

www.e-rara.ch

[Iustiniani Institutiones]

Accursius, Franciscus

[Basel], [31. Juli 1478]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-18038>

Incipit liber primus domini Iustiniani imperatoris institutionum seu elementorum

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [\[Link\]](#)

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [\[Link\]](#)

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [\[Link\]](#)

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [\[Link\]](#)

Rubrica h' dicitur... ad magis p'prie...

In nomine dñi nostri ihu cristi. Ex h' nō q' xpianus fuit. als n' possit ipare. i. imp'ij iurisdcōz exercē. ut i aut iusiu'.

Impator cesar. a celare augusto q' ē gnabat tpe natitatis xpi. Vñ illud erijt es dictū a cesare Augu- sto ut describeretur vniuersus orbis.

In nomine dñi nri ihu cristi. Imp' cesar flauus iustini- anus almanic. franc. ger- manic. acticus. guanda- licus. afrie. pius. felix. in- elitus victor ac triūpha- tor sp augustus cupidele- gū iuuetuti. Incipit li- ber p'mus dñi Justiniani Impatoris institutionis seu elementorum.

Flauus. qz tal' ēat colore. naz rub ens. Justinianus. quia fuit fili' iustini ut h. de dō. s. est et aliud. et h. q' b' n' ē p. fa. t. s. p. h. i. de. di. xvi. c. hēo libz. Sz q' fu- it fili' ostātini. h' fō- te ibi loquit' s' alio iu- stiniano q' h. vel Sz q' fuit fili' ostātini. qz successit ei in igno- vel Sz a iusticia quaz sp coluit et subditis miunxit colendā vt. C. de hū. tri. et fi. ca. l. i. / sūt ab euentu

Almanic. h' noia et oia seqntia noia / sibi imposta utputa q' uicit affricos a sic de alijs ut in aut. de h. r. a fal. Ac gmaic. h' sūt noia puiciaz q's deuic. i. pñ col. i. s. Pius. a pio antonio ut i aut. ut libri de ce. col. vi. s. h' q's at' alias ē. s. facim'. h' Victor. in fugando hostes. i. Ac felix. a h' tute ai. l. felix. i. p' sper. qz oia sibi ad uo' succedebāt k. Uclit'. a gestis mag'ficis. accur. flor. l. Triūphator. p' uictoriā. s' e' p'positi q'libz ipator ut in p'p' august'. qz h' d'z elz augeat l'z h' n' sp faciat ut in diffitōe mēmonij ut h. s. pa. po. m. pñ. l'z mēdū diuidat ut. C. s. repu. l. s' s' s' u. sic a i diffitōe iusticie ut h. de iusticia

Cupide. s. mittit suaz gratiā et s' a iure. in pñ. vñ jo. hunc libū. m' toz. moze recte scribētuz p'mittit p'he- o. Heu elez in quo reddit lectorē attentū docile a beni uolu. attentū cū dicit hūnis uigilijs. nā p' h' q' ipse uigila- uit reddit nos attēto s' ut uigilare dēamus. naz ius ciuile uigilātib' s' p' tuz ē ut. ff. que in frau. cre. l. pupill'. in fi. et ibi hūma. puidētia ut h. p' r. Docilez cū dicit. et cū saētis. cō. ātea. s. rē. ut. h. e. oēs. docilez ei facit qui hūmā rei bres uiter p'phendit. nā p' h' q' ipse ab hūiauit poterūt ā modo facili' edoceri. beniuolu. i. hōne uolūtatis ad discēdū ubi dicit. et q' in p'ori tpe. rē. et ibi hūma itaqz ope ut h. e. s. cū

Impatoriā maiestātē. i. imp' a / qz. a. s. hūma itaqz rē- torez q' ē in maiestātē ut. C. de leg. et s. l. dig. h' h' s' ē loq'ndi ornāt'. q. q. mo. ius pa. po. soluit. s. fili'. ibi i p'atoriaz celsitudiez. et nō q' antiphorizat rñdendo ad ra- citā qōz hāc. s. q're impator n' facit qd' suū ē. s. armis intē dere. ē milites mag' arma scire q' iura optz ut. C. de iur. deli. l. s' c' m'. ad qd' rñdz impator iā. ac. q' Decoratā.

Decoratā. qrit q're qd' erat armoz. at' b'uit legib' et ecōē. Rē. ut oñ dēt altez al' i' auxilio sp egē ut. C. de no. co. s' fir. in pñ. vel die pprie poit. nā arma sūt ad scōrē leges sūt ad armā dū. vñ Sz militat nāqz rē. ut. C. de aduo. diu. i. l. aduot'. vel iō sic posuit ut euite' mal' son' uerboz. s. cathepha- ton. i. turpis son'. r. Optz. i. optunū est. s. Arma taz. s. ad hāc utilitate que seqtur. acc. Et belloz. et sic q' ad vñu armoz. Et pacis. sic q' ad vñuz leguz r. Subnari. altez c' legib'. s. t'pus pacis. altez armis. s. t'pl' bel y. Et pnceps. s. / li. imperator. Accur. In hostilib'. qui sūt hostes Sz. ff. de cap. a po. re. l. hostel a. Per ltimos t' m' ites. s. leges q' sūt via g' diendi. sic t' m' itel eū di. vñ jo. bñ dico ca- lūmiantes pūiri per leges. nam i criminis bus. siue ordib'. siue ex' ordinarijs ad hū tudiez supplicij pūit calūmator ut. C. de accu. l. fi. a. ff. ad tur pil. l. i. et in p'uat is et in ex' ordinarijs cris mibus. oēs calūmofi p' q' litate admissi ple- tūnt. Et in ciuilibus pūit modo pecūiaria pena. mō sacro calūmie. mō nō ins famie ut h. de pe. te. li. p' totū. et h. de accu. s. h' q's agēs. a C. de plus pe. l. vñca. et de ius. p'perand. s. a siquis. ubi pūitur otumay in expēb' l' die q' vñ. g'na penaz uocat lti mos t' m' ites ut. ff. de penit. l. vi. in fi. et. l. vii. et. viii. l' die q' mag' istrat' uocat tramites p' q's iura reddūtur. nā pa rū ualēt iura in ciuitate n' eent q' executōi mandarēt ut. ff. de ori. iur. l. ij. s. post origiez q' etiaz pūiūt in c' m' alibus pūiūt in ciuilib' et expentis et in uiatico ut. ff. de ius. eū b' Calūmantiuz. ca/ quez. q' vltima ueritō est accur- lūmator est qui falsa crimia sciēter intendit ut. ff. ad tur pil. l. i. in pñ. et. fa. ad h. ff. de his qui no. infā. at' h' letas. s. calūmator. quid aut' sit p' uaticator et t' giuerator Sz i Religiōsissim'. nō quē fieri religis p' dicitis legib'. olum per leges. naz ipse sunt sacre ut. C. de leg. et cō. l. le ges. i. tē nō h'ic q' tuoz p'porcionalia scz arma. vsus armoz uictoria triūph'. item leges. vsus legū. calūmie pūfio et Quoz vtrāqz. si ista dñt esse in pncepe s' iur' religio- tu iustimane quid fecisti. Rē. n. quozum vtramqz. accur. Cūmis. i. cū hūmo labore f' Vigilijs. quo ad leges nam ius ciuile uigilantibus et non dormietibus scriptum est ut. ff. que in frau. cre. pupillus. in fi. et. ff. de pec. l. in hūma. / uidētia. s. q' ad arma. et nō tres hois stat'. me/ s' Pro/ moria p' teritorū. scia pñtū. puidētia futuror. b' Annuēte deo. deo gras referit cui' adiutorio triūm phū meruit obtinē. ut. C. de of. p. pre. affri. l. i. in pñ. i. Et bellicos. qd' iūctim dixerat. dicēdo vtrāqz uia rē- nūc diuidit dicēdo pmo qualis se habuit circa arma. ac- k' Barbarice. barbari sunt q' ex' rōnuz impiū sunt a ma- xime hostes. l' Deducte. de nouo accur. floren.

Si quis forte uelit h' uigilijs habere... Angelus: h'.

qrit q're qd' erat armoz. at' b'uit legib' et ecōē. Rē. ut oñ dēt altez al' i' auxilio sp egē ut. C. de no. co. s' fir. in pñ. vel die pprie poit. nā arma sūt ad scōrē leges sūt ad armā dū. vñ Sz militat nāqz rē. ut. C. de aduo. diu. i. l. aduot'. vel iō sic posuit ut euite' mal' son' uerboz. s. cathepha- ton. i. turpis son'. r. Optz. i. optunū est. s. Arma taz. s. ad hāc utilitate que seqtur. acc. Et belloz. et sic q' ad vñu armoz. Et pacis. sic q' ad vñuz leguz r. Subnari. altez c' legib'. s. t'pus pacis. altez armis. s. t'pl' bel y. Et pnceps. s. / li. imperator. Accur. In hostilib'. qui sūt hostes Sz. ff. de cap. a po. re. l. hostel a. Per ltimos t' m' ites. s. leges q' sūt via g' diendi. sic t' m' itel eū di. vñ jo. bñ dico ca- lūmiantes pūiri per leges. nam i criminis bus. siue ordib'. siue ex' ordinarijs ad hū tudiez supplicij pūit calūmator ut. C. de accu. l. fi. a. ff. ad tur pil. l. i. et in p'uat is et in ex' ordinarijs cris mibus. oēs calūmofi p' q' litate admissi ple- tūnt. Et in ciuilibus pūit modo pecūiaria pena. mō sacro calūmie. mō nō ins famie ut h. de pe. te. li. p' totū. et h. de accu. s. h' q's agēs. a C. de plus pe. l. vñca. et de ius. p'perand. s. a siquis. ubi pūitur otumay in expēb' l' die q' vñ. g'na penaz uocat lti mos t' m' ites ut. ff. de penit. l. vi. in fi. et. l. vii. et. viii. l' die q' mag' istrat' uocat tramites p' q's iura reddūtur. nā pa rū ualēt iura in ciuitate n' eent q' executōi mandarēt ut. ff. de ori. iur. l. ij. s. post origiez q' etiaz pūiūt in c' m' alibus pūiūt in ciuilib' et expentis et in uiatico ut. ff. de ius. eū b' Calūmantiuz. ca/ quez. q' vltima ueritō est accur- lūmator est qui falsa crimia sciēter intendit ut. ff. ad tur pil. l. i. in pñ. et. fa. ad h. ff. de his qui no. infā. at' h' letas. s. calūmator. quid aut' sit p' uaticator et t' giuerator Sz i Religiōsissim'. nō quē fieri religis p' dicitis legib'. olum per leges. naz ipse sunt sacre ut. C. de leg. et cō. l. le ges. i. tē nō h'ic q' tuoz p'porcionalia scz arma. vsus armoz uictoria triūph'. item leges. vsus legū. calūmie pūfio et Quoz vtrāqz. si ista dñt esse in pncepe s' iur' religio- tu iustimane quid fecisti. Rē. n. quozum vtramqz. accur. Cūmis. i. cū hūmo labore f' Vigilijs. quo ad leges nam ius ciuile uigilantibus et non dormietibus scriptum est ut. ff. que in frau. cre. pupillus. in fi. et. ff. de pec. l. in hūma. / uidētia. s. q' ad arma. et nō tres hois stat'. me/ s' Pro/ moria p' teritorū. scia pñtū. puidētia futuror. b' Annuēte deo. deo gras referit cui' adiutorio triūm phū meruit obtinē. ut. C. de of. p. pre. affri. l. i. in pñ. i. Et bellicos. qd' iūctim dixerat. dicēdo vtrāqz uia rē- nūc diuidit dicēdo pmo qualis se habuit circa arma. ac- k' Barbarice. barbari sunt q' ex' rōnuz impiū sunt a ma- xime hostes. l' Deducte. de nouo accur. floren.

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

Impatoriā maiestātē n' solū armis decoratā s' et legib' optet esse armatā vt vtrūqz tps r' belloz r' pacis recte possit guhna- ri et pnceps r' oman' vic- tor existat. n' solū in hosti- libz pñs. s' et p' ltimos t' m' ites calūniātuz imq'ta- tē expellat et fiat t' iuris religiofissimus q' uictis ho- stibus triumphator ma- gnificus. Quozū vtrāqz uia cū sūmis uigilijs r' sū- ma p' uidentia annuēte deo perfecimus. et belli- cos quidem sudores no- stros barbarice gentes

q' h' i' labozum p'...

Ad h' q' fecit h'...

H' p' p' q'...

p' p' calūmator...

p' p' q' v' d' ad m'...

h' i' r' d' d' h' g' h'...

h' i' r' d' d' h' g' h'...

h' i' r' d' d' h' g' h'...

Affrica que erat a wadalis p.c.v. annos occupata. 13
et roma ab ipsis wadalis erat capta et ornamenta impalia
eximdm affrica Enslata. ut. C. 8 of. p. fec. p. af. l. i. eca pn.
Tā affrica. sub qua multe puincie continentur. l. i. de off. p. fec.
Provincie. sic ostreue tā affrica q̄ alie innuabiles puincie
Iterū addite. i. adiūcte ditōm rōne. i. iurisdēōi nostro
q̄ impio post tanta.

Protestant. nris
victoria a cel. mu. pl.
nā iste puincie p̄us fue
rūt de romano impio
post defierūt et post
centū. v. ānos redierūt
ut hic q̄n dicit iterū et
p̄ tanta tpm spacia.
rē. ut. C. de off. p. fec.
pre. affri. l. i.

Cōpōsit. v. o. vsqz huc
dixit qualif bellicā cu
ram habuit. nunc qua
liter legalem.

Pmulgatis. scz a
nobis et die. et de nos
uo. Et p̄mulgare est
equitatem ruderz q̄ na
ture occultā iuris laq̄
is innodare in oponē
do. secus in p̄mulgan
do. oponere autēz est
difficile promulgata
in ordinez compendio
se redigere.

Cōpōsit. i. ab ali
is qual reformauit in
meli9. v. l. dic opositis
a nob. q. d. opilatā a
nob q̄h simul positā
nob q̄el sunt leges. ff.

Confusas. i. in trib9
codicib9 positas greg. theodosi
ano. et hermo. ut. C. de no. C. confir. l. i. m. pn. ac.

Consonantiam. i. in vnum
codicem quem non habemus
sed ex eo factus est iste quem habemus. Accur. floren.

Tūc. sic tempibus reuelati
ad summaz iuris emendati
onem p̄peramus. ut. C. de ve. iur. eun. circa prin.

Tūc nostraz extendimus. i. statim
post compositionēz
illius codicis fecimus digesta. Accur. floren.

Curā. ut nulla ovarietaf
possit repiri. nulla supua
cua sicutudo ut. C. de ve. iure eun. eca pn.

Volumina. nā erāt decies
cētena/ milia libroz q̄ alie
multe leges ut. C. de ve. iur. l. ij. §. h. cōia. et in p̄be. ff. §. a
āna. q̄

Et op9 despatū. i. a statim.
nā et statim vo
luit h̄ facē h̄ nō potuit.

Profunduz. repez ro. adita
et romuleis dndit tpiibus
ita esse ofuluz ut in infantū
extēdar et nullus hūane nate
capacitate occluderetur. C. de ve. iur. eun. l. i. in prin.

Celesti. et h̄ totū feci9 et. i. belloz
viā celesti fauore ad
s̄ adimpleuim9. p9 digesta
et p9 p̄maz cō/ impleuit
positoz. C. que n̄ hēm9 tñ
ān opositoz. C. q̄z hēm9. vñ
q̄ h̄z q̄nz p̄ codicē corrigiē
ut fac de āno vtli q̄ obtinz
vñ h̄uc libzū. et in rest. mi.
et maioz ut h̄. de ac. §. rursus.
sec9 est p̄ codicēz in dictis
restōibus ut in. C. de tēp. rel. l. fi. jē
in scda ei9 opositōe fac
mētionez instōnuz iam
opositatuz ut. C. de em. iusti
co. et secunda eius editio.
l. fi.

Cūqz hoc. scilicet volumina
digestozum et codicis.

Propositio. i. coadiuante
deo. v. Peractū ē. i. oplet

Tribumano. h̄ nom et seqntia
sūt dēi calus q̄ et dictō

duocatis et ostruunt cū illo
vbo inferius mandauimus.
Exquestori. p suo simplici
ponit. i. q̄store. nō q̄ tbus
mōis d̄z questoz. pmo ille q̄
querebat pecūias tbutoz p̄
mūduz et suabat. scdo ille q̄
perat capitalib9 cāis. t̄cio q̄
stabat ut legēt libros p̄ncipales
q̄ cādidas p̄ncipis dice
bat et ita h̄ tercio mō accipio
h̄. ut. ff. de of. q̄storis. l. i. i
fi. et de orig. iur. l. ij.
§. deinde cū erariū. f̄
dic vñ jo. q̄ iaz fuit in
illo officio. h̄ iūc non
est. mde exquestoz. i.
extra q̄sturz positus
ul̄ dicas tercio esse no
mē dignitatis. ut con/
sul. ut. C. 8 aduo. diū.
iud. l. petitiō. et ibi e
gredient em.

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

Cūqz hoc deo p̄picio p
entia vel etate. vel qz fuerāt
cū p̄cedentib9 impatoribus.
Cuoz. h̄ est inēpositio vsqz
illuc. duocatis. r̄. nō q̄
in tribus h̄ omedant q̄ sunt
huic arti in tēti. eligēdus ē
ei talis mgr̄ q̄ in se laudabilez
vitā p̄bis morib9 mōstrauit
q̄ docēdi periciā. faciūdiā
dicēdi inēpretādiqz subtilitātē
copiā discernēdi se h̄re patefē.
ut. C. de p̄fello. q̄ in ciuī. cō.
l. i. li. r̄ij. jē in fidelitate.
nā ex q̄ hacten9 fideles extitēt
p̄sumit p̄ eis. ff. de re mili. l. n̄
oēs. §. a barbar. de p̄teritis
em̄ sumim9 oiecturā. ad futā.
ff. de accu. l. fi cui. §. h̄il dez.
et q̄nz occultā oiecturā
sumim9 ad p̄teritū. ut. C. ad. l. i.
iū. de adul. l. fi h̄ij q̄ naz
solers a solon d̄z q̄d ē totuz
q̄ arts artis. r̄ez in legum
magistra scientia et in fidelitate.

Argumētis. et ex iustus reb9
vel negocijs q̄ sūt in ar
gumēta vñ dic p̄biuz. op9
laudat mgr̄m. sic in aut. §. mō
e

Accipimus. i. recepimus.
r̄chis. §. sancimus.

Suahomib9. i. in bō p̄te.
alias i mala ut. ff. de ser. cor. l.
i. §. tuadere. et. C. de fur. et ser. cor. l. fi quis p̄suaserit.

Instōnes. iō sic dictas. qz
in statū ro. iue n̄ am erigūt
h̄ vt liceat vob. loq̄t iuuenb9.
itelligētiā ut. j. r. i. §. is

Cunabula. p̄ file loq̄t. qz
sic in cunabulis infātes p̄mo
morant ita iur̄ acceptoz
instituta p̄mo legē dz. sic. ff. 8 of.
p̄. pre. l. i. §. h̄is cunabulis.
r̄mb9 erāt fable q̄ fable nec

Fablis. qz in antiq̄s instō
na nec v̄isilia otimebāt.

Ab impiali. ab impatore q̄
splēdet. / Em tullium.

Inutile. quo ad animū
vel m̄bil inutile. i. m̄bil mu
tatu9 ut patet ex eo qd
dicit. j. proxi. sed quod. r̄.

Perperā. q̄ ad aures. vel
dic. i. male positū et oē ius.

In iphs. i. in ipa rei
veritate vt m̄bis q̄ q̄tidie
emergē p̄nt. nō at iuueniunt
h̄ ea que nō p̄nt euenire. qz
de his non

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

actū est tribumano viro
magnifico mgrō exq̄sto
ri sacri nostri palacij nec
nō theophilo r̄dozotho
viris illustrib9 aīcessorib9
nris q̄z oim solertiā
et legū sciam. et eca nras
iūstiones fidez iā ex m̄tis
rerū argumētis accepim9
duocatis his mādauim9
spaliter ut iph̄ nostra au
toritate nostrisqz suahō
nibus instōnes oponerēt
vt liceat vob p̄ma legum
cunabula n̄ ab antiq̄s fal
bulis discere s̄z ab impia
li splēdore appetē. r̄ tā au
res q̄ animi vestri nichil
inutile m̄bilqz perperam
positum sed quod in iphs

promulgare p̄ se

Causa
de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

qui sub
impio
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.
l. i. de off. p. fec.

curant legillatores ut in aut. ut sine phi. ma. et debi. a cre
di. q. quia vero. col. vi. et. ff. de le. et se. co. l. iura. et. l. fi.
p. **L**egerent. na. et olim a principio legebat impiales ostol
scz in stoes antiquas. ut in p. hemio. ff. s. discipuli.
q. **P**rimordio. i. tm pmo anno pficietis qntum pficieba
tis in quatuor. Et nota q. adulatur nobis imperator.
r. **U**t in iuu. s. lib. iste. ff. de iur. d. p. q. uij. l. i. u. ff.
s. **F**inis. i. codex naz
p. mo ano in stoes legi
dnt. in qnto legit co
dex. ut in p. hemio. ff.
. s. pro responsis. ibi
quibus si bene.
t. **P**riapali. i. pnci/
pia. et no. q. s. scia ca
put hz et fmez. licz in
alijs artib. s. non fit.
licz vilissime sint ut in
p. hemio. ff. s. s. quia.
u. **U**git. ita cormua
fm. 10. qz p. ditoruz
viroz sciaz et auctez
p. bauimus nec p. ali
os poterat amodius
expediri. igit madat
p. eos diuidi. vel quia
ab impiali splendore
appetit. et io mandat
diuidi ut meli9 possit
intelligi. ff. de r. fi.
. l. ij. s. quibus sit. qz
p. **Q**uinquaginta. q.
s. p. henduntur me. ff.
vetus et infortiatuz.
et res ptes a. ff. nos
u. **D**igestoz. ideo s.
qz oia ibi scideda dig
riguntur et solunt.
accur. florenti.
p. **S**eu pandectaru.
a pan qd e totu et de
den. qd e doctria. qz
ibi e doctria oim iuris
osulto. ut. C. s. ve.
iu. enu. l. ij. s. s. cum omia. in fi. a ut hic sequitur.
3. **Q**uos scilicet quinquaginta libros digestorum.
a. **E**t ceteros. s. xv. ex permittu iustianam electos. ut. C.
de ve. iure enu. l. i. s. ij. et. l. ij. s. que omnia.
b. **C**aldez instones. i. eade instituta vn collige huc libru
suptuz ex volumie. ff. vel pprie dic instoes qs madauit fie
ri ne madat p. tri. na. p. titio aim legētis incitat. mētē itelli
gētis p. parat mēoziaz artificiose reformat ut. s. le. s. s. h. no
c. **P**ria elemta. qz sic ex qtuor. vsqz. et. ff. s. exee. doli. l. i.
elemtis oia corpa oficiūt. ut tra et aq. et igne et aere. i. ex
virib. hox. qtuor elemtoz. tot9 mud9 gubnat. ita s. lib
sprehedit oia iura. Et no. q. tra est frigida et sicca. aq. friz
da et humida. ignis calidus et ficcus. aer calid9 et huiid9
naturā p. me hz melācolia. scde. s. aque fleuma. ignis colēa
d. **I**n quibus. ostōmbus. accur. sanguis rīdet aeri
e. **O**btinebat. i. erat in vsu et n. desijt. s. p. mē l. p. s. riaz
f. **D**issuetudie. nō legē tolli p. dissuetu. s. s. luetudine a ite
rū eand. osuetudiez p. supuentē. l. tolli. sic. ff. de sept. vi
. l. ij. s. diu. et in aut. de hē. et fal. s. i. alias. s. s. qm. et h
subicit ab impiali. rē. et ē optimū exēpluz. C. de ius. rem n
g. **Q**uas. s. instones et accipe. legim9 a cogno. nouā
uim9 scz esse opostas ex omnibus. Accur. floren.

Et in iudic. lib. 1. de iur. d. p. q. uij. l. i. u. ff. s. p. ma.

De i. p. ff. de l. y

In l. i. ff. de excep.

ff. de l. ff.

De i. p. ff. de l. y

De i. p. ff. de l. y

De i. p. ff. de l. y

layes m. n. d. i. u. ff. de l. y

Gaij nri. omētarij dico fāis sup libros insti. ātiqz
Quotidianaz. libet erat sic appellat9 eo q. in singul di
eb9 gerenda a nigatibus orinebat qualiter iudicarent.
Cum tres. interpositio est.
Summa ope. qntuz ad corpus. Vnde pamphilus alias
Oratius. Labor improbus omnia vincit.

ff. de iur. d. p. q. uij. l. i. u. ff. s. p. ma.

rerū obtinet argumētis accipiāt **E**t qd m pōri
t pe vix p9 qdriemū pōri
bus atigebat. vt tūc ostō
nes impatorias legent h
vos a p. mordio igredia
mimi dignitanto honore
tāt aq. repti felicitate vt
miciū vobis et finis legū
eruditionis a voce pnci/
pali pcedat. **U**git p9
libros quinquaginta dige
storū seu pandectaruz in
quib9 ome ius ātiqū col
lectū est qz p. eūdez viruz
excelsuz tribunianū nec
non et ceteros viros illu
stres et faciūdissimos ofe
cimuz in hos qtuor libros
easde instōnes p. tri iusti
mus ut sint tociz l. me scie
p. ma elemta in qbus huiē
expositum est et q. antea
obtinēbat r. q. postea dis
suetudine inumbratū ab

impiali remedio illumia
tuz est **Q**uas ex oibus
antiquoz instōmbus. et
p. cipue ex omētarijs gaij
nri taz instōnuz q. rerum
quotidianaz. alijsq. mul
tis omētarijs opostas cū
tres viri prudetes predi
cti nob obtulerūt et legi
mus r. cognouimus r. ple
nissimū nrarum ostōnum
robur eis accomodauim9
Sūma itaq. ope r. ala
cri studio has leges nras
accipite et vosmetipsos
sic eruditos oñdite vt spēs
vos pulcērima foueat to
to lrimo ope p. fecto pos
se etiā nrām rempublicā
in p. tibus eius vobis cre
dendam gubernari.

De iusticia et iure.

Iusticia est ostant
r. p. petuavolūtaf
ius suuz vnicuiqz

Credendis. i. quia creditur fm p. mam expōitionez. ul
fi habetis credendam. dic ut in glo. s.

Usticia et iure. iustian9 f. datur9 iura ppli ro. pre
mittit de iusticia et iure q. e. mat iur. et io ab ea incipit sic
et obligatio mat e actōis. ut. ff. de p. cur. l. 3. s. ea obligatio
et ideo p. mittit in f. datur ut. ff. de obli. in p. n. a. de act. i. p. n.

Et iur. s. q. iusticiaz p. sequit ut mister vel filius s. qua
re de s. p. mē in r. ica cū nihil in tex. dicat diffiniēdo licz
diuidendo. sic rīdent quidā. io non p. mē in tex. de iure ne
guaret rudes aios. fm. p. q. s. nl est v. l. dic s. plerunqz fieri
ut aliqd ponat in r. ica. q. s. in tex. n. p. mē ut. C. de religi.

Iusticia. s. iusticie diffinitio p. intelligi de diuina iusti
cia. q. d. diuina iusticia est volūtas ostant et p. etua r. s. ver
ba in ea p. ostita sūt plana. s. nō ne iustū fuit q. tm datuz fuit
mercenario in sero veniet qntuz illi qui mane venerat q. s.
tū dei iusticia laudat ut. ff. de an. le. l. ij. et de r. fi. s. cuius
cūq. r. s. illis simū misticē s. r. q. d. tm hēbit s. padiso ille q.
scedit i. s. vltio secto si faciat bonū qntē a ille q. decesserit i. p.
mo secto. l. dic fm. jo. q. s. fragili hois iusticia loqē. q. d. iu
sticia hūana vel que ē in hoie est volūtas ostant r. et fm

die meli9 q. iusticia q. s. p. mē et p. etua vltimate r. vltimū
mij. hō fūm

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

ff. de l. y

illa duo vba stās a ppetuā abiciunt exē. qz hōi nō pnt
ouenire cū septuag sit q septies in die cadit iustus. a idō nū
q in eodez statu pmanet ut aut. de n ali. aut pmu. s. ut at.
It q in fi. dicit ius suū vnicuiqz tribuēs intellige qntuz ad
affectōez qz ad actū nō pē. q. d. hns affectū tribuēdi sic. s.
in R. ica. phemij s. de augusto. et sicut de mēmōnio quod
est mdiuiduū ut. j. de
pa. po. in pn. lz inter
duz diuidat ut ptz in
C. de repu. l. ofensu.
Vel tercio expone ut
in summa hui9 ti. Ut
Voluntas. i. mēs con
stans. i. ppetua. quasi
habit9 mētis bonus.
Stullius sic diffinit.
Iusticia ē hētul animi
cōi vtilitate huata su
am cui libet tribuēs di
gnitatem v. m. pla. Tu
sticia ē virtus q pluri
mū pē in his que mi
nimū pnt. vel pro ut
ego credo. Iusticia ē
animi ogrua disposi
tio in singulis reb9 re
de diuidicang.
Tribuens. ut ho
nelte viuat sibi et sic
alterū non ledat. imo
p. ficiat. vel dic ius su
um. i. homis merituz.
Noticia. pē recte
legi et illa dictio scia
est ablatiui casus. vel
econtra sit noiatiui ca
sus et h dicitio notitia
sit ablatiui casus sic q.
ti. i. in pn. s. nunqd v. m. s. oportz q q. cunqz vult prudēs vel
iurconsult9 esse deat theologiā legē. Rē. n. n. in cor. pe iuris
s. oia iueniunt ut. C. de sū. tri. et fi. ca. a. C. de sacrosā. ec.
et de epil. et cle. aut. de multis. vbi spaliē de diuis tracta
tur. j. t. q. est dēna mē iusticiā et ius. et iuris prudētiaz. Rē.
iusticia est virtus. ius est eius v. tutis executiuū. Iurispru
dentia est scia illi9 iuris. It iusticia ē sūmūz bonū ius me
diū. iurisprudētia m. f. mū. It iusticia vult tribuere vnicui
qz ius suū. ius vero coadiuuat. iurisprudētia docet. qualic
His g. nē vult dicē q. hē leges sūt docēde. illud fiat.
Cognis. i. posita diffinitōe iusticie iur. et iur. prudēt. e.
Et incipiētib9. datie pnt legi. t. h. bo. j. videntē l. ablatie
ut lupus respiciat et h. verior. / libri in p. sona iustitia/
Rob. loquūt opitatores h9. mi q. debz exponē p. eol.
Tradit. scz iura ppli romani.
Leu. quo ad verba. i. Simpliciter quo ad sententiaz.
Diligentissima quo ad subtilia verba.
Atqz exactissima. quo ad subtilem materiā et sententiā.
Interpretatōne. i. facillima. Que scilicet dē.
Auertit. nō ostra incōstancia sic. ff. de pcur. in cause m.
pn. Vnde salomon. tria sunt michi m. cognita et q. ituz qd
penitus ignoro. via colubris sup. lapidē. via auis volan
tis in aere. via nauis in medio maris. quartū difficilius via
iuuenis in adolescētia sua. vñ datur in inte. rest. eozū fa
cilitatibus vt. j. de hē. q. li. et dif. s. sciendum. Accur.
p. Maturius. h. nota. pūbiū. qui vadit plane vadit sane.
q. Iuris pcepta. i. iura p. cipiēda p. cipiūt aliqd qd p. tinet
ad aliquod istozz triū. nā nō omē ius p. cipit. pmo quoddā

punit. quoddam vetat. quoddam p. mittit ut. ff. de le. et se.
con. l. legis. quoddam consulit. ut. ff. de rei ven. l. is qui. j.
quoddam hō. tatur. ut. C. de transact. age.
Honeste. s. quā. tuz ad se. q. honestas et ēca mēmōnia ē
ut. ff. de ri. nup. l. sep. et ēca mozes huat ut. ff. de tu. et cu.
da. ab his. l. scire optet. s. penul. Accur. florenti.
Altez. vñ illis qd
tibi non vis fieri alij n
feceris. ut in decretis
in prin.
Sufi sus. ut nō so
lum nō ledat s. et adiu
uet. nā nō sufficit absti
nere a malo n. fiat qd
bonuz est. ut ar. in de/
cre. lxxvi. di. c. nō sa/
tis. s. nōne s. verba ac
cipiunt h. sicut. s. i. dif
finitioe iusticie in fi.
R. n. nō imo ibi s. tria
oprehendit. h. aut. il
lud solum qd exē duo
p. ma relinquit. a nota
q. m. s. reprobo opi.
py. a. alioz. q. dixerūt
q. m. s. titulo n. diffini
ebat ius qd est ars bo
ni et equi. cui9 merito
quis nos sacerdotēs ap
pellat. nā dico q. hec
verba q. h. sunt tantū
dem p. stant. nam q. h.
dicit pcepta iuris. per
h. dicit ars cum ars sit
collectio pceptoz. jē
p. h. q. dicit honeste vi
uere alterū nō ledere.
valet tm qntum boni
et equi. j. tez p. hoc dicit ius suū vnicuiqz tribuere. colligo
culus merito qui nos sacerdotēs ap. l. sacra iura cui libet
ministrantes ut h. le. et. ff. e. l. i. ij. R. n.
Huius studij. id est artis adispicende per studium.
Due sunt positōes. i. spēs v. m. p. s. v. m. az. sic. i. sup. duo
b9 g. n. b9 n. spēs9 ponit h. ars studio discēda. nec em. pla
cet q. ex. multitudine rerū multa dicant iura. sic em. dicere
tur ius aliqd equū qd sup. eq. ē. taret. aliud affirmū et sic de
singulis. s. ego credo q. iste nō fuit p. intellect9 s. ille qui
u. R. r. d. ne. et. d. h. it. in. sacerdotib9 et. Te p. ceptoris mei
m. gratibz ut. ff. e. l. i. s. publicat. i. aut. vt. li. ma. a. au. s.
qz. h. o. col. viij. a. C. s. h. tri. a. fi. ca. mē. clarat. a. ff. s. ori.
Spectat. s. p. ncipalē. nam. ius. l. ij. s. post. originem.
et. singuloz. est. vtilitas. rem. publicam. obseruari. Accur.
p. t. r. t. n. e. t. s. p. ncipalē. s. e. b. a. r. i. e. a. t. ad. pu. vtilitatē. p. t. i. e.
expedit. em. reip. r. e. vt. j. de. his. q. sūt. sui. vel. ali. iur. s. p. e.
3. P. uato. s. qd. de. publico. R. n. dicit. in. s. libro. s. ff. s.
iur. r. i. l. et. C. e. t. et. in. alijs. ti. se. qn. a. fere. p. o. e. s. r. e. s. lib. r. o. s.
codicis. vbi. s. iur. publico. tractat. a. nūqd. illud. est. triptite
collectū. R. n. sic. ut. statiz. dicā. eis. dē. ex. p. ceptis. Cum. g. e. ad
sint. exempla. pub. et. p. q. t. e. de. puato. tm. dixit. qd. est. tripti
te. collectū. R. qz. plura. erat. de. eo. puato. diciturus. It. cū
fecisset. hūc. lib. r. cā. r. i. d. i. u. n. o. l. e. b. a. t. e. o. s. m. u. l. t. u. z. a. g. g. r. a. u. a. r. e.
quod. fecisset. h. tractasset. de. iure. publico. in. hoc. lib. r. o.
3. Triptite. in. iure. em. puato. ut. in. suo. toto. i. in. g. n. e. tripti
ta. sūt. p. cepta. n. a. t. a. l. i. a. ut. h. n. e. i. e. m. cū. alterius. dāno. f. i. e. l. i. o. c. u.
plet. e. ut. ff. s. o. s. i. s. n. a. n. a. t. a. It. g. e. n. i. u. t. q. q. s. q. o. b. t. u. r. e. l. a.
sui. corp. is. fecit. i. u. s. f. e. c. i. s. s. e. x. t. i. m. e. t. ut. ff. e. l. i. i. j. a. i. j. T. r. e. z

ad vnu staty noster
gmuoz scriptur

Ex 7 mllm

Ex 7 p. l. m

Ex 7 a. m

tribuēs. Jurispruden
tia ē dmaruz atqz huana
rū rez notici a iusti atz in
iusti scientia. His ergo
gnaliter cogntis et inci
piētibus nobis exponere
iura ppli romani ita maxi
me videntē posse tōi omo
dissime si pmo leui ac sim
plici via. p9 deind dilige
tissima atz exactissima in
tpretatōe singula tradā
tur. Alioqn si statū ab ini
cio rudē adhuc a infirmū
aim studiosi mēti tudie ac
varietate rerū oneraueri
mus duoz alterū a deser
torē studioz efficiemus
aut cū magno labore eius
sepe a cū diffidentia que

plurūqz iuuenes auct se
rius ad id pducemus ad
qd leuiori via ductus sine
magno labore eius. a sine
vlla diffidētia maturi9 p
duci potuisset. Juris pce
pta sunt h. honeste viuē.
alterū nō ledē ius suū cui
qz tribuere. Huius stu
dij due sunt positōes pu
blicū et puatū. Publicuz
ius est qd ad statū rei ro
spectat. Puatū est
quod ad singuloz vtili
tatez p. tinet. Dicendū
igitur de iure puato qd ē
tripartite collectum. Est
em ex naturalib9 pceptis
aut gentiū aut ciuilibus.

ut. ff. de le. et se.
con. l. legis. quoddam consulit. ut. ff. de rei ven. l. is qui. j.
quoddam hō. tatur. ut. C. de transact. age.
Honeste. s. quā. tuz ad se. q. honestas et ēca mēmōnia ē
ut. ff. de ri. nup. l. sep. et ēca mozes huat ut. ff. de tu. et cu.
da. ab his. l. scire optet. s. penul. Accur. florenti.
Altez. vñ illis qd
tibi non vis fieri alij n
feceris. ut in decretis
in prin.
Sufi sus. ut nō so
lum nō ledat s. et adiu
uet. nā nō sufficit absti
nere a malo n. fiat qd
bonuz est. ut ar. in de/
cre. lxxvi. di. c. nō sa/
tis. s. nōne s. verba ac
cipiunt h. sicut. s. i. dif
finitioe iusticie in fi.
R. n. nō imo ibi s. tria
oprehendit. h. aut. il
lud solum qd exē duo
p. ma relinquit. a nota
q. m. s. reprobo opi.
py. a. alioz. q. dixerūt
q. m. s. titulo n. diffini
ebat ius qd est ars bo
ni et equi. cui9 merito
quis nos sacerdotēs ap
pellat. nā dico q. hec
verba q. h. sunt tantū
dem p. stant. nam q. h.
dicit pcepta iuris. per
h. dicit ars cum ars sit
collectio pceptoz. jē
p. h. q. dicit honeste vi
uere alterū nō ledere.
valet tm qntum boni
et equi. j. tez p. hoc dicit ius suū vnicuiqz tribuere. colligo
culus merito qui nos sacerdotēs ap. l. sacra iura cui libet
ministrantes ut h. le. et. ff. e. l. i. ij. R. n.
Huius studij. id est artis adispicende per studium.
Due sunt positōes. i. spēs v. m. p. s. v. m. az. sic. i. sup. duo
b9 g. n. b9 n. spēs9 ponit h. ars studio discēda. nec em. pla
cet q. ex. multitudine rerū multa dicant iura. sic em. dicere
tur ius aliqd equū qd sup. eq. ē. taret. aliud affirmū et sic de
singulis. s. ego credo q. iste nō fuit p. intellect9 s. ille qui
u. R. r. d. ne. et. d. h. it. in. sacerdotib9 et. Te p. ceptoris mei
m. gratibz ut. ff. e. l. i. s. publicat. i. aut. vt. li. ma. a. au. s.
qz. h. o. col. viij. a. C. s. h. tri. a. fi. ca. mē. clarat. a. ff. s. ori.
Spectat. s. p. ncipalē. nam. ius. l. ij. s. post. originem.
et. singuloz. est. vtilitas. rem. publicam. obseruari. Accur.
p. t. r. t. n. e. t. s. p. ncipalē. s. e. b. a. r. i. e. a. t. ad. pu. vtilitatē. p. t. i. e.
expedit. em. reip. r. e. vt. j. de. his. q. sūt. sui. vel. ali. iur. s. p. e.
3. P. uato. s. qd. de. publico. R. n. dicit. in. s. libro. s. ff. s.
iur. r. i. l. et. C. e. t. et. in. alijs. ti. se. qn. a. fere. p. o. e. s. r. e. s. lib. r. o. s.
codicis. vbi. s. iur. publico. tractat. a. nūqd. illud. est. triptite
collectū. R. n. sic. ut. statiz. dicā. eis. dē. ex. p. ceptis. Cum. g. e. ad
sint. exempla. pub. et. p. q. t. e. de. puato. tm. dixit. qd. est. tripti
te. collectū. R. qz. plura. erat. de. eo. puato. diciturus. It. cū
fecisset. hūc. lib. r. cā. r. i. d. i. u. n. o. l. e. b. a. t. e. o. s. m. u. l. t. u. z. a. g. g. r. a. u. a. r. e.
quod. fecisset. h. tractasset. de. iure. publico. in. hoc. lib. r. o.
3. Triptite. in. iure. em. puato. ut. in. suo. toto. i. in. g. n. e. tripti
ta. sūt. p. cepta. n. a. t. a. l. i. a. ut. h. n. e. i. e. m. cū. alterius. dāno. f. i. e. l. i. o. c. u.
plet. e. ut. ff. s. o. s. i. s. n. a. n. a. t. a. It. g. e. n. i. u. t. q. q. s. q. o. b. t. u. r. e. l. a.
sui. corp. is. fecit. i. u. s. f. e. c. i. s. s. e. x. t. i. m. e. t. ut. ff. e. l. i. i. j. a. i. j. T. r. e. z

z. i. h. s. e. g. p. m. n. e. s. p. a. l. u. m. d. 9
e. m. e. q. u. a. n. d. e.

q. m. s. reprobo opi.
py. a. alioz. q. dixerūt
q. m. s. titulo n. diffini
ebat ius qd est ars bo
ni et equi. cui9 merito
quis nos sacerdotēs ap
pellat. nā dico q. hec
verba q. h. sunt tantū
dem p. stant. nam q. h.
dicit pcepta iuris. per
h. dicit ars cum ars sit
collectio pceptoz. jē
p. h. q. dicit honeste vi
uere alterū nō ledere.
valet tm qntum boni
et equi. j. tez p. hoc dicit ius suū vnicuiqz tribuere. colligo
culus merito qui nos sacerdotēs ap. l. sacra iura cui libet
ministrantes ut h. le. et. ff. e. l. i. ij. R. n.

et equi. j. tez p. hoc dicit ius suū vnicuiqz tribuere. colligo
culus merito qui nos sacerdotēs ap. l. sacra iura cui libet
ministrantes ut h. le. et. ff. e. l. i. ij. R. n.
Huius studij. id est artis adispicende per studium.
Due sunt positōes. i. spēs v. m. p. s. v. m. az. sic. i. sup. duo
b9 g. n. b9 n. spēs9 ponit h. ars studio discēda. nec em. pla
cet q. ex. multitudine rerū multa dicant iura. sic em. dicere
tur ius aliqd equū qd sup. eq. ē. taret. aliud affirmū et sic de
singulis. s. ego credo q. iste nō fuit p. intellect9 s. ille qui
u. R. r. d. ne. et. d. h. it. in. sacerdotib9 et. Te p. ceptoris mei
m. gratibz ut. ff. e. l. i. s. publicat. i. aut. vt. li. ma. a. au. s.
qz. h. o. col. viij. a. C. s. h. tri. a. fi. ca. mē. clarat. a. ff. s. ori.
Spectat. s. p. ncipalē. nam. ius. l. ij. s. post. originem.
et. singuloz. est. vtilitas. rem. publicam. obseruari. Accur.
p. t. r. t. n. e. t. s. p. ncipalē. s. e. b. a. r. i. e. a. t. ad. pu. vtilitatē. p. t. i. e.
expedit. em. reip. r. e. vt. j. de. his. q. sūt. sui. vel. ali. iur. s. p. e.
3. P. uato. s. qd. de. publico. R. n. dicit. in. s. libro. s. ff. s.
iur. r. i. l. et. C. e. t. et. in. alijs. ti. se. qn. a. fere. p. o. e. s. r. e. s. lib. r. o. s.
codicis. vbi. s. iur. publico. tractat. a. nūqd. illud. est. triptite
collectū. R. n. sic. ut. statiz. dicā. eis. dē. ex. p. ceptis. Cum. g. e. ad
sint. exempla. pub. et. p. q. t. e. de. puato. tm. dixit. qd. est. tripti
te. collectū. R. qz. plura. erat. de. eo. puato. diciturus. It. cū
fecisset. hūc. lib. r. cā. r. i. d. i. u. n. o. l. e. b. a. t. e. o. s. m. u. l. t. u. z. a. g. g. r. a. u. a. r. e.
quod. fecisset. h. tractasset. de. iure. publico. in. hoc. lib. r. o.
3. Triptite. in. iure. em. puato. ut. in. suo. toto. i. in. g. n. e. tripti
ta. sūt. p. cepta. n. a. t. a. l. i. a. ut. h. n. e. i. e. m. cū. alterius. dāno. f. i. e. l. i. o. c. u.
plet. e. ut. ff. s. o. s. i. s. n. a. n. a. t. a. It. g. e. n. i. u. t. q. q. s. q. o. b. t. u. r. e. l. a.
sui. corp. is. fecit. i. u. s. f. e. c. i. s. s. e. x. t. i. m. e. t. ut. ff. e. l. i. i. j. a. i. j. T. r. e. z

l. i. s. h. e. f. a. b. m. o.
t. r. u. s. p. a. n. o. n. e. q. u. i. s.
v. d. i. c. a. r.

Quia Marimon. q. e. s. u. d. q. d. e. a. n. d. a. p. m. o. i. g. g. i. y. p. m. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
a. d. e. a. n. o. a. d. i. s. t. o. s. e. l. i. c. i. t. u. r. i. n. h. i. n. g. l. a. s. d. i. c. i. t. u. r. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
c. i. p. o. n. a. t. a. p. i. e. l. l. a. g. o. u. r. n. o. a. d. e. x. a. p. p. l. e. s. m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. t. u. r. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
d. e. d. i. n. d. e. t. a. n. q. u. i. p. a. q. u. i. e. t. i. s. M. a. r. i. m. o. n. e. p. e. r. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
n. a. l. i. s. u. t. h. u. i. s. h. i. n. t. u. t. e. s. t. i. p. e. q. u. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
c. a. r. a. d. e. p. o. n. s. a. t. a. i. s. t. o. n. o. p. r. d. i. g. d. e. h. u. i. s. g. r. a. u. i. s. s. u. d. a. t. a. b. y. g. r. i. n. g.
q. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d. c. a. n. o. p. m. a. n. g. e. n. t. u. m. e. m. p. o. s. s. i. n. g. q. u. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
q. u. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d. d. e. h. u. i. s. c. i. q. p. s. o. m. a. d. h. u. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.
l. i. s. t. a. l. l. a. v. d. s. u. n. i. s. t. a. n. d.

Naturale docet Jus uniuersa animalia queq;
Genus hinc tenet genus sua nec moderant
Quod iure sibi statuit plebs tollere iussit

De iure naturali gen. a om.

sunt precepta ciuilia. ut precepta de vsu de puata utilitate e
vsucapio ut. j. de vsu. in pn ibi. ne dominia re. et sic publi
cus est ex eisdem exemplis. et pone eade exempla ut ecce a iu
re naturali ut no locupletet cu iactura alteri respublica.
a iure gen. ut li. reipu. appulare iniurias. Idem a iure ciuili
ut respu. vsucapiat sicut puatus. que exempla ponentur. j.
statim in iure puato.

Accur. floren.
a Naturalibus. id e
iure naturali.

b Aut gentium. id e
preceptis iure gen.

c Aut ciuilibus. pre
ceptis. Accur. floren.

d De iure naturali.
dictu est. s. q. ius pu
tum est collectus ex na
turalibus preceptis
gentium et ciuilibus ne
de eis dicit et pmo de
iure naturali.

vs nrale est quod naz
tura. i. deus. et nomia
tiue et ablatiue pot le
gi. sic. s. t. i. Et nota q.
quatuor modis ius na
turale ponit. qnz. p iu
re getiu ut. j. s. re. di.
s. singuloz. qnz. p
iure pactoz q sic. p iu
re ptorio ut. ff. de pa
ctis. l. i. qnz. p ei. s. re.
rio sez. p eo q. relcins
dit pacta ut restoe mi
noz. ut. ff. de mi. l. i.
qnz. p instmdu nate
ut h. et. ff. e. l. i. s. ius
aut naturale. fm cano
nes ius naturale s. qd
in lege mosaica vel in
euagelio premetur ut in pn. decretoz. et istud qd hic est
nomiatui casus. qnz. s. dictio natura est ablatiui casus et
econfe est acti. qnz. natura e nri. et tunc dic natura. i. deus.

qna ius. bndico oia aialia. na ius istud. e. n. solu e hoim
s. due oim aialiu. s. huiam. i. hoim. s. rib. et aere na
b. In celo. i. i. aere ut aues q. i. arbor. scunt. ut. j. s. re. di. s.
apiu. i. In tra. ut fere bestie q. suis iustis. i. cubiculis
nascunt. et etie queda. aues. dico et h. in qlibz alia a
k. Que in mari. ut pisces. ides. qua nascuntur. Accur.

hinc. i. ab s. iure naturali. s. deo q. pmo ada eue diunxit
et in paradiso deliciarum posuit. m. Maris. i. masculi
n. Coniugatio. i. aioz. no corpoz. ut. ff. de re. iur. nuptie.
o. Appellam. m. m. m. i. effem m. m. m. et sic no q. ma
trionuz q. ad orgiez e de iure nrali. s. deo ut h. s. i. u. g. e.
tiu et dici p. q. ab eo receptu. de iure ciuili et dici p. q. fo
ma ei adiu. et solenitate. ut. j. de nup. p. totu. t. e. dic. a. q.
b. nuptis sit abstinedu. q. ff. de ri. nup. p. totu. v. d. z. dici
de iur. ciuili ut. ff. s. iust. a. i. u. l. i. ius ciuile. roz. p. creatoz
p. hinc liboz. na de. opa. ad libes. et nral. m. s. t. d.

Et educatio. na s. iure. s. naturali mouet pares ad edu
cations filioz. suoz. potu. q. alienoz. ut. ff. v. n. d. libi. scpto
r. Cetera. i. etiam alia preter homines. m. fi.
s. Juris. s. nralis. de q. loquim. ex eo ei q. auis volat pi
scis natat gallina oua calefacit mouent isto iure naturali.
t. Ius aut diuiditur. vnum ab altero sic cognoscitur.
Et morib. na qda fut q. regunt tm morib. a. et qda q.

De iure naturali gen. a ciuili.
Vs natale e quod
nata oia aialia do
cuit Naz ius istud n
soluz humani gnis ppiu
est s. et oim aialiu. que i
celo q. m. tra. q. m. mari. na
scunt. Hinc descendit
maris atz femie diugato
qua nos mrimoniu. appel
lamus. Hinc liberor. pro
creatio. z. educatio. Vide
mus etem cetera aialia
istius iuris peritia cense
ri. Ius aut ciuile vl. ge
tiu ita diuidit. Des. pli. q.
legibus vel morib. regu
tur ptim suo p. p. p. ti. co
muni iure oim hoim. vt u
tur. Nam quod quisq. po
pulus ipse sibi ius co. stitu
it. id ip. ius p. p. ius ciuila

De iure naturali gen. a ciuili.

Vs natale e quod
nata oia aialia do
cuit Naz ius istud n
soluz humani gnis ppiu
est s. et oim aialiu. que i
celo q. m. tra. q. m. mari. na
scunt. Hinc descendit
maris atz femie diugato
qua nos mrimoniu. appel
lamus. Hinc liberor. pro
creatio. z. educatio. Vide
mus etem cetera aialia
istius iuris peritia cense
ri. Ius aut ciuile vl. ge
tiu ita diuidit. Des. pli. q.
legibus vel morib. regu
tur ptim suo p. p. p. ti. co
muni iure oim hoim. vt u
tur. Nam quod quisq. po
pulus ipse sibi ius co. stitu
it. id ip. ius p. p. ius ciuila

it. id ip. ius p. p. ius ciuila

nec morib. nec legib. et et quidaz legib. tm. a. n. morib.
ut hoies filuestres. e. in oim ap. oes siue septu. sit siue n.
Coi. i. eo iure q. / tuta fraz. que iura municipalia di
Ius ciuile. ut fut sta. cum. ut. C. de em. li. l. i. a. sic s. z.
ad dra. iur. nralis et iuris gentiu. et ita accipit. h. s. d. s.
modo s. ius ciuile lex. xij. ta. ut. ff. de iusti. et iu. l. i. ius ciuile.

tis est vocatur qz ius ciui
le. quasi ius p. p. ius ip. h.
ciuitatis. Quod vero na
turalis ratio inter omes
getes ostendit id ap. oes
peque custodit. vocatur
qz ius getiu. quasi q. iure
omnes gentes vtuntur.
Et populus itaqz ro. par
tim suo p. p. partim co.
muni iure oim hominum
vtitur que singula qua
lia sunt suis locis p. p. o.
mus. s. ius q. d. e. z. ciuile
ex vna quaz. ciuitate ap
pellat. veluti atheniesuz.
Nam si quis velit solomis
vel draconis leges appel
lare ius ciuile atheniesi
um no. errauerit. sic em. z.
ius quo romanus p. p. s. vt
tur ius ciuile romanorum

sunt ibi notata. / turalis. no. q. ius ge. nrali. roe. e. indu
s. q. d. s. vero. naz. at. ut. h. et. j. de. re. di. s. singuloz. v. n. e
ius imutabile ut. j. e. s. s. naturalia. s. p. n. t. b. et. patrie. pas
a. vtunt. ut. e. religio. erga. deu. ut. ream. ut. o. e. violen
tia. resistam. ut. ff. de. iusti. et. iu. l. i. i. m. fi. et. l. i. j. t. ouetio.
nes. siue. pacta. q. apud. oes. gentes. val. et. ut. j. e. s. ius. at. ges
tiu. et. ff. de. pac. l. i. iur. ge. m. pn. vt. et. pt. i. z. iur. oim. re. ita
b. Et. plus. itaqz. q. ois. p. p. s. q. et. plus. romanus.
c. Que. hngla. s. iura. getiu. et. ciuilia. qb. vtunt. ciues. romi
i. eff. et. eoz. iur. tu. dice. t. j. de. re. di. s. singuloz. v. l. q. ad
fi. ti. vbi. s. z. q. l. i. e. ac. q. r. un. d. n. i. a. iur. ge. j. t. j. de. vsu. et. m. t. se.
quib. s. z. q. l. i. e. ac. q. r. un. d. n. i. a. iur. ge. i. m. s. refer. ad. p.
rimuz. dictu. et. illud. intelligas. de. iur. ciuili. ronoz. gnali. vl.
all. dic. p. p. onem. j. e. s. p. e. vbi. dices. alteru. variabile. ut. ci
uile. alterz. n. ut. getiu. et. fm. s. n. refer. ad. p. r. dictu. s. ad
id. q. d. dixi. s. na. re. et. et. q. ho. re. / j. de. re. di. s. singuloz.
d. Proponem. s. vbi. s. h. forte. ru. et. fer. n. ad. p. r.
dictu. s. ad. id. q. d. dictu. e. na. q. d. q. s. z. et. ibi. quod. vero.
e. s. ius. q. d. e. z. dixi. m. at. p. p. los. oie. et. p. p. ius. ius. h. re. s.
ius. q. d. ciuile. f. Appellat. i. nom. istu. citatis. vbi. scm. e. ius
g. Solomis. noia. fut. op. s. itoz. status. ciuile. dz. ei. iponi
roz. m. illis. ciuitatib. sicut. h. appellat. q. s. ius. ciuile. bonon.
statutus. a. compositorib. muentum. et. co. cilio. s. firmatum.
h. Non. errauerit. pmo. benedixerit.
i. Sic. em. ius. q. d. p. se. tm. op. s. uerit. alias. esset. gnalis. lex.
ut. j. e. s. lex. est. et. de. h. sez. iure. ciu. gnali. potest. hic. loqui.

De iure naturali gen. a om.

Altre map de ius

Key filoz gla
de p. d. q. i.
2. h. l. i. p. d.
h. p. h. z. h.

m. l. i. d. p.
m. d. i. n. d. i.
m. d. i. n. d. i.
m. d. i. n. d. i.

De iure naturali gen. a ciuili.

De iure naturali gen. a ciuili.

De iure naturali gen. a ciuili.

Siquid gradus potest sine hinc ut
p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]am nec tam p[ro]p[ri]am eand[em]
At quodam v[er]bo ut sit quidam vigor
legis habet: hinc p[ro]p[ri]am imp[er]at et ille

J. m. n. g. et c.

Legis naz is est si ex alia q[ui] diffi-
le erat tot hoies ouere
Consuli i. m[er]ogari naz antea p[ro]p[ri]s m[er]ogabat ut. s.
e. t. s. plibiscitū. ut sic p[ro]p[ri]us m[er]ogabat p[ro]p[ri]us sic postea se
natores q[ui] centū erāt nūo m[er]ogabant a cōsule ut. C. de pe
ti. hē. l. fi. in p[ro]n. accur. sa faciēdi oīez legē. alias n[on] est
b. s. q[ui] placuit. l. caus. lex cōis. ut sequit[ur] q[ui]. s. plane.
aliq[ui] nulla est lex ut si
placuit ei comedē sic.
C. s. se. l. ex stipulatōe
nā ibi s[ed] nō oīs vor iu
dicis ē snia. et sic n[on] oīs
vor p[ro]ncipis est lex.
i. h[ic] vigorem. i. lex
est et p[ro] legeseruat.
k. C[on]p[ro]m[iss]u. transferē
do de p[ro]p[ri]o ad p[ro]ncipes
nā fuit fca lex sup[er] rez
gio. i. ipio Enfferendo
l. Regia. hac lege
cautū fuit ut p[ro]tās les
gis faciēde tranf[er]ret
de p[ro]p[ri]o ad p[ro]ncipem ut
hic et. ff. de ori. iur. l.
.ij. s. deinde eū esset. q[ui]
.s. nouissime. et fac[er]e ad
hoc. ff. de o[st]itu. p[ro]n. l.
.ij. vbi sunt eadem ver
ba et hāc legē regiaz
nō hēmus. nam facta
fuit super regio. i. im
perio transferendo.
m. C[on]p[ro]p[ri]us. ei quo
ad honorem. et in euz
quo ad onus.
n. C[on]cessit. i. trāst[er]u
lit. sic ut ipse p[ro]p[ri]s amo
do non habeat sibi s[ed]
ius. sic. C. de ve. iure
enu. l. ij. s. sed s[ed] et de
le. a se. cō. l. fi. sed alij
dicunt q[ui] adhuc p[ro]p[ri]us
potest facere legem q[ui]
q[ui] s[ed] solū p[ro]ncipes hoc
posse. verum est solus
id est nullus alius sol[us]
fm. R[ati]o. accur.

ouocare legis sanctiende
cā equū visuz est senatus
vice p[ro]p[ri]i cōsuli **S**ed q[ui]
p[ro]ncipi placuit legis h[ic] vi
gorem cū lege regia que
de eius imperio lata est.
p[ro]p[ri]us ei et in eū omne im
periu suū r[ati]o p[ro]tatez ocessit
Ardcungz igit[ur] imp[er] p[ro]
eplam ostituit vel o gno
scens decreuit v[el] edicto
p[ro]cepit legē esse constar.
Hec sunt q[ui] o[st]ōnes ap
pellant. **P**lane ex his
quedam sunt p[ro]nales q[ui]
nec ad exemplū trahunt.
qm non hoc p[ro]nceps vult
Nā quod ob meritū idul
fit alicui vel si cui penā ir
rogauit. vel si cui sine ex
plo subuenit p[ro]nam non
transgredit. **A**lie aut
cū g[ra]les sint omes p[ro]cul
dubio tenent. **P**reto
rū q[ui] edicta nō modicaz
obtinēt iuris auctoritatē

Der epistolam. ut q[ui] de his qui sunt sui vel alie. iur. s.
dominorum. et. ff. de constitu. p[ro]nci. l. i. Accur. floren.
Decreuit. ut. C. de h[ic] imperialis.
Edicto. ut. C. de l. ij. et de secūdis nup. l. hac edictali.
Legem g[ra]lez. quā potes cognoscere quatuor modis
ut. C. de legi. et cō. l. leges. vel speciale ut sequitur.
Hec sūt. l. q[ui] ostituit impator. s[ed] h[ic] clause. at s[ed] oēs
Personales. dūmodo iurē corpes sūt g[ra]les ut. C. de
no. C. ofir. l. vnica. m. s. fi. u. **A**licui. penā merenti.
Ob meritū. q[ui] multū s[er]uigrat p[ro]ncipi. et ido aliquā penā
quā debebat ille pati p[ro]p[ri] delictū q[ui] fecerat ei remisit
Prorogauit. l. maiorem q[ui] esset dignus ut pena eius me
tus sit multozum. ut. ff. de penis. aut facta. s. fi.
Sine exemplo. id est ut alij non sumerent exemplum.
Subuenit. ut clicis in quib[us] multa sunt sp[er]alia ut i. auf.
ut clic. p[ro]p[ri]os. g. et. C. de epi. et cle. cū clicis. et. l. oīs q[ui]
Et curie et alijs. ut. C. de le. et cō. l. ij. s[ed] nūq[ui]d intelligit sine
exemplo subuenire si cui simpl[iter] rescribat. R[ati]o. sic dūmodo nō
fit ibi aliq[ui]d signū ex his q[ui]tuor q[ui] dicunt. C. de le. et cō. l. ij.
Nō Ensgredie. ff. q[ui] q[ui] iuris. l. i. o[st]ra. sed distingue.

si mot
ff. de
p[ro]p[ri]o

an ad sui postulatōz sit ocessum. q[ui] casu Ensgredie ut ibi a/
liās n[on] ut h[ic]. ut. ff. q[ui] q[ui] iur. l. in. s[ed] sic soluit aliud. o[st]ra. C.
de fruc. et li. ex. l. fi. Vel ad vtrūq[ue]. o[st]ra. dic q[ui] ad aliud erit
die. s[ed] nō est die. ut alius. h[ic]at p[ro]uilegiū. l. meli[us]. l. egre/
diat p[ro]naz nō est t[ri] g[ra]le ius. nec videt alius scz aduert
sarius p[ro]zsus cū sit otingens occasione o[st]ra o[st]ra.

Hoc et ius honorariū
solemus appellare. q[ui] q[ui] ho
nores gerūt. i. magistra
tus auctoritatez huic sul
ri dederūt. **P**ropone
bant ediles curules edi
ctū de quibusdaz cāis q[ui]
edictū iurē honorarij por
tō ē **R**nsa prudentū sūt
snie et opinionēs eoz q[ui]
bus p[ro]missuz erat iura cō
dere **N**am antiquit[er] o[st]i
tutū erat vt essent q[ui] iura
publice interpretaretur
quibus a cesare ius respō
dendi datus est qui iuris
consulti appellabantur q[ui]
rum oim sententie et opi
miones eam auctoritatez
tenebant vt iudici reced
re a responso eozuz non li
ceret vt est ostitutū **E**x
non scripto ius venit q[ui]
vsus approbauit. nam di
utur mi mores o[st]ensu vtē
tium comprobati legem

Tenēt. i. ligant
Pretoruz q[ui]z edi
ctā que septa erant in
albo pretoruz ut. ff. de
iur. iur. om. iur. l. si quis. id
q[ui] p[ro]mo R[ati]o.
Non modicam. sed
magnam. p[ro]p[ri]us et bon
f. C[on]s. qui. i. ideo q[ui]
s. **A**gratus. s. ipi p[ro]
tores. ut. ff. de iusti. et
iure. l. ius autem p[ro]
torum. et. l. scilicet. sequit[ur]

Dederūt. ut. ff. de
ori. iur. l. ij. s. eodē tpe
Proponebat. cau
sis ut de morbohis et
viciohis aialibus ut pa
ter. ff. de edi. e. l. i.
Honorarij. q[ui] liter
R[ati]o. q[ui] ediles erant ex
p[ro]torib[us] ut. ij. de di. sti.
.s. p[ro]torias. et. ff. de
zo. ob. l. v. s. p[ro]torie.

Rnsa. snie. snia est
firma et indubitata.
R[ati]o. n[on] fm. jo. accur.
Opiniones. opio
est cu dubitatione R[ati]o.
fm. jo. accur.

Publice. i. quozuz
int[er]pretatio fiebat pu
blica aucte concessa a
p[ro]ncipe. ut vlp. paulul
et similes qui fecerūt
leges. ff. de ori. iur. l. ij.
.s. post originem.

Cesare augusto
ut. s. m. i. R[ati]o. p[ro]mē
Vt iudici. s. nulli.
Constitutum. id est sicut ipi constituerunt.
Ex nō sc[ri]pto. venit de iure sc[ri]pto videmus q[ui] in sex p[ar]
tes diuiditur. sequitur de non sc[ri]pto ut. s. e. s. constat.
Diuturni. s[ed] q[ui]nto tpe vsus facit mores v[el] o[st]uetudiem.
R[ati]o. n[on] p[ro] an. ut. ff. q[ui] et a q[ui] b[us] ma. li. l. s[ed] fideicō. s. aristo. licet
s. q[ui] dā erigit tps e[st] n[on] extat memoria. ar. ff. de aq[ui] plu. ar.
l. i. in fi. et. ff. de aq[ui] q[ui] et est. l. in. s. du[er] q[ui]. C. q[ui] sit lo.
cō. l. o[st]uetudies et. C. de sacrosā. et. l. fi. q[ui] s[ed] lōga p[ro] m
R[ati]o. i. ca. C. e. et. ff. p[ro] lōga. aut. p[ro] an. s[ed] ut. ff. de vsu. s. i. se q[ui]
q[ui] p[ro] an. sit robusta. s[ed] nūq[ui]d semel suffic. ut. ij. p[ro] an. fm. eā iu
dicet. R[ati]o. n[on] imo d[icit] adim[us] bis fm. eū iudicari ut. C. de epi.
au. l. ij. in fi. l. q[ui]rimā l. libellū p[ro]p[ri]tū q[ui] o[st]uetudiez ta
le sp[er]nē. ut. ff. de le. a se. cō. l. c. de o[st]uetudie. nūq[ui]d s[ed] iudicat
exēplis. R[ati]o. n[on] ut. C. de sen. l. nemo iudex. et fac. ff. de of. p[ro] fi.
s[ed] l[ic] s[ed] ex o[st]uetudie q[ui] approbat exēplis. et sic ocedit alia
quid p[ro] obliquū q[ui] directo non ocedit. licet. ff. q[ui] res pig.
ob. pos. l. aristo. in fi. sic econ[tra] peto ex p[ro]missione q[ui] p[ro]mis
sio p[ro]bat ex lōgo vsu. ut. ff. de vsu. cū de m rem verso.
Cōsēu. at s[ed] n[on] p[ro] esse o[st]uetudo. c[on] dicat q[ui] o[st]is assuetus
do et error o[st]uetudiez impediāt ut. ff. de le. a se. q[ui] n[on] tōe

An hoc e[st] p[ro]p[ri]o
inducit v[el] aliud
quod v[el] claudicat
alio p[ro]p[ri]o et ali
no p[ro]p[ri]o est
inducit accepto
p[ro]p[ri]o et non
de h[ic] de p[ro]p[ri]o
de re p[ro] h[ic]

Non modicam. sed
magnam. p[ro]p[ri]us et bon
f. C[on]s. qui. i. ideo q[ui]
s. **A**gratus. s. ipi p[ro]
tores. ut. ff. de iusti. et
iure. l. ius autem p[ro]
torum. et. l. scilicet. sequit[ur]

unde s[ed] ius aut p[ro]
sequit[ur]

unde s[ed] ius aut p[ro]
sequit[ur]

si h[ic] p[ro]p[ri]o. q[ui]m[od]o i[st]a v[er]ba app[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o et h[ic] p[ro]p[ri]o i[st]a v[er]ba a
de ut i[st]a v[er]ba h[ic] at q[ui] d[icit] d[icit] d[icit]
s[ed] p[ro]p[ri]o. h. d.

si p[ro]p[ri]o
no am[er]it
o[st]ra

si p[ro]p[ri]o
no am[er]it
o[st]ra

de q[ui] m[od]o
si p[ro]p[ri]o
no am[er]it
o[st]ra

si p[ro]p[ri]o
no am[er]it
o[st]ra

si p[ro]p[ri]o
no am[er]it
o[st]ra

V[er]us longez temp[or]e forte probatus
V[er]itas. legem in ratio p[ro]bat

ut s. t. i. s. ius at. et iure. l. ciuiti qm maior. xx. p. am. s. vens
dit se ad p. ciuz p. ticipand ut. j. s. serui. q. h. d. quilibz e lib.
n fiat seru9 iurege. l. ciuili. et h. verba ex q. liberi re. n. op.
tet q. sint de diffinitoe h. qndaz effectū libtatis demtānt.
U **Consto.** i. vnu de statutis iurē gē. nā et alia multa statu
it iul gē. ut. s. t. i. s. ius at. h. hodie p. t. dicit seruitus de iure
ci. formatōe nā al. oliz
a alial hodie e h. ptāl
ut. j. de his q. sui l. ali.
iut. s. p. et. fi. q. re. e. de
iure gē. iuentōe h. ciui
li formatōe ut. ff. s. iu
sti. et. iur. l. ius autem
p. **Rafaz.** q. s. iur. na
tali libi nascebantur.
D **ñio.** aliqñ sine do
minio ut. ff. s. re. di. l. i.
s. i. et. ff. p. delicto. l. i.
fi. et. adde. ff. s. sti. s. l.
q. v. u. et. ff. de lib. cā
f. h. i. s. v. s. u. t. u. d.
C **ontē** natam. i. o. ē
ius natale. cū eo iure
oel libi sūt vt. j. s. libt.
s. i. et. s. t. i. s. ius at.
S **eruarē.** nō hūuz
dici a vūdo s. p. h. h. ta
bellio s. v. u. public9
a vūdo ut. ff. de ado
ptōe. l. nec es. et. l. nō
alie. a. ff. rēpu. sal. fo.
l. ij. q. tñ hū. n. p. t. esse
ut. C. de tab. g. nali
C **apiū.** ff. l. i. p.
de sta. ho. l. iij. in fi.
F **unt ex** accedenti
serui. accur. floren.
E **x** ancillis. l. p. rez
liberū hēant ut. j. t. i. o.
et. C. de rei v. l. p. tū
Q **uid** si ex asceptio et
liba. R. s. q. t. v. t. rez. ut in aut. cō. q. ex ascepti. et li. mu. s. i.
C **aptitate.** q. occasioe belli otigūt qd est de colla. v.
iurege. ut. s. t. p. s. ius at. / ut. C. de affig. tōe tollēda.
C **ure.** et est terci9 mod9. l. i. s. p. et. e. q. t. 9 ut p. im
g. titudiez tuocatōis i. vuitutē ut i. aut. ut libtū deetō. s. i. m
M **aior.** i. q. fco sūt iij. nēcia. l. q. fit ma. fi. a. s. i. l. i. s. h. o.
ior. xx. an. ut h. et. C. de lib. ca. l. h. p. misterium. j. t. et. ut eo
aio. p. en. capiat p. tē ut h. et. C. de liba. ca. l. h. p. misteruz.
j. t. q. d. aio. ut p. en. p. tē accipiat ut. C. s. l. i. ca. l. n. i. o. j. t. a. q. v. e.
hēat p. tē ut. ff. q. ad lib. p. cla. l. i. i. j. t. q. v. e. d. a. t. i. g. n. o. r. a. t. i.
o. d. i. t. o. z. v. e. d. i. t. i. ut. ff. de lib. ca. l. lib. s. h. q. s. c. i. e. s. j. t. a. q. n.
tū. ut h. sciat o. d. i. t. o. z. s. u. a. ut. ff. h. q. s. i. n. g. e. n. u. s. e. s. s. e. d. i. l. i. j. a. h.
quid eoz. defuerit iure dūi. puocat in ingenuitate. alial n.
poēt. puocate in igenuitate. e. c. h. manumittat ut. ff. s. sta.
ho. l. h. o. lib. et. ff. de lib. c. l. e. u. p. a. c. t. o. m. i. s. i. r. e. d. d. e. t. p. c. i. u. m. e. t.
dñs sponte accipet. nec et dñs accipe. o. p. e. l. l. i. s. p. c. i. u. z. l. z. q. d. a.
contradicunt. ut. ff. h. i. n. g. e. e. s. s. e. d. i. l. i. j. i. R. e. t. C. q. n. l. z. a. b.
emp. di. l. i. et. j. t. i. i. m. fi. **S** **ed** nūquid h. z. m. i. n. t. e. g. r. e. cū h. i. t.
m. i. o. z. xx. an. maior tñ. xx. an. R. e. n. q. n. o. e. s. t. m. u. t. a. d. a. t. a. n. t. a.
solēntas. et q. n. o. e. s. t. l. o. c. 9. r. e. s. t. o. m. i. v. b. i. r. e. s. m. u. t. a. t. s. t. a. t. u. p. z.
s. u. s. a. m. i. t. t. e. d. o. ut. ff. de m. i. h. e. x. c. a. s. p. a. m. p. et. ff. de m. i. r. e.
g. r. u. r. e. s. t. i. l. d. i. u. s. **S** **ed** nūquid patri vel affim p. m. i. t. t. u. r.
r. e. u. o. c. a. t. i. o. v. e. l. p. e. r. o. f. f. i. c. i. u. i. u. d. i. c. i. s. v. e. l. p. e. r. r. e. i. v. e. n. d. i. v. t. i. l. e. z.
c. u. m. a. d. e. o. z. u. m. i. g. n. o. m. m. i. a. m. r. e. s. p. i. c. i. e. t. ut. ff. de r. e. i. v. e. n. l. i. i.
et. de. l. i. b. e. r. c. a. l. i. j. i. j. et. i. i. j. R. e. n. n. o. n. ut. ff. de c. a. p. i. d. i. l. i.
ff. p. d. h. e. d. p. f. l. u. d. n. o. e. s. s. e. i. n. f. u. r. t. u. t. e.

**cōstō iuris gentiū qua qf
dominio alieno otra na
tura subicit. Serui aut ex
eo appellati sunt q im pa
tores captiuos vendere
iubent. ac p hoc seruare
nec occidere solēt Et qui
etiaz mancipia dicti sunt
eo q ab hostib9 manuca
piūtur. Serui aut aut
nascunt aut fiunt. Nascū
tur ex ancillis nostris. fi
unt aut iure gentiuz. i. ex
captiuitate. aut iure ciui
li cum homo lib maior. xx
annis ad preciū p. ticipan
dum sese venūdari passus
est. In seruo9 o. d. i. t. o. n. e.
nulla est d. r. a. in liberis at
multe differentie sunt. a
em ingenui. a libtini sunt**

**De ingenuis.
Ingenuus est is q statim**

tutelas. s. h. libtate. l. z. quidā dixerūt o. t. r. a. ar. di. t. a. r. u. l. s. h.
certe non mutauerat statum sed mutare volebat.
V **enūdari.** i. s. h. q. libz alio ti. patiat se tñfferi i aliu qd
ē verū h. aliq. s. lucrū sētat ut. ff. de lib. ca. h. v. s. u. f. f. s. i. n. s. u.
et. C. de lib. c. h. m. i. n. i. s. t. e. r. i. u. et. ff. de lib. ca. h. v. s. u. f. f. u. c.
I **n seruo9. nulla d. r. a. p. e. d. v. i. d. e. t. u. r. o. t. r. a. n. a. m. q. u. i. d. ā. s. u. t.**
in dignitate. quidam
nō ut. j. de i. i. u. e. s. s. e. d.
pena. et. ff. de v. s. u. f. f. u. c.
et h. q. d. s. i. j. t. q. d. a. o. r. d. i.
narij q. d. a. v. i. c. a. r. i. j. ut. j. q.
c. e. o. s. c. u. a. t. j. t. e. a. l. i. j. v. e.
teram alij nouicij ut. ff.
de e. d. i. e. l. f. i. et. ff. de
p. u. b. l. i. c. i. i. n. t. e. r. d. u. z. s. z.
dic q. nullus est mag
seruus q. alter. l. z. q. u. o.
ad actus et quo ad m. i. s.
licias et similia fit dif.
ferentia. licz olim ma
gis vnus q. alter esset
seruus ut. C. de n. u. i. u. e.
qui. t. o. l. l. v. n. a. n. a. m. o. z.
lim quidam habebāt
dñium in seruis. quidā
plenū. quidaz semiple
num.
M **ulte.** quidaz po
nunt hic fallam notaz
ut duo sint multa. ar.
ff. ad. h. l. l. i. s. s. b. R. e. p. o.
s. z. certe ibi sunt tria
appellata non duo tan
tum. Dic ergo q. qual
tuoz sunt differentie
liberoz hoim. vt ma
genū et libtini. a la
tini a dediticij. ut h. a.
j. t. i. i. et. de. l. i. b. s. l. i. b.
timozum. ar. ff. vi. ho.
rap. l. i. i. j. s. i. j. R. e. p. p. m. a. ē. i. n. a. u. t. de. d. e. p. o. s. i. t. i. s. et. de. d. e. z.
n. u. c. i. a. t. i. o. n. i. b. i. b. i. c. u. et. m. u. l. t. a. a. c. **D** **e** i. n. g. e. n. u. i. s. R. e. i. c. a.
Ingenuus nat9 ē qñq. alie quia p. s. m. a. z. ut. ff. de. s. t. a. h. o. l. i.
g. e. n. u. z. j. t. e. m. p. r. e. s. t. o. z. n. a. t. a. l. i. u. ut. ff. de. r. e. s. t. i. n. a. t. a. l. i. u. m. l. i. m. u. e. z.
E **x** duob9. h. i. c. o. s. t. r. u. e. h. u. e. e. x. m. a. t. r. i. o. n. i. o. s. u. b. a. u. d. i. o. s. t. a. t. e.
duobus ingenuis editis. r. e. et. h. i. c. e. x. p. o. n. e. o. m. i. a. s. e. q. n. c. a. p. t. a.
E **x** altero. h. i. c. C. de. o. p. i. l. i. b. e. r. l. q. e. x. l. i. b. e. r. t. a. m. i. s. t. e. r. i. u. m. i. n. g. e. n. u. i. s.
N **ascitur.** s. m. s. e. **N** **ichilomnis.** quia vētris sta
tus semper o. h. d. e. r. a. t. u. r. ut. h. i. c. e. t. i. n. a. u. t. q. u. e. o. s. t. i. t. u. t. i. o. e. x. a. s.
s. e. r. i. p. s. i. c. o. l. v. e. t. C. de. r. e. i. v. e. n. p. a. r. t. i. m. i. s. i. n. c. a. s. u. t. C. s.
s. e. r. u. i. s. f. u. g. i. l. f. i. et. m. i. s. i. n. m. u. r. i. l. e. g. u. l. o. ut. C. de. m. u. r. i. l. e. g. u. l. o.
l. q. u. i. c. u. m. p. a. t. r. e. l. i. p. i. et. l. h. i. j. q. u. i. et. h. o. c. i. u. r. e. r. o. m. a. n. o. s. e.
c. u. s. i. u. r. e. l. o. g. o. b. a. r. d. o. r. u. q. u. i. a. s. e. m. p. e. r. i. n. d. e. t. e. r. i. o. r. e. m. p. a. r. t. e. m.
s. t. a. t. u. s. c. o. n. t. r. a. h. i. t. u. r. m. i. s. i. h. i. e. m. a. t. r. i. s. t. o. n. i. u. z. a. l. i. u. d. h. i. c. o. n. c. u. b. i. a. z.
t. u. s. n. a. m. t. u. n. c. s. e. r. u. a. t. u. r. i. u. s. r. o. m. a. n. u. m.
L **ibera.** puta meretrice.
S **ufficit.** quātuz ad o. d. i. t. i. o. n. e. m. s. e. c. u. s. q. u. ā. t. u. z. a. d. h. o. n. o. z.
r. e. s. ut. ff. de. s. e. n. a. t. o. l. f. i. l. i. a. m. et. l. i. b. e. r. o. s. s. f. i. et. s. e. c. u. s. q. u. o.
a. d. p. a. r. t. i. a. m. ut. ff. a. d. m. u. n. i. c. i. p. l. a. s. s. u. m. p. t. i. o. s. f. i. l. i. u. s. ut. ff.
m. a. n. s. e. d. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. e. m. s. p. r. o. s. o. c. i. o. et. l. i. d. q. u. o. d. s. h. i. f. i. l. i. i. s. f. a.
et. ff. de. n. e. g. s. s. e. d. a. n. v. l. t. r. o. r. f.
C **alamitas.** q. h. c. a. d. a. m. i. t. a. s. q. z. i. t. e. r. u. f. u. i. t. f. a. c. t. a. a. n. c. i. l. l. a.
E **x** h. i. s. h. u. c. u. s. q. z. d. i. x. i. t. q. u. a. l. i. t. e. r. c. o. n. t. i. n. g. a. t. i. n. g. e. n. u. i. t. a. s.
n. u. n. c. q. u. a. l. i. t. e. r. p. e. r. s. e. u. e. r. e. t.
L **ibaz.** m. r. e. z. f. a. a. d. b. C. h. i. m. a. i. t. a. f. u. a. l. i. u. t. m. a. l. i. s. i. i. u. s. t. a.

at
leg. dicit de
p. n. r. o. m. s. p.

vi

q. v. d. d. v.

Alig. e. casus ad ex. matre nulla z. p. t. e. s. e. r. u. o.
p. a. t. i. s. h. u. m. i. s. i. n. g. e. n. u. i. s. l. a. d. i. n. t. e. r. e. d. e. f. e. r. e. n. t. i. s.

ind. q. d. h. i. c.
i. d. q. u. e. r. i. t.
h. u. m. i. s. i. n. g. e. n. u. i. s.
l. i. g. e. n. u. i. s.
ff. de. l. i. b. c. a.
l. i. b. t. i. n. i.

q. d. d. i. p. p. s. u. s.
p. l. i. b. e. r. z.
h. o. m. i. n. o. p. i.
p. d. e. m. u. d.
d. i. u. j.

duo s. 30
ut quib. d.
a. r. g. u. m. y.
z. q. i. n. t. e.
a. u. a. l. i. a. l. i. q. u. e. e. l. i. c. a. l. i. c. e. s. i. q. u. i. b.
z. q. d. d. i. u. i. g. e. n. u. i. s. o. f. f. e. r. e. t. i. c. e.

h. u. m. i. s. i. n. g. e. n. u. i. s. u. t. m. u. l. t. i. s.
p. a. t. i.

q. u. i. n. o. n. i. s.

duo sūt m. t. r. a.
h. o. r. e. s. t. e. p. t. u. d. m. l. t. a.
q. u. i. n. o. n. e. s. t. i. p. s. u. b.
i. n. g. u. i. t. d. e. d. u. o. s.

h. u. m. i. s. i. n. g. e. n. u. i. s. q. z. l. e. t. i. n. i. m.
p. l. a. m. i. s. z. d. e. d. i. t. i. c. i. j.
h. i. c. s. u. b. l. i. t. a. t.

C. de. r. e. i. l. i. j. l. i.
j. t. d. p. e. n. i. v. e. n. t. i. e.
i. n. d. u. b. i. t. a. t. u. m. q. d.
q. u. i. z. o. n. g. u. s. l. e. g. u. i.
i. n. u. a. z. i. i. m. p. i. u. s.
z. o. n. g. u. s. r. e. p. e. l. l. a.
i. n. u. i. c. i. s. q. u. i. o. r. u. m.
p. r. o. p. r. i. a. z. d. a. d.
e. t. c. o. n. t. r. i. b. u. t. i. j.

h. e. g. l. o. i. n. p. p. o. z.

o. t.
e. c. a. l. o. n. o. s. f. e. a. n. g. i. n. e.
z. i. n. u. i. s. i. n. g. e. n. u. i. s.
d. o. m. i. n. i. j. u. s. c. i. u. i. s. i. n. g. e. n. u. i. s.

Egentes non quod pdest paupertas qz fauet paupertati. sic ff. de transac. cu hij. g. si in annos. et. C. de epi. et cle. si qs ad declinanduz. g. penul. et ff. de offi. pre. illi. g. si. ar. con. tra. ff. de excu. tu. et cu. l. spadonem. g. si. et in aut. de testi. g. i. et illud pauper vbiqz fatet. licet econtra dicatur. Ca. tabat vacuus. coram latrone viator.

Vel p saltem. **H**aberent. sic. ff. S. interro. act. l. et quia in pn. sic. de bo. pos. g. per quos autem. **A**ut si n. faciente. id est no satisfaciente credozibus. accur. **E**o seruo. nunc lis berto facto. accur. **S**erui quondam. sed modo liber est. **I**n iuria. q. ad fa. mam. que etiam post mortez quandoqz da. natur. ut. ff. de acti. l. ex iudiciozum.

Ademqz libertate no q. dicat instituo te sine libertate quia tuc non esset heres ut sta. tim dicit in fi. huius. g. sed pretermisit dati onem libertatis. ut in fi. g. **C**onstitutio ut. C. S. necel. ser. heres. insti. l. quidam. in prin. ac cur. **S**criptura. sicut ex datione tut. ele. ut. q. da. tu. pos. in prin. **C**uz non. hec est no ua ratio. de qua pre. dixi mo. sed lex ipsa an. tiqua fuit ut. ff. de he. re. insti. g. i.

Institutionis. ar. q. aliquo concessio. il. lud conceditur. sine q. illud esse non potest. ut. ff. de iur. om. ius. l. ij. **A**ccur. **I**n fraudem. sic. ff. e. t. l. c. qui et a qui b9 ma. libe. n. fi. l. m. frau. dem.

Solueno. cum et. **I**ciat se habere creditores ut que in frau. et. l. omnes. g. lu. **N**on est. et nunc erit pens. soluendo. **P**reualuisse. nam quidam dicebant q. sufficiebat solus euentus. alij dicebant q. exigebatur vtrunqz. scilicet fraus et euentus et ista sententia preualuit. tamen ex pre. dictis videbatur sufficere euentum solum. tamen. zc.

Impediri. hic diligenter attende. q. si directa detur lis. bertas non solum inter viuos. sed etiam in vltima volun. tate duo necessaria sunt scilicet consiliu. hoc est fraus et es. uetus ut hic et. ff. e. g. in fraude. et. C. e. l. i. **I**n fideicom. s. larua sufficit euetus. ut. C. qui manu. no. pos. l. fi. a. est. ratio

quia facilius libertas de facto data ab herede reuocatur q. a defuncto. ut. ff. de fideicom. liber. l. iij. g. si in fraude. **A**lia ratio notatur. C. e. l. in fraude in his autem alienatio bus que in fraudem creditorum fiunt. dic ut. ff. de acti. g. ite. **S**epe. Re. n. tacite obiectioni. quomodo pos. si quis. test. esse animus bonus cum ipsa veritate fraudet eos. Re. n. sepe enim zc. **S**ed ar. tra. C. de rescin. v. e. l. quissquis. accur. **C**uz vtroqz fraus. scz a euets inuenit vt subicit et facit ad hoc. ff. qui et a qui. manu. li. l. si in fraude. **C**onsilio. nota q. tenetur de consilio. sed cōtra. ff. ma. l. ij. g. fi. sed hec fuit fraus. et ideo fuit tale consiliu obligatoru quia frau. lentum. accur. **E**adem. scilicet de de qua est habita men. tio ut. s. e. in prin.

Amore. sufficit et go si non sit minor. xx. annis etia si non sit ma. ior. ut quia tetigit. v. l. timum diem. xx. anni. ut. ff. S. manu. l. i. sicut in testō fauore sui. re. ff. de test. qua etate. **V**indicta. h. expo. ne ut. s. t. i. g. multis. **C**oncilium. id est apud locum iluz. vbi habetur super hoc cō. filium. i. deliberatio. et sic ponitur id quod fit pro eo vbi fit. ut. ff. de iusti. et iure. l. pes. nul. alias. g. fi. **V**el dic. apud eos qui presunt consilio. ut sunt omnes habentes ordinariam iuris dictionez etiaz mi. nimi magistratus. cu hoc fit de voluntaria iuris dictione. ut. ff. de offi. procon. et le. l. ij. et in auten. de defen. ciui. g. nulla. colla. in.

Iuste aut. **I**uste aut. manumissionis caule sut hec veluti si quis patrem aut matrem filium filiam ue. aut fratres sorores ve naturales aut pedago. gum aut nutrice aut edu. catozem aut alumnū alu. nam ve aut collactaneuz manumittat aut seruum pcuratoris habedi gra. tia aut ancillam matmo. nij causa. dum tamen inē sex menses vxor ducatur nisi iusta causa impedi. at

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

Iuste aut. cause. fa. ff. de manu. l. si minor. cum. l. se. **P**atrem. Sed qualiter potest filius habere ser. uis. scz patrem vel econtra. vel frater fratrem suum siue sorozem Re. n. bene. vt quia instituit dominus filium serui sui here. dem vel filium ancille vel econtra. et sic de alijs quo casu fit institutus heres et liber et dñs omim bonozum quozuz dominus fuerat testator ut. s. e. g. i. et. ff. de acquiren. pos. selli. cum hedes. **I**tem potest esse ut si habeat quis filium ex ancilla sua. nam est seruus et filius ut. C. communia. de ma. l. fi. et econtra si seruus habeat filium ex domina. nam filius est et liber et dominus. **C**um ventrem sequatur.

manuscript notes in left margin

manuscript notes in left margin

manuscript notes in left margin

manuscript notes in left margin

manuscript notes in right margin

manuscript notes in right margin

manuscript notes in right margin

manuscript notes in right margin

manuscript notes in right margin

quo ad statum ut. C. de rei vendi. l. partum. licet possit ipse et domina accusari. ut. C. de mu. que ser. propri. l. i. et. j. de here. insti. g. i. C. de heredi. que ad. de. g. g. i. i. i. i. i.

Naturales et legitimos. vel naturales tantum. **D**edagogus scilicet qui ab inicio instruit pueros. a pebes quod est puer et gogos quod est ducere. quali. d. dus. d. or. siue gubernator puerorum.

Alumnus. que vel quam alumnus aluit ut differat a superiori **C**ollactaneum. qui simul mecum lactavit quem fratrem bononi. appellant.

Ducatur. prestito super hoc sacramento ut. ff. de ma. vin. si col lactaneus in fi.

Causa iusta ut in firmitatis que tribuit dilationem. ut. ff. si qd caus. l. n. g. iij. et. iij. et. ff. de re iudi. l. que situm. vel alia qualibz iusta ut. ff. ex qui. cau. ma. l. i. i. in fi.

Decem et septem an. Sed quomodo minor viginti quinque annis potest esse procurator. ut. C. de procu. rator. l. i. et. ff. de peus. l. minor. Re hoc ad negotia fuit in iudicio esse potest. sic alias est differensia inter hos procura tores. ut. ff. manda. si procuratorem. g. i. ac cur. floren.

Approbata. scilicet manumissionis et apud concilium. accur. **S**iue falsa. quasi diceret si dixit filium licet non sit. vel patrem vel filiam. licet hec ita non sint. Vm quosdaz quod reprobo. cum id quod falsum sit nihil sit. nec

prestet causam ut. ff. de ver. signi. paulus. et. C. si ex falsis instrumentis per totum. et. ff. de excep. rei iudi. l. qui ag. nris. Vnde dicit vera. id est iusta. falsa. id est iniusta. ut quia dixi eum locum meum fuisse in armis vel in scolis. qd inducebam pro iusta causa et fuit talis causa. vel similis approbata. licet non debuerit approbari. sic. ff. dele. l. si de iustor. g. si. et. ff. de in integ. restit. l. omnes. sic econtra iusta pro vera. ut. g. i. i. in prin.

Retractetur. quia nichil facile immutandum est ex solemnibus. ut. ff. de in integ. restit. diuus. Sed contra. ff. d. execu. tu. l. sed reprobari. i. Re. Sed hoc fauore libertatis. illud fauore sanitatis. **C**um autem constitutus. nam cum dicit sine causa non posse manumitti. ergo econtra cum causa valet manumissio

Et seruus qui manumittitur procuratoris habendi gratia. non minor. xvij. annis manumittatur. **S**e mel autez causa approbata siue vera sit siue falsa non retractetur. **C**um aut certus modus manumittendi minoribus. xx. annis dominis per legem elias centiam constitutus sit eueniebat ut qui xij. annos expleuerat licet testamentum facere possit et in eo sibi heredem institue/re legataqz relinquere possit tamen si adhuc minor sit xx. annis libertatez seruo dare non poterat qd non erat ferendum si is cui totorum suorum bonorum in testamento dispositio data erat vni seruo dare libertatem non permittebatur. Quare non similiter ei quemadmodum alias res ita et seruos suos in vltima voluntate disponere quemadmodum voluerit permittimus ut libertatez eis possit prestare. **S**ed

fic. ff. de eden. si quis ex. g. p. refoz. et. g. prohibet. et. ff. de pactis iur. gentium. g. p. refoz. et. g. dolo malo. Accur. **T**estamentum. si est masculus. femina vero m. xij. ut. ff. de testa. qua etate. ut. ff. de lib. se. aurelio. g. gayus. **S**ed cum libertas vsqz nunc allegando. inuit et eodem tempore possit manumittere quo testari. nunc econtra dual

Cum libertas inestimabilis res sit. et ppter hoc ante vice simum etatis annum antiquitas libertatez seruo dari prohibebat. ideo nos mediam quoda modo viam eligentes non aliter miori viginti annis libertatez in testamento dare seruo suo concedimus nisi decimūseptimū annū impleuerit et decimū octauum annum attigerit.

Cum enim antiquitas huius etatis et pro alijs postulare concesserit. cur n etiam sui iudicij stabilitas ita eos adiuuare cre

De lege fusia canina tollenda. **E**ge fusia canina certus modus osti tus erat in seruis testamento manumittendis quaz quasi libertates impediente et quoda modo inuidiam tollendam esse censuimus cum satis fuerat in huanus viuos qd

nisi causa cognita cum nec liber iste. nec autem loquatur nisi in vltima voluntate. unde seruat tenor eiusdem legis eliascentie cum non sit correctus ut. C. de app. l. pcepimus **A**ntiquitas. ut. ff. de postul. l. i. g. micium. **P**ostulare. id est desiderium amici sui vel clientuli sui coram iudicibus exponere. ut. ff. de postul. l. i. g. i. non autez pro se poterit esse in iure. ut. C. de au. p. an. l. clarum. et est ratio quia quandoqz pro alio accedit sibi imputetur qui tali committit causam suam. ut. ff. de mi. l. cum mandato. **P**eruenire. interrogatiue legas. respondeas. non est ratio quare sit diuersum. Est ergo et idem ius statuendum ut. ff. de ver. obli. l. a ticio. in fi. nam vbi est eadem ratio id ius statuendum est. ut. ff. ad. l. acquil. l. illud. et. C. ad. l. faler. l. vlti.

De lege fusia. Non videtur daz ut postulat hmo vlti. Ad dity pene pene pene pene auctor auctor hmo daz ruffus mbe muliebria postus

rationes considerans. **E**t quia inestimabilis est libertas. tamen si vendat quis se precium ad venditorem non transit. imo penes emptorem eundemqz dominum remanet unde est inestimabilis ut hic. ff. de reg. iuris. libertas. et. ff. de ta. exhi. l. i. g. fi. **E**t quia antiquitas aliter statuebat cui est deseruendum. ut. C. de testa. l. testamta. quare visis al legationibz soluit mediam eligens viam. sic q. de rerum diui. g. cuz ex aliena. licet sit at. co tra. ff. de neg. g. nese. **M**ediam. nota media via. sic. ff. si part her. peta. l. antiqui. Accur. floren. **A**mpluere. sed hodie ex quo testari possunt et libertates relinquere possunt ut in autem. ut spon. lar. coll. ix. g. i. qd ex audibz si m vltima voluntate velit quis libertatem relinquere. quod patet ex verbo relinquere. quod i dicta autem. positum est quod ad mo rientes tñ spectat ut. ff. de ta. exhi. l. i. g. fi. **S**ed quid si inter viuos velit quis manumittere. Re. si non potest. nisi habeat. xx. annos vlt

rem ver. si pro patre. g. idem qz. **Q**uia antiquitas aliter statuebat cui est deseruendum. ut. C. de testa. l. testamta. quare visis al legationibz soluit mediam eligens viam. sic q. de rerum diui. g. cuz ex aliena. licet sit at. co tra. ff. de neg. g. nese. **M**ediam. nota media via. sic. ff. si part her. peta. l. antiqui. Accur. floren. **A**mpluere. sed hodie ex quo testari possunt et libertates relinquere possunt ut in autem. ut spon. lar. coll. ix. g. i. qd ex audibz si m vltima voluntate velit quis libertatem relinquere. quod patet ex verbo relinquere. quod i dicta autem. positum est quod ad mo rientes tñ spectat ut. ff. de ta. exhi. l. i. g. fi. **S**ed quid si inter viuos velit quis manumittere. Re. si non potest. nisi habeat. xx. annos vlt

si habeat. xx. annos vlt. **Q**uia antiquitas aliter statuebat cui est deseruendum. ut. C. de testa. l. testamta. quare visis al legationibz soluit mediam eligens viam. sic q. de rerum diui. g. cuz ex aliena. licet sit at. co tra. ff. de neg. g. nese. **M**ediam. nota media via. sic. ff. si part her. peta. l. antiqui. Accur. floren. **A**mpluere. sed hodie ex quo testari possunt et libertates relinquere possunt ut in autem. ut spon. lar. coll. ix. g. i. qd ex audibz si m vltima voluntate velit quis libertatem relinquere. quod patet ex verbo relinquere. quod i dicta autem. positum est quod ad mo rientes tñ spectat ut. ff. de ta. exhi. l. i. g. fi. **S**ed quid si inter viuos velit quis manumittere. Re. si non potest. nisi habeat. xx. annos vlt

si habeat. xx. annos vlt. **Q**uia antiquitas aliter statuebat cui est deseruendum. ut. C. de testa. l. testamta. quare visis al legationibz soluit mediam eligens viam. sic q. de rerum diui. g. cuz ex aliena. licet sit at. co tra. ff. de neg. g. nese. **M**ediam. nota media via. sic. ff. si part her. peta. l. antiqui. Accur. floren. **A**mpluere. sed hodie ex quo testari possunt et libertates relinquere possunt ut in autem. ut spon. lar. coll. ix. g. i. qd ex audibz si m vltima voluntate velit quis libertatem relinquere. quod patet ex verbo relinquere. quod i dicta autem. positum est quod ad mo rientes tñ spectat ut. ff. de ta. exhi. l. i. g. fi. **S**ed quid si inter viuos velit quis manumittere. Re. si non potest. nisi habeat. xx. annos vlt

si habeat. xx. annos vlt. **Q**uia antiquitas aliter statuebat cui est deseruendum. ut. C. de testa. l. testamta. quare visis al legationibz soluit mediam eligens viam. sic q. de rerum diui. g. cuz ex aliena. licet sit at. co tra. ff. de neg. g. nese. **M**ediam. nota media via. sic. ff. si part her. peta. l. antiqui. Accur. floren. **A**mpluere. sed hodie ex quo testari possunt et libertates relinquere possunt ut in autem. ut spon. lar. coll. ix. g. i. qd ex audibz si m vltima voluntate velit quis libertatem relinquere. quod patet ex verbo relinquere. quod i dicta autem. positum est quod ad mo rientes tñ spectat ut. ff. de ta. exhi. l. i. g. fi. **S**ed quid si inter viuos velit quis manumittere. Re. si non potest. nisi habeat. xx. annos vlt

ubi dicitur
fui quibus
si quis ppter
dicitur

de g. p. iudicij
explorari
ff. de re iudi.

de hmo et hmo
de hmo iud. pte
antec. rto postum
ffe p. iudicij

Non videtur daz ut postulat hmo vlti.
Ad dity pene pene pene pene auctor auctor
hmo daz ruffus mbe muliebria postus

Non videtur daz ut postulat hmo vlti.
Ad dity pene pene pene pene auctor auctor
hmo daz ruffus mbe muliebria postus

Et si quis ad est dicitur dicitur quod ad dominum dicitur dicitur
Vera est regula dicitur dicitur quod ad dominum dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
ut dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
non est ad dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur

Ege fufia. certus ut ultra duos vel tres forte non
posset manumittere in vltima voluntate ut ff. de in fi.
a **M**odus. i. numerus. te a quoda qui canis no
b **Q**uam. i. fufiam canina. forz minabatur induciz. ut
in publi. d. ut. ff. de act. g. alie. naz. canis seruabat naturam
qui stat in palea. qui nec sibi potest habere palea. nec alij p
mittit accipe sic nec fi
bi poterat tenere ser/
uos quia moriebat ut
ff. de donat. g. huc fal
sa. nec libertatem pati
ebatur eis dari. vñ me
rito canina dicitur. ut
fit consequens nomen
rei ut ff. de dona. g. est
et aliud.

Impedientem. id est impedimentuz at/
ferentem.
Inuidias. nota co
tra inuidos. sic. C. de
cadu. tol. in pn.
Familiam. i. omnes
seruos qui familia di
cuntur. ut ff. de ver.
figm. pronuntiatio. g.
i. Accur. floren.
Causa. ut fraus vel
etas manumittentis.
ut s. de pn. p. m. a. g.
eadem.
Morientibus. sed
quomodo pt aliquid
adimi. cum nichil ha
beat. na mors oia ab
stulit in aue. de nupt.
g. d. m. cept. col. iij. ff.
de morientibus. id est
ad mortez edentibz.
quia laboabat i extre
mis vel quasi vel etiaz
erat sanz s timore mo
tis hoc faciebat ut ff. de dona. causa mor. l. iij. iij. v. a. vj.

Adimere. nota hic ar. q ea que fiunt inter viuos tra
hunt ad voluntates vltimas. sic econ. ff. de pac. l. pactu
De his qui sui vel alieni iuris sunt. Re ica h restringit
primuz membru diuisionis posite. s. de iu. perso. ut non co
prehendat quosdam liberos homines si h offam. Item sta
tim cum dicit alieno iuri. ampliat secundum membrum diu
sionis. ut coprehendat etiam quosdaz liberos. scz filios.
Cu ergo fiat additio et detractio dicte diuisionis iaz est d
iure ciuili hec diuifio. ut ff. de iust. a iure. l. ius autē ciuile
Aut superior de iure psonaruz fuit fm ius naturale et gen.
et ibi diximus et ideo imutabile est ut. s. de iu. na. a. ci. g. pe.

Equitur diuifio que est de iure ciuili. cu in ea ius gen
tium distinguitur. ut ff. de iust. a iu. ius ciuile. supe
rior autem quam habuimus. s. de iure perso. i. ff. de iure
getu. cu no fit seruitz iure naturali cogta. ut s. d. lib. g. i. ac.
Curis. quedam neutro iure tenent. ut filij quozuz pres
sunt capti ab hostibz ut ff. qui. mo. ius pa. po. sol. g. si ab
hostibus. nam et alie quedā sunt impendēti. ut ff. de vsu
fru. sed et si quis interdiz. g. i. et in aut. de non aliena. g. ff.
autem colla. i. et hoc fm quosdā nos dē. Naz sui iuris fit
cum em pater fit seru9 hostium et in eozuz potestate ut. s.
de iure persona. g. serui. ergo alium habere non possunt in
potestate. ut ff. de acqui. re. do. homo liber. g. quid quid.

Equitur de iure personarum alia
diuifio. nam que
dam persone sui iuris sūt
quedam alieno iuri subie
cte sunt. **R**ursum earū q
alieno iuri sunt subiecte.
alie sunt in potestate pa
rentum. alie in potestate
dominorum. **V**ideam9
itaqz de his que alieno iu
ri subiecte sunt. Naz si co
gnouerimus que iste per
sone sunt simul intellige
mus que sui iuris sunt. ac

Equitur de iure personarum alia
diuifio. nam que
dam persone sui iuris sūt
quedam alieno iuri subie
cte sunt. **R**ursum earū q
alieno iuri sunt subiecte.
alie sunt in potestate pa
rentum. alie in potestate
dominorum. **V**ideam9
itaqz de his que alieno iu
ri subiecte sunt. Naz si co
gnouerimus que iste per
sone sunt simul intellige
mus que sui iuris sunt. ac

**ff. de acqui. pos. l. cum heredes. cca medius. et ff. ad. l. iu
li. de adu. l. sic euenit. et preterea eoz ratio vel snia est
absoluta. qui dicit q is diuifio recipiat mediu. ut. C. de sen.
b. Prate. ff. de bu. v. mois accipit ut. ff. de h. pas. l. fi.
fig. l. pres. naz ut dicit aristoteles. dicitur eadez est
e. Simul disciplina ut hic et ff. de tutel. i. ff. et. ff. e.
i. i. et est h ar. q per
noticiam vnius imme/
diatorum. peruenitur
ad alterius noticiaz et
faciūt ad hunc. g. ff. d
prou. l. pomponius.
g. penul. et. ff. e. l. i.
et. ff. de preto. stipul.
l. i. g. stipulationum.
istarum. ff. de tutel. cir
ca prm.
Centis. id est de
iure gentium. introdu
cta. ut. s. de iure perso
na. g. seruitus.
Anima ducere.
id est in animo uertere
a cogitare. ut dixit ca
tho.
Cesse. improprie pos
nitur. pro fuisse ut sta
tim colligitur. ut ff. e.
l. i. et erat eadem pti
in filiaz. ut colligitur
fm vnam literam. ff. d
liber. et postu. l. in su
is. et ff. de noxa. g. fi. et
C. de pa. po. l. fi. fubura e hodie
Domino. vel qua
si domino ut fructuar
io et bone fidei pos.
quibus queritur ex du
abus causis ut ff. p. qz
perlo. no. acqui. g. de
his.
Cum. s. iuste
fm quosdam ut ff. de acqui. pos. q seruus in fi. Sed certe
hoc esse non potest. naz si acquiritur. ergo domino quia fi
bi non. ut ff. per quas pso. no. acqui. g. itez serui. et. ff. d ac
qui. here. placet. quare dic q semper domino queritur. eti
am si per dolum vel metum seruus acquirat ut ff. pro em
ptore. l. iij. g. cellus. et. s. pompon. a. g. si seruus. sed hoc so
lo inspecto an queratur puta si seruus stipuletur operas a
libero. ut ff. de sti. ser. l. antepenul. vel si aliud factuz fit
in stipulatioe ut ff. de sti. ser. g. sed cum factuz nisi in casibus
quod dic ut ff. de stipula. ff. h. cuz. nec obstat dicte lex. q ser
uus. quia nunqm domino ut sibi remaneat. nam tenetur id/
dere. Sed nunquid libertas data a domino vel a lege qd
fit interdum ut. C. de ser. qui pro premio liber. ac. per
torum. et in auten. de mo. g. ij. domino queritur. Re n. non
nam licet queratur seruo libero tamen non potest dari lib
tas ut ff. de fideicom. liber. generaliter. g. si homini. tamē
coipso momento sic fit liber ut domum non habeat. a sic
hec oppositio est de puncto. sic et alias ut hic vadit romaz
et hic facit murum. non est tamen verum eum iuisse vl op9
fecisse. licet fit in vltimo momento perficiendi. Similis que
stio fit. ff. q metus causa. l. extat.
Domino. vel quasi domino. ut fructuario et bo. fi.
pos. quibus queritur ex duabus causis. ut ff. per quas per
no. acqui. g. de his.**

Prius inspiciamus de his
que in potestate domi
rum sunt. **I**n potesta
te itaqz dominorum sunt
serui que quidem po
testas iuris gentium est.
Naz apud oēs peque gē
tes animaduertere possu
mus domus in seruos vite
necisqz potestates esse. et
quodcunqz per serui ac
quiritur id domino acq
ritur. **S**ed hoc tempo
re nullis hominibus qui
sub imperio nostro sunt
liceat sine causa legibus
cognita in seruos suos su
pra modum seuire. Nam
ex constitutione diui. pij.
anthonini. qui sine causa
seruum suuz occiderit nō
minus puniri iubetur q
si alienuz serui occiderit

Prius inspiciamus de his
que in potestate domi
rum sunt. **I**n potesta
te itaqz dominorum sunt
serui que quidem po
testas iuris gentium est.
Naz apud oēs peque gē
tes animaduertere possu
mus domus in seruos vite
necisqz potestates esse. et
quodcunqz per serui ac
quiritur id domino acq
ritur. **S**ed hoc tempo
re nullis hominibus qui
sub imperio nostro sunt
liceat sine causa legibus
cognita in seruos suos su
pra modum seuire. Nam
ex constitutione diui. pij.
anthonini. qui sine causa
seruum suuz occiderit nō
minus puniri iubetur q
si alienuz serui occiderit

Prius inspiciamus de his
que in potestate domi
rum sunt. **I**n potesta
te itaqz dominorum sunt
serui que quidem po
testas iuris gentium est.
Naz apud oēs peque gē
tes animaduertere possu
mus domus in seruos vite
necisqz potestates esse. et
quodcunqz per serui ac
quiritur id domino acq
ritur. **S**ed hoc tempo
re nullis hominibus qui
sub imperio nostro sunt
liceat sine causa legibus
cognita in seruos suos su
pra modum seuire. Nam
ex constitutione diui. pij.
anthonini. qui sine causa
seruum suuz occiderit nō
minus puniri iubetur q
si alienuz serui occiderit

Prius inspiciamus de his
que in potestate domi
rum sunt. **I**n potesta
te itaqz dominorum sunt
serui que quidem po
testas iuris gentium est.
Naz apud oēs peque gē
tes animaduertere possu
mus domus in seruos vite
necisqz potestates esse. et
quodcunqz per serui ac
quiritur id domino acq
ritur. **S**ed hoc tempo
re nullis hominibus qui
sub imperio nostro sunt
liceat sine causa legibus
cognita in seruos suos su
pra modum seuire. Nam
ex constitutione diui. pij.
anthonini. qui sine causa
seruum suuz occiderit nō
minus puniri iubetur q
si alienuz serui occiderit

Prius inspiciamus de his
que in potestate domi
rum sunt. **I**n potesta
te itaqz dominorum sunt
serui que quidem po
testas iuris gentium est.
Naz apud oēs peque gē
tes animaduertere possu
mus domus in seruos vite
necisqz potestates esse. et
quodcunqz per serui ac
quiritur id domino acq
ritur. **S**ed hoc tempo
re nullis hominibus qui
sub imperio nostro sunt
liceat sine causa legibus
cognita in seruos suos su
pra modum seuire. Nam
ex constitutione diui. pij.
anthonini. qui sine causa
seruum suuz occiderit nō
minus puniri iubetur q
si alienuz serui occiderit

Ni gl. huc qd qd
intelligi facere
alij ca. mozt

Vm d. vbi. rati
est ad. vbi.
l. fi. d. de. pa.

mus male in
mutabili g.

ff. de acqui. pos. l. cum heredes. cca medius. et ff. ad. l. iu
li. de adu. l. sic euenit. et preterea eoz ratio vel snia est
absoluta. qui dicit q is diuifio recipiat mediu. ut. C. de sen.
b. Prate. ff. de bu. v. mois accipit ut. ff. de h. pas. l. fi.
fig. l. pres. naz ut dicit aristoteles. dicitur eadez est
e. Simul disciplina ut hic et ff. de tutel. i. ff. et. ff. e.
i. i. et est h ar. q per
noticiam vnius imme/
diatorum. peruenitur
ad alterius noticiaz et
faciūt ad hunc. g. ff. d
prou. l. pomponius.
g. penul. et. ff. e. l. i.
et. ff. de preto. stipul.
l. i. g. stipulationum.
istarum. ff. de tutel. cir
ca prm.

C. de sen. b. Prate. ff. de bu. v. mois accipit ut. ff. de h. pas. l. fi.
fig. l. pres. naz ut dicit aristoteles. dicitur eadez est
e. Simul disciplina ut hic et ff. de tutel. i. ff. et. ff. e.
i. i. et est h ar. q per
noticiam vnius imme/
diatorum. peruenitur
ad alterius noticiaz et
faciūt ad hunc. g. ff. d
prou. l. pomponius.
g. penul. et. ff. e. l. i.
et. ff. de preto. stipul.
l. i. g. stipulationum.
istarum. ff. de tutel. cir
ca prm.

Domino. vel qua
si domino ut fructuar
io et bone fidei pos.
quibus queritur ex du
abus causis ut ff. p. qz
perlo. no. acqui. g. de
his.

Cum. s. iuste
fm quosdam ut ff. de acqui. pos. q seruus in fi. Sed certe
hoc esse non potest. naz si acquiritur. ergo domino quia fi
bi non. ut ff. per quas pso. no. acqui. g. itez serui. et. ff. d ac
qui. here. placet. quare dic q semper domino queritur. eti
am si per dolum vel metum seruus acquirat ut ff. pro em
ptore. l. iij. g. cellus. et. s. pompon. a. g. si seruus. sed hoc so
lo inspecto an queratur puta si seruus stipuletur operas a
libero. ut ff. de sti. ser. l. antepenul. vel si aliud factuz fit
in stipulatioe ut ff. de sti. ser. g. sed cum factuz nisi in casibus
quod dic ut ff. de stipula. ff. h. cuz. nec obstat dicte lex. q ser
uus. quia nunqm domino ut sibi remaneat. nam tenetur id/
dere. Sed nunquid libertas data a domino vel a lege qd
fit interdum ut. C. de ser. qui pro premio liber. ac. per
torum. et in auten. de mo. g. ij. domino queritur. Re n. non
nam licet queratur seruo libero tamen non potest dari lib
tas ut ff. de fideicom. liber. generaliter. g. si homini. tamē
coipso momento sic fit liber ut domum non habeat. a sic
hec oppositio est de puncto. sic et alias ut hic vadit romaz
et hic facit murum. non est tamen verum eum iuisse vl op9
fecisse. licet fit in vltimo momento perficiendi. Similis que
stio fit. ff. q metus causa. l. extat.
Domino. vel quasi domino. ut fructuario et bo. fi.
pos. quibus queritur ex duabus causis. ut ff. per quas per
no. acqui. g. de his.

ff. de acqui. pos. l. cum heredes. cca medius. et ff. ad. l. iu
li. de adu. l. sic euenit. et preterea eoz ratio vel snia est
absoluta. qui dicit q is diuifio recipiat mediu. ut. C. de sen.
b. Prate. ff. de bu. v. mois accipit ut. ff. de h. pas. l. fi.
fig. l. pres. naz ut dicit aristoteles. dicitur eadez est
e. Simul disciplina ut hic et ff. de tutel. i. ff. et. ff. e.
i. i. et est h ar. q per
noticiam vnius imme/
diatorum. peruenitur
ad alterius noticiaz et
faciūt ad hunc. g. ff. d
prou. l. pomponius.
g. penul. et. ff. e. l. i.
et. ff. de preto. stipul.
l. i. g. stipulationum.
istarum. ff. de tutel. cir
ca prm.

ff. de acqui. pos. l. cum heredes. cca medius. et ff. ad. l. iu
li. de adu. l. sic euenit. et preterea eoz ratio vel snia est
absoluta. qui dicit q is diuifio recipiat mediu. ut. C. de sen.
b. Prate. ff. de bu. v. mois accipit ut. ff. de h. pas. l. fi.
fig. l. pres. naz ut dicit aristoteles. dicitur eadez est
e. Simul disciplina ut hic et ff. de tutel. i. ff. et. ff. e.
i. i. et est h ar. q per
noticiam vnius imme/
diatorum. peruenitur
ad alterius noticiaz et
faciūt ad hunc. g. ff. d
prou. l. pomponius.
g. penul. et. ff. e. l. i.
et. ff. de preto. stipul.
l. i. g. stipulationum.
istarum. ff. de tutel. cir
ca prm.

De his q sunt ut aliam uirg pnt
De patria pte

Quare effectus e de pntate q respicitur facit ad pnt
q pntate de testa q qui no est pntate qnta pntate
qnta pntate qnta pntate qnta pntate qnta pntate
qnta pntate qnta pntate qnta pntate qnta pntate
qnta pntate qnta pntate qnta pntate qnta pntate

Acquiri. nota hic duos effectus dominice potestatis et est servus ut non torqueatur in dominum nisi in casibus ut. C. de questionibus. l. i. et. l. servus.

Sed et hoc licet. i. licitum est legibus. qz si servus sciat invidias domo parari. et ipse auxilium non tulerit. supplicium dicitur prestare quod mortem interpretatur. sed et si accusaverit eum criminaliter. ex cepto crimine maiestatis. ut si dominum viderit periclitantem et eum non adiuvet vel si immiscuerit se uxori sue vel alio modo.

Cognita. ut quia cum uxore inuenerit vel simili dicitur. q. casu est occidere licet ut. ff. de ver. obli. qui servum et ff. de le. j. qd ergo. q. si h. s. et. ff. ad. l. iul. de adul. marito. q. i. si aut alias deliquit vel domino non obedierit legitime eum corrigere potest. non tamen ultra modum boni viri arbitrio comprehensus ut. C. de em. ser. l. i. q. n. quid sine causa verberare potest. Res. sic modice. fm. jo. ut. C. de em. ser. l. i. Licet placidit q. non aliter tenetur vendere vel dare ut. ff. ad. l. cor. de sic. ca. ut hic sequitur. et. ff. de. ti. l. i.

Constōne. cuius habita sunt. q. e. q. fi. **S**ervus alienum. certe qui servus alienum occidit lege acquilia tenetur ut. ff. ad. l. ac. quil. l. ij. in pn. et. j. ad. l. ac. quil. in prin. que actio hic habere locum non potest. cum non domino imo contra dominum daretur quod esse non debet. ut. ff. ad. l. ac. quil. Item melius. q. legis. Sed dicit q. hoc est quantum ad criminalem penam. l. cor. de sic. ca. ut. j. de pu. iu. q. item lex. que pena tam in servis q. in liberis locum habet ut. ff. ad. l. cor. de sic. ca. l. i. q. i. interdum etiam civiliter tenetur si aliter interest ut creditoris ut. ff. de pigno. servu. vel fructuarie. ut ad. l. ac. q. si proprietatis ut. ff. de do. lo. q. et elegant. ac. p. Sed et maior. i. magna. vel maior q. equum fit.

Consultus. i. interrogatus. sic. ff. de pact. l. j. item qz. q. fi. Unde illud consulo te querens tibi consulo asilium dans. **S**acraz. ad que loca olim et hodie confugiunt. eca quod distinguitur ut diximus de man. pncipuz. q. neq. aut. col. ij. **C**ogantur. nota hic q. aliquis cogitur vendere rez suam bonis. i. ut precium habeat. et ad dominum primus non revertatur ut. j. proxi. q. et. q. fi. in fi. **D**omis aditionibus. ne simili pena anteriorum afficiatur. vel ne exponantur vel prostituantur in eodem ut. j. proxi.

Sed etiam maior asperitas domorum eiusdem principis constitutione cohercet. Nam antonomastice dicitur a quibusdam pncipibus puiciarum de his servis qui ad edes sacram vel ad statuam principis confugiunt precepit ut si intolerabilis videatur seivicia domorum. cogantur servos suos bonis conditionibus vendere ut precium dominis daretur et recte expedit enim reipublice ne sua re quis male utatur.

Cuius rescripti ad herelianum marcianum emissi verba sunt hec. **D**ominorum quidem potestate in suos servos illibatam esse oportet. nec cuius hominum ius suum detrahi sed domorum quidem inter est ne auxilium contra seiviciam vel famem vel intolerabilem iniuriam denegetur his qui iuste deprecantur. **I**deoque co

Recte expedit. i. precepit. Accur. flo. **V**tatur. qz inter est pncipis locupletes sub se habere subsectos ut in aut. ius. sine quoquo. suffrag. q. cogitatio. coll. ij. quod non attingeret si cui libero servos suos liceret occidere. Et nota q. illud idem interest pncipaliter a reipublici. interest secundario ut. s. diximus de iusti. q. i. in fi. ar. contra. ff. solu. ma. et l. am. q. licet. et. l. si con. stante. q. si marit. ac. p. **M**arcianum. pro consulente virtute ut. ff. e. l. ij.

gnose de querelis eorum qui ex familia iulij sabini ad sacram statuam confugerunt et si vel durius habitos qm equum est vel infami iniuria affectos et se cognoveris vendari iube. ita ut in pntate dominorum non revertant. **Q**ui sabinus si mee constitutioni fraudem fecerit sciat me hoc admissum adversus se seuerius executurum.

De patria potestate.

Patate nra sunt liberi nostri. quos ex iustis nuptiis preceamimus. **R**uptie autem siue mrimoniū. est viri et mulieris coniunctio indivisa duam consuetudinem vite continens. **Q**uis autem potestatis quod in liberos habemus proprium est civium romanorum. **N**ulli autem alij sunt homines qui tales in liberos habent potestatem. qualem

Patate. hoc verbū multis modis sumit ut. s. ti. pr. diximus **C**ustis. que sunt iuste dicitur. j. ti. pri. **R**uptie. et dicuntur a nubendo. i. velando qz velate incedere debent. ut ait **I**deus. fm. mrimoniū dicitur: ideo qz mulier nubit ut mater fiat. et h. duo nomina l. diuersis romibus idem signat. **I**t. coniugium et conubium et sortium. ut. ff. de ritu nup. in eo iure. q. hoc caput. l. h. vltimū qm me seruos accipitur ut. C. de ser. fug. l. fi. in. quos proprie dicitur contubernium ut. C. de incest. nup. cum ancillis. **C**oniuictio autem non corporum tm ut. ff. de reg. iur. l. nuptias. et illa coniunctio aion signat ymonem que consistit in deum et iustam animam. Vn apl. s. qui adheret deo vnus spiritus est cum eo. reliquū scz coniunctio corporum designat coniuictam. i. humanum genus. vnde euangelista. verbum caro factum est et habitabit in nobis. **V**nde ista potestate in se habent se hinc.

Abolita sunt h. iura quibus et pntate ordo iuris

De his q sunt ut aliam uirg pnt

De his q sunt ut aliam uirg pnt

De his q sunt ut aliam uirg pnt

De his q sunt ut aliam uirg pnt

De his q sunt ut aliam uirg pnt

De his q sunt ut aliam uirg pnt

et ff. de ritu nup. l. nuptioz. Accur. floren. m. f. mulierum. p. l. c. de
Parentuz. l. qui sunt iuris sui cuiuscumqz etatis sint. sic et
 ma. fa. l. filij et filie fam. qui sunt in pteate cuiuscumqz etatis
 sint ut ff. de his qui sunt sui l. nam ciuiliu.
In pteate. g. de emancipatis vidz. idz. ut. C. e. l. vidue.
 Illud dicitur qd non pceptu. S. aut possit filij emancipat
 dicitur. ff. de tra. ta.
 l. ij. s. si emanci. et. ff.
 e. de ritu nup. l. filius
 emancipa. accur.
Et ciuiliu. quia est
 in pteate de iure ciuili
 ronoz. ut. s. t. i. s. ius.
Et naturalis. qz pte
 ut. ff. de iust. i. l. ij.
Debcat. alias nuz
 ut. ff. de sta. ho. l. pau
 lus. i. R. vidz. aut dse
 tire no tradicat expf
 se ut. ff. de spon. l. in
 sponsalibus in fi.
Vn quehtu. quia
 patris densus erigit.
Possit. cu pte n. pol
 sit dntire ut. ff. de iur
 co. l. ij. s. furiosus.
Super filio. na de
 filia facile densus fu/
 it. quia forte calidior
 sanguis est in ea. ut in
 auten. de no eli. s. cum
 g. colla. i. vel veri p
 pter fragilitatez sex
 ar. i. quia li. l. in pn. s.
 prima non placet.
Decisio. i. snia vel
 lex ut. C. e. si furiosi.
Tua decisio.
Furiosi. idz. qz si ca
 ptus fuerit et abfuit
 pte p trienniu. vel si ne
 scitur an viuat vel no.
 ut. ff. e. l. si nepos. s.
 fi. et. l. si ita.
Scdn datum. s. cu
 auctoritate curatoris
 patris et dote fm qua
 titatez patrimonij pa
 tris data ut. C. e. l. si fu
 riosi. in fi. sed iure ca/
 nonum sufficit densus
 eoz de quoz mrimo
 mio agit. s. illud forte
 in alijs non in filijfa.
 intelligitur vel credo qz
 b corrigitur. qz honesta res e co
 trahere matrimoniu. sicut et intrare monasteruz. ut in au
 ten. de san. episcopis. s. ninc autem. colla. ij.
Ergo. quia fm pcepta legum fiut mrimonia ergo rē.
Non omnes. s. mulieres. **Q**uarudaz. s. mulierum.
Inter eas ad infinitum. adeo ut si adam hodie viueret
 non posset habere vxorem. fm jo. ut. ff. de ritu nup. l. nus
 t. **I**dem iuris ut non possunt coniungi.
Inter. s. non tanta. s. vsqz ad g. dum. vij. fm canones ut
 xxxv. q. ij. c. progemem. et. c. de sangtate. et. c. in copu
 latione. et. c. nulli. s. fm. l. vsqz ad qrtum. ut. ij. e. s. fratris.
 idz. hodie iure canonico ut exp. de san. a. af. c. ul. s. tamen

gradu cognatōis iungū
 tur est quedam similis ob
 seruatio sed non tanta.
Sane em inter fratrem
 sororemue nuptie phibia
 te sunt. siue ab eodem pa
 tre eadēqz matre nati fu
 erint siue ex altero eoz.
 s. si qz p adoptioez soror
 esse tibi ceperit. qm diu q
 dem costat adoptio sane
 inter te et eam nuptie co
 sultere non possunt. **C**u
 vero per emancipatioem
 adoptio fit dissoluta po
 teris eaz vxorem ducere.
Sed et si tu emancipa
 tus fueris nihil est impel
 dimento nuptijs. et ideo
 constat si quis generum
 adoptare velit debē euz
 ante filiam suam emanci
 pare. et si quis velit nurū
 adoptare debere eum an
 te filium suum emancipa
 re. **F**ratris vero vel so
 rozis filiam. vxorem du
 cere non licet. sed nec ne
 ptem fratris vel sororis
 quis ducē pte. qz quis quar
 to gradu sint. **C**uius enim
 filiam vxorem ducere nō

aliter accipit gradus fm canones qz fm nos ut dices. de
Quadiu. sic. ff. de ver. obli. si stipu. m. gradibus.
 fi. hc. ff. de li. et po. si quis postu. m. fi.
Dissoluta. qz ipsa e emancipata ut differat a sequenti casu
Generu. i. maritu filie. a. **C**u. s. prez. b. **A**n. i. pmo
Filiaz. s. ideo qz emancipatōne facta desinit esse agnata
 licet neqz eius neptem p
 mittit. **C**uius vero muli
 eris quaz pater tuus ad
 optauit filiaz nō videris
 impediri vxorem ducere.
 quia neqz naturali. neqz
 ciuili iure tibi coiungitur.
Duoz autez fratrum
 vel sorozum liberi. vl fra
 tris et sorozis coniungi
 possunt. Item amita licz
 adoptiuam ducē vxorem
 non licet. Item nec mater
 teram quia in loco paren
 tum habetur. **Q**ua ratōe
 verum est magna quozqz
 amitam et matertera ma
 gnam prohiberi vxorem
 ducere. **A**ffinitatis qz
 veneratione a quarunda
 nuptijs abstinere necesse
 est. ut ecce preuignam
 aut nurum in vxorem du
 cere non licet. quia vtre
 qz filie loco sunt. qz ita sci
 licet accipi debet si fuerit
 nurus aut preuigna tua.
Nam si adhuc tua nurus
 est. id est si adhuc nupta
 est filio tuo alia ratione
 vxorem eam ducere non
 possis. quia eadez duobz

pr. ergo p ptem n pte
 fieri agnata tali adop
 tilio ut. ff. de adop. l.
 qui in adoptioe hodie
 vero n desinit ut. ij. de
 le. ag. suc. s. fi. et ita s.
 osilium hodie nō valz
 d. **M**urum. i. vxorem
 filij vt probatur. ij. e.
 s. affinitatis.
Cum. s. patrem.
Antea. i. primo.
Sratris cui. s. op
 pome filia aui vl auie
 nō possuz ducere. tam
 neptem possim que e
 mibi consobrina ut. ij.
 e. s. duorum. R. hanc
 regulam stricte intelli
 gi in eo casu in quo lo
 quitur. et in omni simi
 li sez qn ego et ille e
 filia ducere nō possuz
 sumz in secudo gradu
 ad stipitem. et in pote
 state eiusdem. et sic e
 sez fratris vl sorozis
 mee filiam rē. qz hoc in
 naturalibus secz in ad
 optiuis. ut. ij. proxi. s.
 Accur. floren.
Cius. sic construe
 non videris impediri
 ducere vxorem. ff. e.
Ciuili iure. de natu
 rali constat. de ciuili sic
 proba. illa filia soroz
 ris adoptiue nō est in
 pteate mris ut. ij. de hie.
 qua. et dif. s. qz de cau
 sa. s. n. Enit in pteate
 illi qz adoptat matre
 lz mater Enseat. qz illi
 Enseunt cu alijs qz sunt
 in pteate ut. ij. i. s. ilz
 lud. et. ff. de adop. si
 pat. **A**t ipsa mat. ado/
 ptata e mibi oiuda p
 agnatōz p patrez in cui
 pteate est. ff. de adop. l. qz adop.
Duoz. s. fm. l. ut h. et. C. e. celebrandis. secus iure ca
 nonuz. vel dic huc. s. loqui de adoptiuis. secus in nasalibz
Atez amita. qz e soroz pns. m. **A**doptiaz ab auo pno
Atem materaz. nō caute qz nō repetit adoptiuam ma
 tertera rē. quia matertera vel auiculus nō fit adoptioe
 ut h. et. s. e. s. eius. et. ff. e. h. q. s. fi. alias. l. adoptio. s. qz
 videtur. ff. de ritu nup. l. per adoptioem. s. fi. R. n. illud in
 telligitur qn adoptio in nepotem quasi ex filia natum. vel
 in pronepotem ex nepote nato ex filia quod possim sicut
 si nullum haberem filium ut. ij. e. i. s. licet. tunc enim soroz
 et frater eius loco cui filij facta est adoptio. e. matera. et

qz nuz
 hic pnt
 de pte
 de hie
 de de
 pte. pte

ad
 hie
 de hie
 de hie

et
 hie
 de hie
 de hie

ad
 hie
 de hie
 de hie

de hie

ad hie

ad hie

Quaestio...
Qui si...

Naturale scz tm
naturalem filium tm q in ptate pris no est. vt h. a. s. t. i. in pncipio. facere in ptate det in seruitio impatoris vt p hdis puencie. nam in ptate loco meriti pris. et efficitur ltm9 loco meriti filij vt h vt m au. q. mo. na. ef. sui. g. fi. s. **Recno.** nuc ponit aliis exemplū. qis igit col. viij. a **Interdictū.** naz alia vporē n habuit tpe ocubinat9 als vt vt. C. s. ocu. l. i. b. **Cōstōe.** vt. C. de na. li. l. cū quis. **Instrū.** h nunc sine instris emimo mū tale. dicit qdā q nvt pla. a ala. qn decorati maximis dignitatibus faciunt matrimoniu. vt in au. vt li. ma. a auie. g. qz no legē dudū col. viij. meli9 autē qui. mo. na. ef. le. g. h. g. casta. coll. vj. **Sz dic q** mrimomz um nudo osensu pfi cū sine scptura. vt i au. s. nup. g. nupci as. et. ff. de re. iur. l. nupcias. **Sz filij** p mogeiti n sūt ltmis h dotalia instra nō sūt fca. ut h a fa. ad B. C. s. na. li. l. cū qs a. l. nupcias. a. l. impator. et. l. fi. et in au. s. h. g. ab itel. dese. g. i. a i au. de filijs an. do. instru. natis col. iij. a i au. s. icel. nup. g. fi. col. ij. a de trient. et les d. **Cōstō** mis. g. fi. **C. de na. li. l. nupet** h si n fecerit sibi vt orē adhuc hmōi naturales sūt alēdi a pre. **Itē** succedē ex testō i toto si pater vult ltmis n epnū/ b9 vt pentib9ā de fūctis als libi vnā vntiam tm pmittunt naturales succedē filios qn iph tm supsūt nō impediūt eos nisi in sua lēma q supiorib9 debēt. ab itestato no duas hnt vncias pne lbe. cū mte eoz viriliter diuidēdas. qn nō sūt ascendētes nec descēdentes alūt et ipi ptem. et h in licite natis. h si illicite nati sunt. non imo omni beneficō sūt exclusi. vt in au. qui. mo. na. ef. sui. g. discretis. vsqz in fi. cōstōmis.

Curtle. cum enim vult aliquis que species adoptōnis dicitur arrogatio. **Impe** rio magistratus adoptatus eos easue. qui que ue in potestate parentum sunt siue primus gradum liberorum obtinent qualis est filius. filia siue inferiorum. qualis est nepos neptis. pronepos proneptis. **Sz** hodie ex nostra cōstitutione cum filius a patre naturali extranee psonē in adoptōez datur iura naturalis patris minime dissoluuntur. nec quicq ad patrem adoptiuum transit. nec in potestate eius est. licz ab intestato iura successionis eis a nobis tributa sint. **Si** vero pater naturalis non extraneo sed auo filij sui materno. vel si ipe pater naturalis fuerit eman cipatus etiā auo vel proa uo similimodo paternovel materno filium suum dederit in adoptionē in hoc casu. quia concurrūt in vnā **De adoptione. R.**

Non solū et naturales subaudi et ltmis. qre distigue qz filioz alij sunt naturales et ltmis q ex ltmio mrimonio nati. vt h. et. s. de pa. po. i. pn. **Alj** naturales tm vt nati ex ocubina. vt. s. t. i. g. fi. **Alj** ltmis tm vt adopti ui de quib9 s. t. loquiē. **Alj** nec naturales nec ltmis iuris psumptione vt in cestuo s. vt als illicite nati vt in au.

quibus mo. na. ef. sui. g. fi. col. vij. **Alj** sūt qui pri9 nō fuerunt legitimi. h nuc sunt. i. efficiunt duobus modis. vt m au. qui. mo. na. ef. sui. g. i. et s. t. i. m fi. **Adoptamus.** scz in ptate nra sūt. et hoc iure veteri. vt h. et. ff. e. l. i. h hodie distinguit. vt. j. e. g. h hodie. **Adoptio.** est autē adoptio smp pla. et **so.** legal actio ad solaciū eoz q hnt bos nō hnt pene. i. fere natāz mutās h certe et ab hns q li bos hnt fit adopcō vt. ff. e. l. nec ei. g. ptea. et. j. e. g. l. qre pt sic simplr diffini ei. **Adoptio** ē ltm9 act9 p que fit qs filius q n ē pene naturam imittās. et ē h veritas vt. ff. e. l. i. a. j. e. g. minorem. **Rescōs.** h ē an ipm pncipe an aliū mgratum delegatōe facta p pta a pncipe vt. C. e. l. ij. i. fi. a. l. arrogationes. **Sz** q si impator n ē. h. nō pt fieri. l. z impū s p h vt in au. quō op. ep. g. fi. et col. i. **Agatus** scz e9 cūz ordinarij. etiā defēoris ciuitatis q minim9 ē vt i au. de defē. ci. g. nulla. nec mirū cū fit s vo lūtaria iurisdictione. vt. ff. de of. pco. a. le. l. ij. accur. **Arrogatio.** qz adoptator interroga an velit eū quē adoptat sibi iustuz filiū eē a adoptat9 an id fieri paciat vt ff. e. l. ij. vñ versus. **Arrogo** q suus ē. h habet meus esse necesse. **Patris** adoptiuo suum. sed patris permanet idem.

Inferiore. i. sequente. **Naturali et legitimo.** **Tributa.** i. in p dīca cōstōne. et fa. ad hunc. g. j. de heret. que ab intest. g. aliquem. al. g. inuenimus. **Naturalis et legitimus.** **Si** vero p materno. in cuius ptate pū nō erat. sed modo efficitur. vt subicit. vt. s. de pa. po. i. m fi. **Emācipatus.** al. cum esset in ptate quō adoptat et eū que hz certe nō pt plus esse vel fili9 q nepos vt h. a. ff. e. h. p. g. qui duos. et intellige emācipationis tpe filium non esse acceptum. qui nuc datur in adoptione. als in potestate aui remansisset. vt. j. t. i. g. fi. **Skmō.** i. hilem facias distinctōez. nā mēno pauo indistincte. pno h o. v. qd mō distixit in auo dat i adoptōez

Handwritten marginal notes in the right margin, including the word 'pntimus' and other illegible text.

Handwritten marginal notes in the left margin, including the word 'Tome' and other illegible text.

Re in vicinam prouinciā mittēbantur. vt. ff. de penis. l. aut dam. §. est pena metalli. alij sūt in opus publicū p̄s tuo dati vel ad r̄ps qui sūt filies relegatis. vt. ff. de penis. l. quidem. sed h̄mōi p̄ne non sūt in vsu hodie.

Qui bestias deducēdis forte v̄l etiā vt amēdēt cum vis vel alia bestialia facēt. de hac pena dic vt. ff. de p̄cis. l. qui vltimo nota.

Filius militauerit id ē miles f̄s fuerit ad q̄s m̄tra sūt neces saria. vt in aut. de mā. p̄n. §. fi. coll. iij. digm̄. v̄l dic milita tauerit. i. i. exercicio milicie fuerit

Non liberat. hoc iure isto. nā nulla di gnitas p̄ter patricia tum releuat filium a potestate patris. vt subicit. §. hodie. xij. sūt dignitates que liberant aliquem cu riales a curiali cōdi tione vt C. de cubi. fi. li. x. et ille heres dem liberant a p̄ria po. vt i. aut. §. cōsti. que de dig. §. i. et. §. ḡnalt. coll. vj. vnde cum ibi sit cōsul cor. rigiē q̄s h̄ de eo v̄z

Constōe. vt. C. de s̄sul. l. fi. li. xij.

Patriciat̄ erat em patricī q̄li p̄nci pis p̄. Vñ salustī q̄ patres cōsc̄pt̄ nā scripta erat eoz no mina in aliquo loco vel i corona capitis eoz vel al.

Alico. §. est spe ciale i patricio et cō sile hodie etiam vt sola collatōe vel da tōne codicilloz a di gnitatis scripte. v̄l per aliq̄s p̄uilegi um fiat sui iuris. etiā sine administratōne In alijs. x. tūc demū cum ceperit admini strare. vt i. aut. §. st. que §. dig. §. i. que ē C. §. ep. r̄caut. §. di gnitas vt. C. §. d̄ur. l. fi. i. m̄ tercio casu cum ordinatur ep̄s. qui est etiā v̄ltra sūp̄dictos casus. vt in aut. §. sti. que de dig. §. palam. coll. vj.

Liberat. scilicet dignitas. **Q**uis em. q. d. si q̄libet p̄r (etiam vilissimus) filiū suū emancipat q̄n vult. vt. j. e. §. admonēdi. et. §. p̄terea qua/ ter hoc impator nō poterit facere. vel dic in casu electi patricij. q. d. cū ip̄e p̄r patricij possit emancipare. et ad h̄ cōpellitur cum alapis et verberib̄. vt in aut. cōsti. q̄ de

dig. i. §. quare ip̄e impetrator r̄z.

Elegit. q̄d raro fit. vt. C. de s̄sul. l. fi. li. xij. §. m. M.

Si ab hostibus. hostes sunt quibus p̄s ro. bellum indixit. l. ip̄i p̄lo ro. vt. ff. §. cap. a post. li. reu. l. hostes

Tū pendet. hic colligū q̄dam q̄dā hoim gen̄ el se in pendenti vt dixim̄. §. de h̄is q̄ sūt sui vel ali. iur. §.

S certe. q̄ h̄ dicit p̄det verū ē p̄ter iuris fictionem. nam quo ad veritatem sui iuris est filij. vt. ff. de testa. l. cor. i. fi. a ff. §. h̄. a post. l. A. et. C. de sen. pal. l. fi. §. ibi §. q̄ marie ac. v̄l ad mac. l. i. §. i. nam pater seruū ē hostiū. vt. §. de iur̄ p̄sonaz. §. h̄ij §. ali um in p̄tate h̄e non p̄t. vt ff. ad. l. iul. §. adul. l. sic euemet. dic §. q̄ n̄ la p̄terita l. p̄ntia p̄det. i. spec to statu p̄nti. §. fūta vt. j. de h̄. ob. §. con ditiones.

Pter ius postliminij. ius quoq̄ potestatis parentis in suspensio esse. **D**is cū est postliminiū a limi mine et post. vnde eum q̄ ab hostibus captus est et in fines nostros postea p̄ uenit postliminio reuer sum recte dicimus. nam li mima sicut in domo finem quendam faciunt. sic i im perij finem limen esse vete res voluerunt. **H**inc et li mes dictus est quasi finis quidam et termin̄ ab eo postliminium dictum est. quia ad idem limen reuer tebatur. quod amiserat. **S**ed et sic captus quis vil t̄is hostibus recupera tur postliminio redisse ex timatur. **P**reterea emā cipatione quoq̄ desinunt liberari in potestate el se parentum. sed emanci pacio antea quidem vel per antiquam legis obser uationez procedebat que per imaginarias v̄ditio nes et intercedentes ma numissiones celebrabatur vel ex imperiali rescripto **N**ostra autē prouidentia et hec in melius per cōsti tutionem reformauit vt si

Postliminiū ē aut ius postliminij ius amisse rei recup ande ab ēneo mori bus et legibus cōsti tutū vt colligie. ff. de cap. et postli. l. postliminium. i. §. **D**arco. qz reū omnia iura recupant **C**aptus a reuer sus vt ff. §. cap. retro **S**i h̄o videt̄. si nes nostros. ne v̄l deduc̄os. et ita im p̄rie reūsus v̄z post li. vel dic capt̄ fue rit v̄l finēs. et tunc etiā v̄z redisse an̄qm ad limina redeat. qz sic recupat statimz improp̄e. et fa. ad h̄uc. §. ff. de cap. in bello. §. i. Itē ad idē ff. de vi et vi ar. l. q̄ possessionem

Preterea. n̄ so lū sūp̄dictis modis. §. p̄terea r̄z. **L**iberi. §. n̄ale nomē est ad oēs infe riores vt. j. t. ij. §. fi.

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Procedebat. i. ita demū ad effectū p̄ducebatur. **E**t imaginarias. i. fidicias. sic et. ff. de re. iur. l. yma ginaria. nam p̄r v̄debat filium pro vno nummo forte et emptor eū manumittebat. vt h̄. et. ff. de cap. l. liberos §. i. et. C. e. l. fi. i. §. et fa. ad h̄. j. de testa. §. i. et p̄ter h̄ dicebatur filius capite minui. §. cum hodie talia nō fiunt vt sequitur. nunquid v̄z capite minui. §. sic. quia statū

Handwritten marginal note in the top left corner.

Handwritten marginal note on the left side.

Handwritten marginal note on the left side.

Handwritten marginal note in the top right corner.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

mutat adminus. ut. de ca. di. i. R. et. g. minima
q. **R**escripto. et hoc modo etiam sine venditione fiebat
ut putat. C. de emanc. li. i. fi.

Ut fidei al. functione. i. vfu. al. fidei. al. factione
Explora. i. expulsa. h. c. i. v. fidei. c. h. g. q. h. q. h. p. h. o. i. s.
Recta via vel indirecta. nō curo. v. l. dic. i. recto iure.

Uel ingrat. q. l. lib. z. e. h. n. h. n. t. m. e. z. s. p. i. u. v. l. m. i. x. t. u. v. t. i. a. u. t. e. d. e. d. e. f. e. c. i. g. n. u. l. l. a. n. e. c. e. x. o. r. d. i. a. r. i. o. s. v. t. d. u. o. b. o. n. o. n. c. o. z. a. i. u. d. i. c. e. m. u. t. i. n. e. n. s. i. v. t. f. f. d. m. a. v. m. l. e. c. g. f. i. e. t. C. d. i. u. d. i. l. i. u. t. a. t. p. e. n. u. l. t.

Inter. h. i. u. d. e. r. e. i. n. d. o. m. o. i. s. v. b. i. c. u. q. z. h. i. t. d. u. m. o. b. o. n. o. h. i. t. i. n. l. o. c. o. t. u. r. p. i. v. t. f. f. d. e. i. u. s. t. e. t. i. u. r. l. p. e. n. t. f. f. d. e. a. r. b. i. l. i. c. u. d. i. e. s. g. p. e. n. u. l. t.

Sua manu. i. d. z. c. a. p. e. r. e. e. u. m. p. m. a. n. u. e. t. r. e. l. a. x. a. r. e. e. u. p. v. e. r. b. a. a. d. h. y. d. o. n. e. a. v. e. l. d. i. c. m. a. n. u. i. p. t. a. t. e. n. a. m. q. u. i. b. z. e. t. n. o. n. c. a. p. t. a. m. a. n. u. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. r. v. t. C. d. e. e. m. a. n. l. i. l. p. e. n. t.

Et tunc. i. e. x. t. u. e. n. a. m. p. r. i. u. s. o. c. c. u. p. a. r. e. t. p. r. o. m. i. a. n. u. r. a. p. e. c. u. l. i. j. v. t. j. q. u. i. b. z. n. e. s. t. p. f. a. t. g. i. e. t. e. h. i. l. e. f. f. d. e. a. d. i. a. d. e. l. i. i. j. i. m. f. i. e. t. f. f. h. i. c. e. r. p. e. l. l. e. c. t. a. e. t. f. f. d. e. v. u. l. s. u. b. i. p. u. p. i. l. l. a. r. i. g. i. e. t. C. e. d. i. c. o. s. c. z. p. o. s. i. t. o. f. f. h. i. q. s. a. p. a. f. u. m. a. l. i. i. m. f. i. i. R. e. d. i. n. b. o. n. i. s. a. c. q. u. e. r. e. d. i. s. v. e. l. a. c. q. u. i. s. i. t. i. s. v. l. a. p. a. t. r. e. s. i. b. i. n. u. c. c. o. l. l. a. t. i. s.

Manumissus. i. e. m. a. n. c. i. p. a. t. u. s. i. m. p. r. o. p. r. i. e. e. m. p. o. n. i. t. v. t. f. f. q. n. a. c. t. i. o. d. e. p. e. e. e. s. t. a. n. l. i. g. a. l. i. e. n. a. t. i. o. n. e. p. a. t. r. o. n. o. p. r. o. n. d. a. u. t. h. u. c. c. e. d. i. t. l. i. b. e. r. t. o. i. n. t. o. t. o. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. f. i. l. i. j. s. n. o. n. e. x. t. a. n. t. i. b. z. e. x. t. e. s. t. o. i. n. t. e. r. c. i. a. p. t. e. b. o. n. o. z. l. i. b. e. r. t. i. l. i. b. e. r. i. s. e. x. t. e. n. s. i. b. u. s. i. n. m. i. c. h. i. z. o. l. i. m. e. s. s. z. a. k. v. t. j. d. e. f. u. c. l. i. g. i. e. t. i. e. t. g. h. n. e. a. f. i. c. e. r. i. t. h. i. n. p. a. t. r. e. h. h. e. c. s. i. l. i. t. u. d. o. a. l. i. q. u. i. f. a. l. l. i. t. n. a. m. i. n. t. e. r. d. u. m. h. z. t. o. t. u. p. r. v. t. f. i. f. i. l. i. u. s. t. u. r. p. e. m. p. e. r. s. o. n. a. m. i. n. s. t. i. t. u. i. t. v. t. f. f. h. i. a. p. a. q. u. i. s. f. u. m. a. l. i. p. r. o. n. u. s. i. n. p. n. I. n. t. e. r. d. u. m. n. i. c. h. i. l. e. x. f. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. v. e. l. a. l. i. o. m. o. i. n. s. e. x. c. a. s. i. b. z. v. t. q. n. p. c. i. u. m. e. m. a. n. c. i. p. a. t. i. o. n. i. s. a. c. c. e. p. i. t. p. a. t. e. r. a. f. i. l. i. o. I. t. e. m. q. n. f. i. l. i. u. s. e. s. t. m. i. l. e. s. e. t. h. z. c. a. s. t. r. e. n. s. i. a. v. t. f. f. h. i. a. p. a. q. s. f. u. m. a. l. i. g. f. i. p. a. r. e. n. s. e. t. g. e. s. t. e. t. a. l. i. z. q. f. f. d. e. t. e. m. i. l. i. h. i. a. m. i. l. i. t. e. g. f. i. q. l. e. q. n. I. t. e. m. f. i. l. i. j. s.

Admonendi autem su-
mus liberum arbitrium
esse ei qui filium et ex eo
nepotem vel neptem in po-
testate habebit filium qui
dem de potestate dimittit
nepotem vero vel ne-
ptem retinere et e converso
filium quidem in potesta-
te retinere nepotem vel ne-
ptem manumittere eadez
et de pronepote et prone-
pte dicta esse intelligan-
tur vel omnes sui iuris ef-
ficere vel quosdam retine-
re. Sed et si pater filium

quem in potestate habet
auo vel proauo naturali
secundum nostras consti-
tutiones super hijs habi-
tas in adoptionez dederit
id est si hoc ipsum actis in-
teruentibus apud com-
petentem iudicem mani-
festauerit presente eo qui
adoptatur et nō cōtradi-
cente necnon eo qui adop-
tat soluitur quidem ius
potestatis patris natura-
lis transit autē in huiusce-
modi parentis adoptiuium
in cuius persona adoptio-
nem esse plenissimaz antea
diximus. Illud autem
scire oportet qd si nurtua
ex filio tuo conceperit et
filium postea emancipau-
eris vel in adoptionem de-
deris pregnate nurtua
nichilominus quod ex ea
nascitur in potestate tua
nascitur. Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

Quod si post
emancipationem vel ado-
ptionem conceptus fuerit
patris sui emancipati vel
aui adoptiui potestati sub-
icitur. Et qd neqz natu-
rales liberi neqz adoptiui
pene vllomodo possunt
cogere parentes de pote-
state sua eos dimittere.

alijs patris. lz hēdib9 nō dat. vt. ff. si a pa. q. s. fu. ma. l. i. g. h. i. secus est in filijs patromi. Itē qn emancipauit coac-
tus. vt. ff. si a pa. l. i. fi. Itē caluiana n̄ ita patri vt patro-
no dat. vt. ff. si a pa. q. s. fu. ma. l. nō v. l. q. z. Itē nec opas-
ut a libro patromus hz vt. ff. si a pa. q. s. fu. ma. l. p. e. licet
hec p̄dicta specialia in patrono vera nō sint. vt colligiē

er gnali capite illi9
tit. si q. s. a pa. l. i. i. c. i.
ij. R. et i sp̄alibus
caibus q̄ illo. t. po-
nuntur vt dictuz est
h̄ v̄m hoc sp̄ videē
p̄ amittē cū sp̄ p̄e-
miū emancipatōnis
h̄ eāt hodie. vt. j. p.
q̄ l. p. l. o. n. o. a. c. g. h. g.
et. C. d. e. b. o. q̄ l. i. c. u.
oportz. g. p. e. h̄ dic il-
lud legale nō ouētō
nale p̄miū esse. q̄ iō
licitū nec puniendū
vt. C. d. e. a. d. m. i. t. u. l.
fancimus. et. C. a. d.
l. i. u. l. d. e. a. d. u. l. l. g. r. a. c.
cus.

Ex manumissione
id ē ex emancipatōe
h̄ p̄ncipalē. g. cor.
huic v̄bo. j. d. legit.
p. n. tu. et. j. d. de fidu.
tu. in p̄n.

Admonēdi. libe-
ri esse. m̄ h̄ caibus
vt. j. e. i. n. f. i. e. t. f. a. a. d.
h̄ u. c. g. f. f. d. a. d. o. p. l. i. b. e. r. a. u.
h̄ d. e. b. i. t. v. t. g. d. e.
p. a. p. o. g. q. u. i. i. g. i. t. e.

Manumittere. i.
emancipare.
m̄ v̄l oēs. r. e. p. e. t. e.
liberum esse.

Et constōes.
vt. C. d. e. a. d. o. p. c. u. i.
adoptiuis. et sup̄ de
adope. g. s. e. d. h. o. d. i. e.
et. g. h̄ v. e. r. o.

Patre p̄te. m̄ h̄
h̄ i. n. f. a. n. s. v. t. C. d. e.
e. m. a. n. l. i. p. e. a. c. c. o.
p. c. o. t. r. a. d. i. c. e. n. o.
p. a. c. i. a. z. o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Contradictio. nō
paciāz o. s. e. l. u. i. o. p. a. r. i.
h̄ i. c. q. u. i. t. a. c. z. a. f. f. i. r. m. a. t.
h̄ i. c. f. f. d. e. p. i. g. l. h̄ i. f. i.
d. e. i. u. s. t. o. z. g. p. e. e. t. f. f. o.
s. o. m. a. l. i. j. g. f. i. a. r. o.
o. e. f. f. d. a. d. o. p. l. i. j. g.
i. a. d. p. e. u. f. i. l. i. z. f. a. g. i. u. m.

Handwritten marginal notes in various colors and styles, including red and blue ink, providing commentary and references to legal texts.

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including a large 'coll' and various annotations.

adoptiuo nam tunc filio emancipato etiam nepos ex eo emancipatus videtur sicut quosdam. ut ff. de ca. di. l. liberos §. emancipati. et ff. de adop. l. si etiam nepos vel melius dic in eo idem quod in naturali. ut in fi. h. 9. et ff. de adop. l. liberum. ut ff. de cap. et postl. re. l. si me.

Uncasce. secus in ancilla pgnante manumissa vel alienata ut. s. d. inge. §. sufficit. et ff. de acq. rez. do. l. si. a. C. s. pba. **E**t qd si l. mrez est sicut pceptu. a re pete. scire oportet. **M**atiales. subaudi et l. i. m. na. natales tñ nō sunt i pta te. ut s. de nup. §. fi. **P**ene. vllō h nō talem reglam q nul lus filius p̄t opelē p̄ez vt emācipet eū qd fallit in. iij. casibus. a ideo dic pene vt si p̄ agnouit le gatum sibi relicum hac otemplatōe. vt liberos emāciparet nam tunc opellit eē ordinē emācipare. ut ff. de. l. si cui. **I**f h. ad op/ tauit p̄gnuz suum cōpellit emācipare eum eo pubē factō. si pbauerit sibi non exp̄dire esse i p̄tate vt. ff. de adop. l. nō nunq̄. a. l. se. **I**dem i q̄libz adoptiuo. vt ff. de mino. l. iij. §. si q̄s minor. **I**tē si filie peccandi nccitatem iponat. vt. C. d. ep̄. au. l. si lenones. **I**tē si filiū male et ostra pletatē affecerit vt ff. si q̄s a pa. l. si. **I**tē ecōtra filiū nō p̄t cō pelli vt emācipet ut in auz. q. mo. na. ef. sui. §. gnak. col. vij.

De tutelis.
Transleamus nunc ad aliam diuisionem personarum. Nam ex his personis que in potestate non sunt quedam vel in tutela sunt vel in curacione. quedam neutro iure tenentur. **V**ideam⁹ ergo de his que in tutela vel curacione sunt. ita em̄ intel ligemus ceteras perso nas que neutro iure tenentur ac prius dispiciamus de his que in tutela sunt. **E**st autem tutela ut seruius diffiniuit ius atq; potestas in capite libero ad tuendum eum qui propter etatem se defendere nequit iurē civili data ac permessa. **T**utores autem sunt qui eam vim ac potestatem habent ex qua re ipsi nomen acceperunt. **I**taq; appellantur tutores quasi tutores atq; defensores. sicut editui als editis dicuntur qui edes tuentur. **P**ermissum ē itaq; parentibus liberis impuberibus quos in potestate habent testamen

De tutelis Re ca.
Transleamus aliam nam diximus duas. ut. s. e. de iurē p̄lo. in p̄n. et. et. s. de his qui sūt sui iurē. ul' ali. i. p̄n. **E**x his nō ḡ qd h̄ distinguit illud mēbz. qdā sui iurē sunt quod est oppositū. quedam alieno iure subiecti sunt. ut. s. de his qui sunt sui iuris vel ali. **N**ō sūt. qd ḡ in tutela vel cura sūt sui iurē sūt filius fa. ḡ n̄ p̄t h̄re tu. l. cu. vt h. a. C. de cu. fu. l. si. i. p̄n. S. 3. dē. C. de sen. pal. l. si. §. i. qz fili⁹ q̄ est apud hostes est i tute la. a tñ nō ē sui iurē. vt. s. t. i. §. si ab hostibus. s̄ ibi h̄e nō erat i p̄tate cū p̄ deportat⁹ essz vt dixim⁹ s̄ t. i. §. cū at. **N**eutro. nec tutela nec cura. **D**e his. de alijs autem dicet. j. de cur.

Ita em̄. quia cōtrarioz eadem est disciplina. ut s. et. s. de his qui sunt sui vel ali. iur. in p̄n. **T**utela. sunt de alijs dicet. j. de cura. **E**st autem tutela. vt seruius nomē est iuriscōfult⁹. et fa. ad hunc. §. ff. e. l. i.

Potestas. i. vior lenta potestas. nā datur tutor inuitus cum em̄ nō sit mun⁹ publicum. vt. j. d. ex cu. tu. et cu. in p̄n. §. inuitus dat. vt. C. de cu. l. nullus. li. r. **I**tem inuito datur. vt. ff. d. tu. a. cu. da. ab his. necū. ff. d. tu telis. l. ij. vñ p̄z qd h̄ ē alia p̄tās q̄ patris in filiū. et dñi in ser uum. cū illa ad omo dum vt. j. p̄ q̄s p̄fo. no. ac. §. i. a. s. de his q̄ sūt sui vel ali. iur. §. ij. **N**o ad onus tenent em̄ de dolo. et la ta culpa vt. C. ar. tu. l. ij. **I**tem p̄ h̄ qd dat inuito dēt a curatore q̄ volētī dat tur. vt. j. d. cur. §. itē inuiti a. ff. e. l. iij. §. si pupillus. **V**l die vis ad cogēdū p̄tās ad impandū. **L**ibero. nam nisi sit lib̄ pupill⁹ nō p̄t h̄re tutorē. cū si h̄u⁹ sit n̄ sit sui iuris. qd est necesse. vt. s. e. i. p̄n. **I**tē et si dubi⁹ ē p̄t h̄re curatorē. vt ff. d. tu. a. cu. da. ab. l. ei q̄ est tñ cā⁹. vbi h̄uo dat tutor ut ff. de tu. a. cu. da. ab. l. si impubi. l. R. cui tñ legi signat. o tra ff. ad tre. l. si res ali ena. §. si seru⁹. et. l. cogi. §. si. a. his dua bus ē alia o tra ff. e. t. i. l. mulier. §. nō ē q̄ legū o trarietas. ita soluit. cū lib̄tas fideicō. a hēdital re

to tutores dare. et h̄c in filios filiasq; procedit om nino. **R**e potibus tamē ne p̄tibz ita demū paren tes possunt testamēto tu tores dare si post mortem eoruz in potestate patris sui non sunt recasuri. **I**ta q; si filius tuus mortis tue tempore in potestate tua sit nepotes ex eo non pos sunt testamento tuo tuto res habere quamuis in po testate tua fuerint. scilicet quia mortuo te in potesta tē patris sui recasuri sūt. **C**um autem in complu ribus alijs causis postumi pro iam natis habentur et in hac causa placuit nō mi nus postumis quā iam na tis testamēto tutores da ri posse. si modo in ea causa sint. vt si viuis parentib⁹ nascerentur sui. et in pote state eorum fierēt. **S**ed et si emancipato filio tu tor a patre datus fuerit testamēto. confirmand⁹ est ex sententia p̄fidis om̄imodo. id est sine inquis itione. **Qui testa. tu. dari pos.**

linquit ab eodē p̄standa poterit seru⁹ cogē vt institut⁹ hēditatē adeat. a tunc dat etiā h̄uo tutor vbi h̄o ab vno hēditas et ab alio libertas relicta est. n̄ p̄t n̄ pri⁹ p̄stata ei libertate. tunc em̄ coget alium heredē hēditatē adi re. et sibi restituere. sicut Jo. **A**d tuendū p̄pter h̄ etiā remouet pa. po. qd nō ē ad tu endum s̄ ad gubernandū. put vult vel sibi ad acq̄rendū. **P**rop̄ etatē. ad dēaz curatorz q̄ danē furios⁹ a mte captis q̄ p̄t morbū se defendē n̄ p̄nt vt. j. d. cu. §. itē furios⁹ n̄. **C**ure civili. nō tutelā esse de iure civili. licet om̄s fere cōtractus sint de iure gen. vt. s. de iure na. §. ius autem. **D**ata. scz a lege vel iudice. acc.

pa. iij. qd. filij
ff. d. qd. ad
jud. p̄. m. v. d. d. d.
falli h̄e m. p̄s
o. m. m. m. p̄ p̄ filia
et h̄ d. d. d.

pd p̄cauz p̄ h̄ p̄ l. a. d. p̄ p̄ d. l. a. d. m. m.

Permissa vero a testatore ut. vt. i. e. g. pmissum. vt. dic
data psona pncipali pmissa scdario reb9 vt. i. t. i. g. ete et
Tutores. ea q dca e s. pr. g. i. d. ex. tu. g. dat9.
Ex qua re. i. vi et potestate.

Defensores. a. s. m. b. curatores snt tutores s. m. jo. a. ple
tug. sic appellat vt ff. del. in. c. filio. g. i. a. ff. d. mi. l. i. g. j.
Qui edere vt e p.
fect9 vigilia q c. eo
s noctevadit vt ff. d.
of. p. v. l. i. j. g. scies

Permissu e itaqz
qz qda gnalt vidi9
d. tutel. a. ois tutela
e l. testaria l. datua
plima. itaqz pus de
testaria vtpute d. di
gmore videam9 i. b.
t. a. se. de l. timo a. di
ce. j. d. le. ag. tu. vt
qz ad t. Sarul. tu. de
datia s. j. d. atti. tu.
p. impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

Impubib9 p. tot
ec munit vt ff. d. tu.
muto. b. ec p. tozi a. p.
fidi l. j. vt ff. de tu. et
cu. da. ab. n. tm. g. fi.

tis p'fatis vt ff. de q'st. l. v. m. g. s. v. s. n. a. ff. d. tut. ab. tu
telis. l. fi. et fa. ad b. j. de satisba. tu. et cu. in pn. et ff. de
li. ag. l. i. g. iul. et. C. de ep. audi. l. de creatiombus. Sed
contra. ff. in litem iuran. l. videamus. *hic dicitur qd si testator dicitur
quod si p'p' s' p'p' dicitur
qui omnia no dicit
h'ic qui vnde audit*

Qui testamento tutores dari possunt.
Dari at p'fa. m. h. h. mut9 vel furdus. qz tutor a loq
et audire d. z. vt ff. d. tutel. l. i. g. p. a. g. fi.

autem rei vel cause tutor
dari non p't qz p'sone non
cause vel rei datur **S**i
quis filiabus suis vel filijs
tutores dedit etiam postu-
me vel postumo dedit vi
det qz filij vel filie appella-
tione et postum9 et postu-
ma continent **U**t si nepo-
tes sint an appellone filio-
rum et iphis tutores dati
sint. dicendū est vt a ipis
qz dati videantur si modo
liberos dixerit. Ceterum
si filios dixerit nō orinebū-
tur. aliter em filij. aliter ne-
potes appellatur. **U**l-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

Ul-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

Ul-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

Ul-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

Ul-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

Ul-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

Ul-
ne si postumis dederit tā-
filij postumi q' ceteri libe-
ri continentur.

De l'ima agtorz tutela.
Quib9 aut testō
tutor datus non
fit his ex lege. xij.
tabularū agnati sunt tu-
tores qui vocantur l'imi9.

in

Am Juvius

ppp

Inquisitio de dat. vt dca. l. b. et. C. de ofir. tu. l. i. s. qre
diversum in m're dante tutore filio. s. in memoria p'cedē

qui omnia no dicit
h'ic qui vnde audit

ut appbet tute l'ud quid
p'ly g'p'p' t'ud l'ud
de p'cho filij p'cel
de h'om' s' i'ng

sed

in p' m'lti

quis q' d'ca i' p' h'ic
p' h'ic d'ca l' p' p' h'ic
a s' i'ng h'ic q' p' d'ca
p' h'ic

in p' h'ic q' d'ca h'ic q'

quis q' d'ca i' p' h'ic
p' h'ic d'ca l' p' p' h'ic
a s' i'ng h'ic q' p' d'ca
p' h'ic

quis q' d'ca i' p' h'ic
p' h'ic d'ca l' p' p' h'ic
a s' i'ng h'ic q' p' d'ca
p' h'ic

Ad certum tempus vsq; ad pasca.

Et o. i. a pasca i. a tea ut ff. 8 ac. a ob. l. obligatōm

Vel an heredis extra videbatur. j. de le. g. ante. si quis d. legat

Tutorē a testatore n̄ a iudice ut ff. de re. iur. l. ad. i. iudice

Certe aut rei. s. rei affrice l. hirace ut ff. de. ff. e. l. i. iudice

Cause. l. ete ut ad rei v̄. h̄vidi. d̄. C. de. m. testō.

In lre da. tu. l. ad li

tem. s. ibi tutor pro

curatore ponit. Itē

vidi. d̄. ff. de tutel. l. i. si tū at. ff. testō. s. z. tunc.

s. ibi vniuersitati rez

datur nō rei certe.

Persone. s. pupil

si pncipalit̄ vt eū m-

struat bonis moribz

et etiā sallaria p̄stet

mḡris eius ut ff. de

admi. tu. cū p̄les. g.

in p̄mis. a. C. de ali.

p̄s. l. fi. ad h̄. em p̄n

cipalit̄ dat. sc̄dario

aut rebus dat. vt. j.

de excu. tu. g. dat.

h̄i curatore ecōtra-

nam pncipalit̄ rebus

sc̄dario p̄sone dat.

vt C. de nup. l. in co

pulandis.

Uostumo. s. filio

si q̄s. qz filij. h̄

dictio filij op̄reben

dit postumum et po

stumā. cum masculi

num possit cōcipere

feminiuz. Sed hec

dictio filie nō op̄re

hendit vtrūq; a sic

nec postumū cum fe

minū nōcipiat ma

sculinū. vt ff. del. ij.

si ita asc̄p. et ff. del.

ij. qui d̄iuos. et. l.

huic legatis. Item nō

appellatione natoz et nō nati oti

nentur. cum de eoz cōmodo tractetur. vt. ff. de sta. ho.

qui in vtero. et. s. t. i. g. cum autē. et facit. ff. de testa. tu.

l. si quis ita. g. i. et. l. g. h̄.

Si filios. scz dixerit. 3. Continebunt. s. nepotes.

Appellantur ab omnibus in vsu vel cōsuetudine. s. h̄m

veram significacionem verbi. quia filius dicitur a filio

quod est amor. etiam ne pos dicit filius. et etiā quilibet

quem aliquis diligit p̄a terna dilectione vt. ff. de h̄. sig.

l. liboz. g. h̄ et papinianus. que videtur contra.

Quā ceteri etiā nati h̄m quosbā. quod falsum est. vt

ff. de ver. sig. nomen. Dicit ḡ ceteri scz ex filijs nascuntur qz

si postumi sūt p̄ l. vell. vt. ff. d̄. miul. r. tel. l. postumoz.

a. j. d̄. ex h̄. li. g. postumi a ff. d̄. lib. a postu. l. gall. i. Rē

libus scz pupillis. De l̄tima. ag. tu. R̄ica.

xi. ta. q̄s ip̄a lex vocat verbis a snia et si gerāt

eo p̄iculo agit. vt. ff. e. l. l̄imos. al̄ aut q̄nq; ex snia le

Ex eodem filio fratris.

Patruus. repete si fuerit natus eodē p̄e tuo. alioq̄n

est cognat. vt C. de leg. h̄. l. fi. g. h̄ nec. et. g. cū at. acc.

Agnati. ec̄ si mascul. interueniat. vtputa si sint duo

fratres v̄terim. filij v̄nius filij fratris sui n̄ erit agnat.

h̄ cognatus inspecto feminino sexu p̄pter qd̄ ad miuicem

sūt cognati. s̄m Jo.

k. Itaq; amite. sed

ip̄a amita ē tibi ag-

nata. qz per patrez

tuum tibi iugitur.

Iure. s. agnatōis

m̄ familiam. i. ag

nationem. s. et alias

mltas habeat signi

ficaciones s̄ dictio.

famil. vt. ff. de ver.

sig. l. p̄nunciatio. g.

familie. et fa. C. de

ver. sig. l. fi. et s. de

pa. po. g. fi.

Autem. signi-

ficacionē scz t̄atum.

Si oino vel aliis

cōtingat qd̄ tantun

dē valeat qd̄ dixim.

j. de h̄. ab intel. i.

Rē. et fa. ff. qd̄ c̄ qz

vnū. l. i. g. a q̄dem

p̄. Sed agnatōis

quidē ius. nota dili-

genter hunc. g. est

autem ius agnatōis

et ius cognatōis si

ue cognatoz. agna

ti em h̄nt ius p̄oga

tiū ad cognatos a

p̄ferunt i h̄ditatis

bus agnatozū moz

tuozū. vt. j. d̄. le. ag.

fic. i. Rē. s̄ p̄ferunt

in tutelis agnatozū

paruulozū vt. s. e. t.

his autem deficientibz in hereditatibz a tutelis co

gnati suo iure admittunt̄ inter quos etiā agnat vocan

tur qui defierūt esse in iure agnatoz. v̄l defierūt habere

vim agnatoz vt p̄ l. ca. di. vt. j. de h̄. ab intel. g. admo-

nendi. illud aut ius prerogatiū qd̄ h̄nt agnati. qz vltra

iura cōmuna h̄nt p̄ l. xij. ta. facile perdūt.

Et oibus modis. i. p̄ oēz. vt p̄ maximā vel p̄ mediā.

de q̄bus duabz nō est dubiū. cū et iura cognatōis pdantē

vt. j. t. i. g. aut. Itē p̄ mimā tollit ius agnatōis. vt h̄ s̄z

et. ff. de ca. di. tutelaz. m̄ h̄ in duobz c̄ a sibus tm̄. vt inter

fratres s̄z alter emancipetur. vt C. de le. tu. l̄emos. g. fi.

unde locus est iudicio tute. qz finita est ca. di. inter fr̄es

s̄z alter emancipetur. vt C. de le. tu. l. iij. Itē inter p̄em

et filii. vt. j. de le. ag. fic. g. fi. et p̄pter hos duos casus.

qui de minima ca. di. excipiunt. dicit hic plerūq; ac iura

cognationis nō amutant̄ omnibus modis. qz nō tollunt

minima ca. di. et est ratio vt subicit.

Zuareguyillis d̄o

Ex p̄t d̄ia m̄

Magulimū ḡripit

l. j. ff. de ver. sig.

Capitulum quod ad multa d̄i q̄ filio testō decessit

magis ad seip̄m de iudicia illi cuius d̄o

quod ad multa efficit p̄mij a d̄o p̄t d̄t h̄ d̄

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Magulimū ḡripit

Intra nalia p... vbi dicitur

Ubi i. certe non tolluntur. cum sint immutabilia s iura
 ut s de iure na. s. s. naturalia. Item nec ea que naturalem
 equitate hnt. vt ff. de ca. di. pas. et l. legatum. Te nota
 qz a cognatio e civilis tm vt p adoptoz. vt ff. de adop.
 l. q in adop. Te naturalis tm vt ad filios naturales. Te
 naturalis a civilis vt ad eos qui lami sunt. et de hac qui
 legitimi sunt intelli
 git h. vt ff. de gra.
 no facile. s. i. Te no
 qz iur civili h scz tu
 tela a hereditas tri
 bus modis deseruit
 vt ex verbis et snia
 legis xij. tablar. vt
 i agnatis. Te ex snia
 tantum. vt de legiti
 ma pa. tu. a. j. de fi
 de tu. Te ex alijs le
 gibus veterib9 vel
 nouis. ut ff. s. ca. di.
 l. tutelas. quam qui
 dam mediam vocat
 nunqd g. hec oia fa
 cile pdunt p omnes
 ca. di. s. sic i duob9
 pms tm. non in ter
 cio. vt h. et in l. tute
 las. Te qro an futu
 ras tutelas acquirē
 das et hereditates
 tm tollat an etiā pte
 ritas adimat. R. s. fu
 turas tm. vt ff. vñ
 libi l. fi. qd em pore
 rit. dicitur lex defe
 rens hereditatem.
 vel tutelā de futura
 ca. di. vt. C. de tes

Maxima capitis dimi

nucio est cū aliquis simul
 et ciuitatem et libertatez
 amittit. quod accidit i his
 qui serui pene efficiuntur
 atrocitate sententie vel li
 bertis vt ingratis circa
 patronos cōdemnatis vel
 qui se ad precium picipā
 dum venundari passi sunt

Minor hie media capi
 tis diminucio est cū ciuitas
 quidem amittitur. liber
 tas vero retinetur quod
 accidit ei cui aqua rignis
 interdicit9 fuerit vt ei qui
 in insulam deportatus est

Minima capitis dimi
 nucio est cum ciuitas retine
 tur et libertas. sed status

sta. l. iubemus. in fi. certe nullomodo. vt ff. man. l. fides
 sutor. i. R. s. hodie vero istam differētiā agnatōis. que
 vere nō oportet cū agnati ante cognato s nihil habeat.
 vt in aut. de here. que ab intel. de. s. ex his. col. ix. Te
 qz l3 pdicta iura cognatōis tollant maxima a media ca.
 di. ipa s sanguinitas tm non tollitur. vt ff. de reg. iuris.
 l. iura sanguinis. acc.

De capitis diminutione. R. ca.

Est autem status. h status cōsistit in trib9. in lib
 tate. ciuitate et familia. cum em pmiū. i. libertatē
 quis perdit. per cōsequens et duo vltima pdit.
 et tunc magnam ca. di. patiatur. cum vero scdm perdit.
 per cōsequēs pdit et vltimū sed non primum. et tunc di
 citur media capitis diminutio. Cum vero vltimum pdit
 non pduntur duo prima. et tunc minimam capitis di.
 pacitur. vt. j. s. i. ij. et. ij. et ff. e. l. fi. sed pdixit statum homi
 nis. id est aditionem. in qua plurimū quis potest.

Cōmutatio. nō ergo accipitur hie ad literam. vt diz
 eatur capitis diminucio qñ caput absconditur. s quando
 status mutatur vt status caput dicatur. vt ff. ad tercul.
 l. i. s. capitis. Sed videtur hec diffinitio non cōueri cum
 suo diffinito. nam morte patris filius mutat statū qz fit
 filij iur. vt. s. qui. mo. ius pa. po. sol. s. i. non tamen dicitur
 ca. minui. vt ff. ad mac. h filius. s. fi. Sed die subaudi
 h factō hominis interueniente vt emancipatione vel de/
 portatōe patris vel similitudo vel etiam qñ factō. qd
 dico ppter filios arrogati. quia vna cum patre mutat sta
 tum. vt ff. e. l. liberos. a. s. de adop. s. penul. ar. gtra in

aut. cōsti. que de dig. s. palam vbi nō ab homine s a les
 ge quis efficitur sui iuris ac moriente pte non interuenit
 factum hominis ymo magis dei. Quid si interficiatur pē
 R. s. idem. qz mors semp dei dispositione aduenit. m. l. s. i. ff. de g. d. i. m.
 c. Media. sic ff. de au. et ar. le. qui lancē. et. s. de liberti
 ms. s. libertinorum.

hominis cōmutatur quod
 accidit in his qui cum sui
 iur fuerint ceperunt alie
 no iuri subiecti esse vt ecō
 tra veluti si filius familias
 a patre emancipatus fue
 rit. et est capite dimiut9

Seruus autem manu
 missus capite non minui
 tur. quia nullum caput ha
 buit. **Q**uibus autē di
 gnitas magis q status
 permutat capite non mi
 nuitur. et ideo a senatu
 motos capite minui non
 constat.

Quod autem
 dictum est manere cog
 nationis ius etiā post ca
 pitis diminutionē hoc ita
 ē si minima capitis dimiutō

Causa famoz adign... adign...
 p... qui... adign...
 p... adign...
 qd

fit ppter omissionē obsequij. vt C. de li. ca. solo. m. h. in ca
 su. vt cum denegat alimenta. vt ff. de lib. agnos. l. alime
 ta. s. impatoris. nam tunc et occidere velle videtur eum
 vt. ff. de li. ag. necara. et h. m. h. remiserit ius patronatus
 tunc enim ex his solum reuocatur causis ex quibus et dor
 natum. vt i aut. vt li. dece. s. illud. col. vj. et hec vera sūt
 cum quis ex voluntate ppa manumittit. vt. C. de li. et eoz
 rum l. l. ij. s. dicit qd reuocare. vt C. de li. a. eoz l. l. i.
 Sed quid si manus in patronum iniecit. R. s. damnatur in
 metallū. si vero cōiucia dixerit mittitur in exilium. vt ff.
 de iur. pa. l. i. q. cause sunt iurate. vt C. de reuo. do. l. vl.
 f. Passi sunt. h multa sūt necaria vt. s. de iur. ps. s. pe.
 s. Interdict9. hanc penam in vsu non habemus. s eius
 loco succedit deportatio vt ff. ad l. iul. repe. l. ij. s. in star
 ex cōicatoz. habebāt quibus talia denegantur. Sed via
 detur hūc etiam fieri seruum. licet h denegetur. vt ff. de
 var. cogni. l. cognationū. m. fi. gtra. s. perditur libtas.
 vt ibi dicitur. vt nō possit facere testamentum. cui sic est
 interdictum. vt ff. de iust. r. te. si quis filio. s. eius nō q
 fuerit vere seruus.

In insulam. secus si in metallū. vt s. qui. mo. ius pa.
 po. sol. s. pene. in casu tm etiam libertatē perdit damnat9
 in insulam. vt C. vt nemo pri. l. ij. s. eum autem.
 i. Subiecti esse vt in arrogatis.
 k. Vel cōtra. al est in litera si filius a patre emancipa9
 fuerit est capite minutus. et secundum hoc est expositio
 huius verbi. vel contra. alias vero hoc totum deest. et
 tunc idem subintelligo. alij dicunt quando sui iuris non

fit ppter omissionē obsequij. vt C. de li. ca. solo. m. h. in ca
 su. vt cum denegat alimenta. vt ff. de lib. agnos. l. alime
 ta. s. impatoris. nam tunc et occidere velle videtur eum
 vt. ff. de li. ag. necara. et h. m. h. remiserit ius patronatus
 tunc enim ex his solum reuocatur causis ex quibus et dor
 natum. vt i aut. vt li. dece. s. illud. col. vj. et hec vera sūt
 cum quis ex voluntate ppa manumittit. vt. C. de li. et eoz
 rum l. l. ij. s. dicit qd reuocare. vt C. de li. a. eoz l. l. i.
 Sed quid si manus in patronum iniecit. R. s. damnatur in
 metallū. si vero cōiucia dixerit mittitur in exilium. vt ff.
 de iur. pa. l. i. q. cause sunt iurate. vt C. de reuo. do. l. vl.
 f. Passi sunt. h multa sūt necaria vt. s. de iur. ps. s. pe.
 s. Interdict9. hanc penam in vsu non habemus. s eius
 loco succedit deportatio vt ff. ad l. iul. repe. l. ij. s. in star
 ex cōicatoz. habebāt quibus talia denegantur. Sed via
 detur hūc etiam fieri seruum. licet h denegetur. vt ff. de
 var. cogni. l. cognationū. m. fi. gtra. s. perditur libtas.
 vt ibi dicitur. vt nō possit facere testamentum. cui sic est
 interdictum. vt ff. de iust. r. te. si quis filio. s. eius nō q
 fuerit vere seruus.

at s de
ca. di. pas.
l. legatum

Neqz diffinitio
famoz per
vñ s. i. ff. de
ca. di. pas.

Qui dicitur diffi
nere qd
p. s. i. ff. de
ca. di. pas.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De g. d. i. m.
s. i. ff. de g. d. i. m.

De legitima p[ro]p[ri]e tutela
De legitima p[ro]p[ri]e tutela
De fiducia tutela

Succedit in hereditate ut patronus. non tamen erit tutor.
ut .j. de fidu. tu. in fi. et C. de legit. tu. l. vl. §. fi. ac.

Exemplo. recepta. scilicet per interpretationem
iuriconsultorum. ut superius cum definebat esse
agnatus. nisi contracta fiducia emancipet quod hodie
semper presumitur. ut .j. de legit. ag. §. sic. §. fi.
unde hodie est semper
per legitimus.
Tutor erit. scilicet qui
emancipavit. et si ipse
se maior est viginti
quinque annis. ut .j.
t. i. in fi. et facit ad
B. s. t. i. quibus mo-
dus pa. po. soluitur
§. et propterea si impu-
bes .j. t. i. §. R. ac.

pertinere cum et agnatos
quos ad hereditatem lex
vocat eisdem et tutores
esse iussit. Quia plerumque
ubi successio est emolu-
mentum. ibi et tutelae onus
esse debet. Ideoque aut dixi-
mus plerumque quod si a femina
impubes manumittat ipse
sua ad hereditatem voca-
tur. cum alius est tutor.

**De legitima parentum tu-
tela**

Exemplo patro-
norum recepta est
alia tutela que et
ipsa legitima vocatur. Nam
si quis filium aut filiam. ne-
potem aut neptem ex filio
et demum impubes em-
ancipaverit legitimus eo-
rum tutor erit.

De fiduciaria tutela

Et et alia tutela
que fiduciaria ap-
pellatur. Nam si
pater filium vel filiam. ne-
potem vel neptem vel de-
mum impubes manu-
miserit legitimam eorum
tutela dicitur. Si autem
impubes quam puberes remanserunt in potestate ipse
iure recidunt in potestatem sui patris illi qui filii sunt. sed
fratres recidunt in tutelam fiduciariam sicut ut quibus
modis ius patris soluitur. §. i. et s. de tutelis. §. p[ro]missum.

Filiorum suorum scilicet nepotum de fundi.
Contrarius. si certe frater videtur esse legitimus. ut C.
de excep. l. aduersus. que est contra. si certe qui fiducia-
rius est legitimus est per interpretationem. licet aliud no-
men habeat scilicet fiduciarius. et illum respectum habuit ibi
ut legitimum fiduciarium appellaret.

Arguendo certe. al. at quod. et tunc dic. at. p[ro] sed. et quod
pro certe. et est op[er]atio quare filii patronorum sunt legiti-
mi. ut s. de le. pa. tu. i. §. R. et isti filii non sic. ad quod re-
spondet. quoniam filius. et cetera. sed hec ratio non te-
net nisi inter fratres. qui non debent recidere in potesta-

tem fratrum suorum. si filii id est nepotes erant reciderunt in
potestatem. ergo in tutelam legitimam. Sed tunc non
recidunt filii iure hereditario in potestatem. sed iure pa-
trinitatis et filiationis. at seruus et si non esset manumis-
sus iure hereditario erat futurus seruus apud filios do-
mini. et nisi essent heredes non essent domini sed filius et

si non sit heres pa-
tris tamen filium in
potestate habet. ut sup[er]
quibus mo- ius pa-
po. soluitur. §. p[ro]mo
Erat et alia ratio ius
re veteri. quia eman-
cipatione tollebat
ius agnacionis mini-
ma capie dimmutio-
etiam inter patrem
et filium. nisi esset
emancipatus contra
ita fiducia. etiam
inter fratres ut
C. de officio testa. l. §. s.
et s. de legi. ag. tu.
§. fi. si hodie non
soluitur ut dicta. l. C.
ci. §. §. le. ag. §. sic. §. fi.
dicunt quidam ut ago
hodie fiduciaria esse
legitimam ex verbis
et sententia. l. xij. ta-
bularum. ex quo hec
sententia cessat. Sed
potest dici contra. quia
remanet prima. acc-
florebitur.

tutela nanciscitur.
Quo defuncto si liberi vi-
sibilis sexus eius existant. fi-
duciaarii tutores filiorum su-
orum vel fratris vel sororis
vel ceterorum efficiuntur.

At quod patrono legitimo
tutore mortuo liberi quo-
que eius legitimi sunt tuto-
res. Quoniam filii quidam
defuncti si non esset a vi-
uo patre emancipati. post
obitum eius sui iuris effi-
cerentur. nec in fratrum po-
testatem reciderent. ideoque
nec in tutelam. libertus au-
tem si seruus mansisset. uti-
que eodem iure apud libe-
ros domini post mortem
eius futurus esset. Ita ta-
men hi ad tutelam voca-
tur si perfecte sint etatis.
quod nostra constitutio in om-
nibus tutelis et curationi-
bus obseruari generali-
ter precepit.

**De attiliano tutore. vel
de eo qui ex iulia et ticia
dabatur lege.**

Ut in tutelam.
id est legitimam. si
fiduciaria. libertus
em est in potestate
filii patroni iure he-
reditario. filius in potestate iure patrie patris. acc-

Si perfecte. id est viginti quinque an-
nam quotiens fit
mentio de etate perfecta vel de maiore viginti quinque an-
intelligitur. ut de his qui veniunt etate. impe. l. fi. et ff. del.
ij. cum filio. §. fi. et in iur. i. de p[ro]ba.

Constitutio. ut C. de leg. tute. l. fi.
Precepit ut sint perfecte etatis. et est ratio ut .j. de ex-
cu. tu. §. minoribus. xv. an.

De attiliano tutore. id est de eo tutore qui dabatur
per legem factam ab attilio ut in textu exponitur.

Si cui nullus. scilicet ex testamento. nam quoadiu te-
stamentaria tutela superest. non est locus alij. Item
nec legitimus. nam nec dativa tunc locum habet.
ut C. qui dare tutorem possunt. l. si sororis. §. cum pleribus
Et maiore. id est duobus. erant enim tres. ut at. C. de

quod arguitur de
quod arguitur de
de tutela alij
de tutela alij

adversus
tunc quod
quod arguitur de
de tutela alij

inter fratres ut
C. de officio testa. l. §. s.
et s. de legi. ag. tu.
§. fi. si hodie non
soluitur ut dicta. l. C.
ci. §. §. le. ag. §. sic. §. fi.
dicunt quidam ut ago
hodie fiduciaria esse
legitimam ex verbis
et sententia. l. xij. ta-
bularum. ex quo hec
sententia cessat. Sed
potest dici contra. quia
remanet prima. acc-
florebitur.

Recideret. dicitur
quidam quod si non esset
emancipatus non erat
futurus in potestate
patris. et sicut erat
patris. et ideo em-
ancipatus non ita erit
apud fratrem. sicut
erat apud patrem.
primo in simili tute-
la. §. jo.

si quis p[ro]p[ri]a erit
ad hunc locum
si quis p[ro]p[ri]a erit
ad hunc locum
si quis p[ro]p[ri]a erit
ad hunc locum

si quis p[ro]p[ri]a erit
ad hunc locum

off. p^{ro}curatoris. l. ij. et ff. de orig. iur. l. ij. §. hysdem temporibus
Die certa. ut a pasca in antea sis tutor.
Poterat. et hodie datur. ut ff. de testa. tu. si q^us sub
conditione.

Item nemo. nam et si vn^o de pl^uribus h^{er}edibus adierit
valet tutela. ut ff. de testa. tut. l. si nemo. **Idem** in liber-
tate testamento reli-
cta ut ff. de test. ma-
nu. l. testam^{en}to.

Erata^r extitit
sed q^uod si nullus fuit
institutus cu^m pupillo
si tantu^m pupillus est
heres. Potest dici.
q^uod auctoritate iudi-
cis adeat ut C. si iur^e
deli. l. si infanti. et
ex tunc valebit tute-
la. et incipit tutor ad-
ministrare.

Definebat. id est
ille qui sic erat dat^us
in subsidium define-
bat cum testam^{en}ta-
rius venit ut subic-
m^o. **Condicio**. hic tu-
tor tacite vsq^{ue} ad die^m
vel conditionem exi-
stentem datus. ex p^{ar}te
se noⁿ potest. ut ff.
de regulis iuris. l.
adus.

Ab hostibus pete-
bat. nec erat locus
legitime ut ff. de le-
tuto. l. i. §. si apud.

Qui definebat. id est
iste talis qui erat da-
tus in subsidium.

Postlimini^o quo-
iure etiam omnia alia
recuperat. ut s. qui
mo. ius pa. po. sol.
§. si ab hostib^{us}. nec
de administratis inte-
rim tene^t h^{er}es reus.
ut ar. ff. si q^us cau. l.
iij. §. item si quis.

Legibus. scilicet
atilia. iulia et ticia.
ut s. et t. in pn^o.

Postea q^uo nunc
recitat nouum ius. nam
quatuor sunt iura. que hoc
lo notari possunt.

Primum. al^o q^uo p^{ri}mum.
Inquisitione. scilicet in
quirendo facultates eorum
an sint pares oneri adiuncto.
ut j. de excu. tu. §. sed p^{ro}pter

Item bona conuersatio
requiritur ut et al^o in
patre arro-
gatore. ut ff. de adop. l. nec
ei. §. eorum. et s. de adop.
cum autem. Acc.

Ram supra. b^un dico q^uod
desierunt per has leges tuto-
res dari postea q^uo cōsules
dederunt ex inquisitione. et
bonum fuit p^{ro}pter duas
rationes quas ponit. nam p^{ro}
q^uo rē.
Fore hanc cautionē prestant
tu. et cu. ut ff. rem pub.
saluam fore. l. non quali. §. i.
et l. §. et si ad speciem.

De compellendis. id est
captis pignozibus. ut j. de

lati. tu. §. penul.
Sed hoc iure utimur. hic est
tercium ius q^uod erat tem-
pore iustitiani. et hodie est
quartus additum. quod est
infra proximo §.

Prefect^{us}. ad prefectum
cognitiones criminales. ad
p^{ro}curatorem ciuilia negocia
veniebāt. ut patet. ff. de of. p^{ro}fe-
v. p. totum. t. a. ff.
de of. p^{ro}fe. p^{ro} totū
ti. sed tutelaz dabit
vterq^{ue}. ut hic.

Jurisdictionem
prefecti v^{er}bis est iur-
isdictione vsq^{ue} ad. c.
miliaria. §. p^{ro}curatoris ro-
me tm^o ut ff. de of. p^{ro}fe.
v. l. i. §. cum vrbem
a in sum. §. of. p^{ro}fe.
ro. dabunt §. eu. et ei
qui est s^ua iurisdi-
ctione ut statim in
p^{ro}side notabis.

Creant. scilicet eu^m
qui est de sua iuris-
dictione dabit. ut ff. de
tu. et cu. da. l. i. ius dā
di. §. si h^{er}es ibi noⁿ in-
ueniebantur ydonei
et alio loco queret
et p^{ro}side nūciabit.
ut ff. de l. diuus. **Idem**
ei qui sit de sua iuris-
dictione. vel ratione
possessionis vel rō-
ne originis vel rō-
ne domicilij. ut ff. de
l. i. §. v. l. et l. diu. §. si
autē in altero horz-
trium locorum non
inuenitur. §. in q^uo
loco reducendus est
ad alteruz locum de
his tribus. et ibi tu-
accipiat. ut C. q^uo p^{ro}pe-
tu. vel. cu. l. i.

Iussu. §. delega-
tur. §. si dicit. ff. de
tu. et cu. da. nec man-
dāte. §. sibi mandatū
ē q^uo n^o importat neci-
tatē h^{er}es iustus qui im-
portat ut ff. q^uo iussu
l. i. §. i. et ff. mā. l. i.

Vel ibi erant magne
facultates pupilli. h^{er}es
pue. §. certe. et si sint
parue adhuc videtur idem.
nam datio tutelae est
mixti impij. ut ff. de tutel.
mut. §. tutoris dacio vbi
sz. q^uo tutoris dacio illi
soli opetit cui nominatim
h^{er}es dedit. v^{er}o ff. de
lex vel senatuscōsul. v^{er}o
p^{ro}nceps. §. noⁿ p^{ro}pt delegari.
ut ff. delegari n^o h^{er}ent
iurisdictionem. §. h^{er}ent
sic. ut ff. de l. ius dā
di ut hic. **Sed** q^uo sunt
magne facultates. §. q^uo
n^o quaginta aurei. ut C. de
defen. ci. l. i. vel. p^{ro} aureo.
ut in aut. §. de de-
fens. et §. et iudicare. col. iij.
vel verius vsq^{ue} ad q^uo
gentos solidos. si sint
parue. si vltra sint
magne. ut j. p^{ro} §. acc.

Nos autem cōstōez.
quam non habemus.

Iussione. i. de
delegatione h^{er}es p^{ro}cepto.
nam in h^{er}es differe
a mandato. q^uo mandatū
ex voluntate est. §. iustus
necitatis

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

*De iure tutelarum in liber-
tate testamento relicta
ut ff. de test. manu. l. testam^{en}to.*

primo quia est iniqui. secundo quia tenet pupillo damnum resarcire tutor. ut ff. de si tutor.

Post tps. scz non modicu. als valet auctas. ut ff. de acq. hb. si quis mihi. s. iustum. q est ostra. et est ro. qz videtur inesse q incotineti fiut. ut ff. si cer. pe. l. lecta.

Per eplaz. no caute a redde singla singlis. na dixerat duo scz statiz ad qd referet post tps zc. it i ipo negotio pns ad qd referet s per eplaz qz int abntes mittitur. ut j. s ob. ex sensu. s. fi. Tdca si alio mo muti au ditor. et ut ff. e. l. i. s. fi. et. l. ij. scz si ma utus detinet.

Si inter iudiciu scz rei ven. vl alcu psonalis. vel realis act. tutele. p neg. g. q o tuzore erit da/ da q durate of. n da tur ut ff. d. tu. a ra. dis. n. s. fi. et. l. s. fi. adhuc. a ide in vtili gnali neg. s. q dae o tuzore adultis ut ff. de admi. tu. l. cu curatore. a C. de admi. tu. l. ij. a l. ro nes. s. ete nec aliavi de tuzore posse inte di ut ff. de tu. et ra. dis. l. s. n. dae. s. illi

Quibus modis tutela finiat R. ca. hic vide ndu est quibus modis tutela finiat. Octo modis

Quibus modis tutela finiat R. ca. hic vide ndu est quibus modis tutela finiat. Octo modis

Quibus modis tutela finiat R. ca. hic vide ndu est quibus modis tutela finiat. Octo modis

point pubertate arrogatoe et vultute. s ditoe. morte capitis diminutione. si ad certu tps datus sit. sic et si finitur tempus suspitione excusatione.

Pupilli. pupilli fut q de p tate pris impubes exierut vel morte p emacipatoe. ut ff. de r. sig. l. pupill 9. i. R. l. 3 iprope dicae aliqn pupill 9 q e i p tate ut ff. s. r. ob. l. fi. s. R. pupill 9.

Hobitu. i. aspecto ne vtru hret barba vna vel altam ut. j. inuit et. fa. ff. s. mi. l. mior. xv. v. a. l. adia to pside ex aspectu corpis zc. Et no p opi. M. q v mofciam dicebat iudice debe iudicare. a fa. ff. de fet. l. ij. i. fi. a ff. hui. re. l. si iruptoe. s. fi.

Et ideo sancta ostoe pmulgata pubertatez in masculis post. xij. annum completuz ilico miciu accipere disposuimus antiquitatis norma in feminis personis bn positam suo ordine reliquetes vt post. xij. annos copletos viri potetes esse credantur. **Et** finitur tutela si arrogati sint adhuc impuberes vel depor tati. **Et** si in fuitutem pupillus redigatur. vel si ab hostib9 captus fuerit.

Sed si vsq ad certaz conditoez datus sit tutor i testoe eque euemut vt desi nat esse tutor exigente co ditione. **Si** mli modo finitur tutela morte pupil loz vl tutorum. **Sed** et capitis diminutione tu toris p qua libtas vl ciui tas ei9 amittit ois tutela perit. **Minima** aut capi tis diminutoe tutoris ve luti si se i adoptoez dederit luma tm tutela perit cete re n peunt. **Sz** pupilli z pupille capitis dimiutoe l3

Ad iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli.

Ad iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli.

Ad iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli.

Ad iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli. **Ad** iudicium pupilli.

Et aut dicitur in gndis...

Uo offi...

Ad iudicium pupilli...

Ad iudicium pupilli...

Ad iudicium pupilli...

Ad iudicium pupilli...

Ad iudicium pupilli...

Ad iudicium pupilli...

• s. filio legitima inf agtos tm dicit. vt. s. de le. ag. tu. i. R. •
p. **C**etera scz testamentaria et datiu. h. m. M. •
3. **L**icet minima. vt qz deē in arrogatōe. vt. s. e. s. i. •
a. **A**d etū. s. h. ad icū tps. l. ad aditōz ut s. e. s. l. z. eth. q. cō
ditio ad eē et ad nō esse se hēre pē. ut. q. de. r. ob. s. aditōes.
b. **D**efinunt. in ppetuū ut qz mutus. qd dic ut. ff. s. mio. l.
viii. s. ex facto. nam si
ad tps non definunt eē
tutores. vt. q. de. ex. cu.
sa. tuto. et cura s. qui
reipub.

Suspecti. vt. q. de
suspec. tu. p totum. et
nō qz eisdem modis si
nē cura si qz habeāt
pupilli curatores. et
eodē tpe vt. C. qm tu.
vel cu. esse de. l. i. adul
torum vero curatores
tūc finiunt cū virilem
vigorem oplerit mi
nor. l. xv. an. vt. ff. de
miñ. l. i. m. fi. et. q. ti. i.
i. R. n. ad etā cāz vel
spēm fuerint dati. naz
et tunc finito negocio
finiē negociuz vt. s. ti.
i. s. fi. j. tez curatores
alioz. ut. q. ti. i. s. furis
oh. et. s. alioz. et. q. tez
mēte captis. tunc defi
nunt qm sanaz mentem
p dicitē psone recepūt
vt. ff. de tu. fu. l. i. s. i.
et. s. fi.

De curat oribz Reica
Alch. xv. an. n. i.
petrēt a principe
venia etatis. masculi i. xv.
an. feie in. xvij. vt. C.
S. his q. ve. eta. impe. l.
e. h. a. t. i. et. q. n.
m. gratibz. i. a. p. tore p
fide. p. consule. pref.
cto egypti. vt. ff. s. tu.
et cu. l. i. i. tem a. prefco
vrbis et a. defen. ci. vel
iuridico alexandrie vt. s. de. attil. tu. s. pe. af. fi. et in. aut. de
defen. ci. s. nulla. col. in. et. ff. de. of. pre. vr. l. i. s. solent

Sed datus de facto. **P**retoris scilicet in vrbe.
h. **P**rehdis in prouincia. **I**tem accipiunt. secus i tu
toze. vt. ff. de tu. et cu. da. l. nec non. et de tutelis. l. ij. ut dixi
mus. s. de tutelis. s. est autem. **I**tem videē qd. ff. de miñ. l. i.
in fi. s. q. ibi dicit n. omitti. eis adustus res suas bene gerenti
bus an. xv. an. v. est vt sint rata q. fiunt p eos. omittunt
tñ vt h. s. restituuntur vt ibi. et. q. de. act. s. si quis agens
h. **I**n litē. tūc em cogit. s. pupillus i litē non cogit. ut. ff.
de tutelis. l. qui h. s. si pupillus. quod expone vt ibi
l. **C**urator q. d. non dubites de h. s. aliud sit i tutore. ut. q.
qui tu. da. po. s. certe. **F**uriosus. nō hos duos accipe curatōre a lege. alij omēs
sūt datui vt caute h. col. et. q. pr. s. q. C. s. epa. audi. l. s.
n. s. solēt. s. agnatis deficientibz vel creatōmbz ac.
non abilibus ostitutus ut. C. de cu. fu. l. fi. s. finautem.
o. **I**n q. h. tōe. et h. rōne furoris l. demtie. nisi iste psone sint
miores. xv. an. n. tūc rōe etatis tu. vel cu. accipiūt. ut. ff. de

tutel q habz. s. q. at. j. i. nisi sit i piate ut. C. s. cu. fu. l. fi. s. i. •
p. **D**andi sunt. s. ab his qz modo in supiori. s. diximus.
q. **I**nterdum. ydoneus. vel rōne paupertatis. vel quia non
ē idoneus vt decet. fidelis tñ ē et diligēs. alias repelle
retur proflus. vt. q. de suspe. tu. s. pe. et fi. et. C. de suspec.
tu. l. pietatis. bene dico tu. et non tu. quia rē. **D**ari nō pōt. fallit h
regla i casibus. vj. vt
si detur tutor loco tu
toris surdi vel muti. ul
furiosi. vt. ff. de tutel.
l. pe. **I**tem et si habz
tutorē rōe rez vnus
prouincie poterit hēre
aliū rōne rerum quas
h. in alia vt. ff. de ex
cu. tu. l. p. et litem. af.
l. licet. s. fi. et. C. in q.
cau. tu. ha. da. tu. po.
l. fi. j. te et mater anq.
nubat tutrix exm. aliuz
petit tutorez dari vt in
aut. de nup. s. si vero
tutelam. h. ratio est qz
abire nūc spatur ut. C.
oia dele. l. fi. s. ij. j. tez
et qm ad tempus est re
legatus vel excusatus
vel remotus. nam inte
rim tutor datur ut. C.
i qui. cau. tu. ha. l. pe.
Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

et ad certam cāz dari pōt

Furiosus qz et pdigi l. z
maiores xxv. annis sint tñ
in curatione sunt agnato
rū ex lege. xij. tabular. s. z
solent rōne pfecti vrbis
uel ptores et in puincis p
fides ex inquisitōe eis da
re curatores. **S**ed et mēte
captis et surdis et mutis
et qui ppetuo morbo labo
rant. qz rebz suis supesse
nō pnt curatores dādi sūt.

Interdū autē z pupilli
curatores accipiunt vtpu
ta si legitimus tutor nō sit
ydoneus. qm hnti tutorez
tutor dari non pōt. **I**tem
si testō tutor datz vel a p
toze aut a p hīde ydoneus
nō sit ad admīstratōem
nō tñ fraudulētē negocia
admīstret. solet ei cura
tor adiūgi. **I**tem loco tu
toz q nō imppetuū. s. ad
tpus a tutela excusantur
solent curatores dari. **R**ō

at mentionem ab ea nō discedamz vt. ff. dele. iij. non alk. et
ff. s. exer. l. i. s. igit. s. qz ē rō cuz vbiqz dari possit curator
hnti curatōre vel tutorē. sed non tutor pē dari hnti tutorem
R. qz tutor qui prius dabat hēbat plenam pstatem vt. q. ti.
ij. s. datus. et. s. de tutelis. s. i. et ita qz alium secum i eadem
plenitudine admittē nō pōt. s. nō sic i curatore qui rebz daē
vt. C. de nup. l. m. copulandum vñ tutor auctorizat hēdita
tem adeūde. qd in curatore pupilli non est vt. ff. de ap. l. i. m.
vna. s. tutor. s. nōne tota die inuenimz vnum pupillum plu
res habere tutores vt. C. s. admī. tu. l. ij. R. illud est qm hnt
danē. nā qdam fiūt simul hnt q non valent si fiāt sepatim vt
duoz reoz obligatio vt. q. de duobz reis sti. s. i. accursus.
s. **I**tem si testō posuit exemplum de sūmo nō de datiuo et testa
mentario minus ydoneo. ar. **I**ydoneus. i. sufficiens
vt. **I**tem ad tps excusat. nā aliqs qnqz in ppetuū qnqz ad tps
vtz p multa exēpla. q. de execu. tu. a. cu. s. i. et qh p totum ti.
p. **C**uratores. vel etiā tutores. ut. s. p. s. dixi scz put iudi
ci videbitur vt. C. in qui. cau. tu. ha. l. i. et. ij. **S**ed quid si
tutor pupillo non sit. an possit dari curator. R. n. sic. vt ar.

Item si datus p hnti tutorem
accipit p dāda vrbis

In tutor no dicit
vrbis

Item tutor

Secus si quis
hnti tutorem
tutor dari pot

Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

et de

Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

Item si quis tutor sit
apud hostes nō vt ser
uus sed vt legatus. et
transfuga. alius datur
vt. ff. de tutelis. l. h. qz
tutor. **I**tem si rapub.
cā ab sit pē alius dari
vt. ff. de tutelis. l. que
fitū. et. ff. de supec. tu.
l. tutor. s. fi. qz abfu
s. turus. h. s. m. p. in hjs
oibus casibus tutor p
curatore accipitur. et
hec regula nō fallit. s.
cū lra i oibus supdctis
legibus de tutore faci

8 fare daco... ut orator
8 q... ut orator

ad... in...
p... ut...

precedente §. fi. et. ff. de test. l. iij. §. ij. ibi al numerus testium rē
Ar. contra. ff. de ser. rus. p. l. fundum. et. ff. omnia p. l. fi
t. **U**t edicto pretoris scilicet quod non habemus. accur.
v. **P**artes suas. i. se et officiales suos et milites iusticie sed
cul no dmittit fortune vt al. C. dia del. l. fi. i. R. et. j. dele.
§. ad optois. R. n. ita alteri factum. s. pupilli pnt fortune
omittit vt sui p. m. et
cōcor. huic. ff. dele. i. l. b.
hui. §. fi. et. ff. de p. su
fruc. l. fi. cuius. §. s. i. mē
duos. ar. o. tra. m. e. tu.
quotiens. i. duobus
Idē et i. plibus. idē
et p. oia. vt. s. n. qz. h. a
testatore n. potuit scri.
bi quis gereret. cum
n. dixerit de tutela. nā
nō darent ex inq. tōe
fi essent testarij vt. ff. s.
de attil. tu. i. R.
Sciēs. ceterisqz vt
furioh et mēte captis
vt. s. t. i. §. furioh. et. §.
sed et mente captis.
Accipiunt. inferio
res vt mgrat. qd dic
vt dixi. §. i. e. §. neqz at.
Subidiariam. scz
tutele vtilis o. tra. eum
qui male dederit tutoz
rem. vel vtilis neg. §.
qñ malum curatozem
nā eadem vtilis in ma
gistratum dat. q. in ad
ministratoz. directa
datur. et v. sure. v. m.
unt vt in prima vt. ff.
de mgra. o. l. fi. et. C.
e. l. p. **S**ubidiaria at
de penalis aptitudine
vt. l. acqui. actio. s. z. pe
nalis aptitudine. vt. j.
ad. l. acq. §. is aut. nam nec illa sp. penalis est nec h. sp. in sub
fidium dat. qz qñqz agit anteq. duentant omnes tutores
vt colligitur ex his que dicuntur in hac glo. circa fi. **Q**uare
ad horum euidentiam distingue aut fuit vn. tu. vel cu. aut
plures primo casu duentur prius tu. vel cu. et postea ma.
gistratus vt h. fi. vero plures. tunc aut omnes gesserūt tute
lam aut curam aut nullus aut alter tm. primo casu oēs due.
munt an mgratum vt. ff. de admi. tu. lucius. §. pe. et de ma.
gistr. o. l. duo. i. scdo idē. vt. ff. de admi. tu. h. ples. in tercio
subdistingue. aut fuit diuisa tutele administratio. p. iudicez
vel testatoz. aut n. pmo casu. p. sua gestione q. libz tenet et
nō. p. alteri. et postea mgrat. in subsidioz. vt. ff. de admi.
tu. luci. §. pe. et. C. de diui. tu. l. ij. s. z. m. iij. casibz vn. p.
alteri. pte tenet. tm. post mgratū. s. h. tutorē vt suspectum
remouēdū n. remouit vel ta. rde remouit. vel remouēdo iura
pupilli. p. didit vel n. e. p. git satisfatōez rē pup. sal. fo. cū vi
deret eū n. soluēdo vt i. deā. l. C. de diui. tu. l. ij. et. ff. de ad
mi. tu. luci. §. pe. in scdo casu. queit p. gerēs. scdo mgrat.
scio n. gerēs. n. i. dcis. iij. casibz. vbi duent eē q. n. gessit an
mgratū. ut. C. de diui. tu. l. ij. et. ff. de admi. tu. l. etiā. et. l.
emili. §. fi. et. l. tutores tres. **I**tem eis. s. pupillis q. h. libz
e. **S**ubidiaria. idonee. aduerbium est. et fa. ad hoc. ff. de
magist. o. l. i. §. sciendum. et. §. exigere
Due qdē. s. tutele actō subsidiaia p. neg. §. ut dixi. ac.

inquisitōe datis oprobād
ē vt maior pseligē possit
p quez administratio fiet
Sciendum autem ē non
solum tutores vel curato
res pupillis vel adultis ce
terisqz personis ex admini
stratione rerum teneri s.
etiā i eos q. satisfatōnem
accipiunt subsidiaiaz ac
tionē esse q. vltimū eis p. fi
dium possit afferre **S**ubfi
diaria autē actio datur in
eos qui vel omnino a tuto
ribus satisfare nō curauē
rint. aut non ydonee passi
essent caueri. que quidem
tā ex prudentū rñis q. ex
constōnibus imperialibus
in heredes eoz extendit.
Quibus ostitutionibus
et illud exprimitur. vt nisi
caueant tutores et curato

Rñis. ut. ff. de mgra. o. l. i. §. sciens ē. et. l. p. ad hēdem
Cet o. tōibz. ut. C. de mgra. o. l. ij. et i alijs gēis o. tōibz
s. z. hēs tenet. qz de dolo et lata culpa tm. aff. defūctus q.
etiam de leui culpa tenet. ff. de mgra. o. l. non similiter. ac.
Quibus o. tōibz. s. gēis. **C**aveat. s. rē pub. sal. fo.
Coherceat. fa. ad B. ff. de admi. tu. l. i. i. R. et. ff. de dā.
infec. l. iij. §. ij. et. ff.
de lib. ag. si q. ali. §.
si quis ex his. et. C. de
suspect. tu. l. iij. et. ff. s.
ventre inspicien. l. i. §.
quid ergo. accur.
Queqz vrb. s. rōne
p. excellentia. vt. s. de
iure na. §. s. quotiens.
itē fa. ad hūc. §. ff. de
mgrā. o. l. i. s. z. o. tra. ē.
ff. de admi. tu. l. emi. s.
li. §. s. z. distingue tria
gna iudiciū. qdam pnt
dare tutorē et non cri
gere satisfā. de qbus
h. loq. Alij et dare et
erigere. de quibus ibi
dicit. Alij exigē et non
dare vt tabelliones et
aliquis miles iusticie.
cui talia omittertur. et
isti tenent in subsidioz
vt. s. de attil. tu. §. pe.
et. C. de mgrā. o. l. fi.
itē extiatores p. mo. s.
nij pupillorum. ppter
qz p. uā extiatōez me
iores fideiussores ac
cepti sūt. ut. ff. de ma.
gistr. o. l. i. §. diuus. q. erant
dandi pro rei qualitas
te vt. ff. de in ius vo.
l. i. et qui satisfā. co.
l. fi. vero. §. i.
Solent. al. debent
sed isti n. dnt nec solent vt diximus. ac. m. **D**e excusationi
bus tu. et cu. nunc dicit. q. s. q. mo. tute. fi. §. fi. p. m. s. i. t.
Exculant. libos sup. stites et icolues ut. ff. s. va. mu. l. ij.
Emācipati. n. p. filio emācipato curatoz petat. tūc
em n. excusat a cura emācipati vt. ff. e. amicissimos. §. fi. vel
dic. q. l. z. faciat o. stimulos nātales tm. p. bñ vt ibi innuitur.
Rome. s. est in ciuitate romana et vsqz ad centū miliaria
ut. ff. de of. p. vr. l. i. alias. iij. §. cū vrbem
In p. m. s. v. s. nūq. ille p. uicē q. alias hnt ius d. ita
lie q. h. hēbūt R. n. qz illud p. tributa ocedit eis vt. ff. de
q. **M**unoz. i. onoz. ciuiliū ut decurionat. cēs. l. i. a. l. fi.
secus si primonij sit on. vt. ff. de va. mu. l. sextū. §. nūs. a. §.
q. primonioz. et. l. his onibus. i. R. a. C. q. mili. n. pos. l. i.
li. r. j. t. sec. i. onibus vt. ff. de va. mu. l. i. onibus. j. t. sec. i. ones
ribz q. honori inherēt vt. ff. de va. mu. l. sextū. §. numerus.
Munus publicū. aucte. nam dat. mūtus vt. C. de cu. l.
nullus. li. r. Mun. ff. de r. h. §. l. fi. pupill. §. munus. s. z.
ff. e. athlete. §. tutela. s. z. nō est publicum munus. vt ibi s.
vtilitate l. z. aucte. sic vt h. s. z. vtilitate publicū est scdario
qz expedit reipub. rē. ut. s. de his q. sunt sui vel al. iu. §. fi.
j. t. s. ff. e. spadonē. §. q. accepit. et. l. n. tm. §. nō oia. s. z. l. z.
ibi gñaliter remissionē publicorum muneruz habuit. tm. ex
gñali remissione nō o. tinetur tutela vel cura fauore pupillo
rum. et aduorum. sicut et alias. de generali dicto quedam

infec. l. iij. §. ij. et. ff.
de lib. ag. si q. ali. §.
si quis ex his. et. C. de
suspect. tu. l. iij. et. ff. s.
ventre inspicien. l. i. §.
quid ergo. accur.
Queqz vrb. s. rōne
p. excellentia. vt. s. de
iure na. §. s. quotiens.
itē fa. ad hūc. §. ff. de
mgrā. o. l. i. s. z. o. tra. ē.
ff. de admi. tu. l. emi. s.
li. §. s. z. distingue tria
gna iudiciū. qdam pnt
dare tutorē et non cri
gere satisfā. de qbus
h. loq. Alij et dare et
erigere. de quibus ibi
dicit. Alij exigē et non
dare vt tabelliones et
aliquis miles iusticie.
cui talia omittertur. et
isti tenent in subsidioz
vt. s. de attil. tu. §. pe.
et. C. de mgrā. o. l. fi.
itē extiatores p. mo. s.
nij pupillorum. ppter
qz p. uā extiatōez me
iores fideiussores ac
cepti sūt. ut. ff. de ma.
gistr. o. l. i. §. diuus. q. erant
dandi pro rei qualitas
te vt. ff. de in ius vo.
l. i. et qui satisfā. co.
l. fi. vero. §. i.
Solent. al. debent
sed isti n. dnt nec solent vt diximus. ac. m. **D**e excusationi
bus tu. et cu. nunc dicit. q. s. q. mo. tute. fi. §. fi. p. m. s. i. t.
Exculant. libos sup. stites et icolues ut. ff. s. va. mu. l. ij.
Emācipati. n. p. filio emācipato curatoz petat. tūc
em n. excusat a cura emācipati vt. ff. e. amicissimos. §. fi. vel
dic. q. l. z. faciat o. stimulos nātales tm. p. bñ vt ibi innuitur.
Rome. s. est in ciuitate romana et vsqz ad centū miliaria
ut. ff. de of. p. vr. l. i. alias. iij. §. cū vrbem
In p. m. s. v. s. nūq. ille p. uicē q. alias hnt ius d. ita
lie q. h. hēbūt R. n. qz illud p. tributa ocedit eis vt. ff. de
q. **M**unoz. i. onoz. ciuiliū ut decurionat. cēs. l. i. a. l. fi.
secus si primonij sit on. vt. ff. de va. mu. l. sextū. §. nūs. a. §.
q. primonioz. et. l. his onibus. i. R. a. C. q. mili. n. pos. l. i.
li. r. j. t. sec. i. onibus vt. ff. de va. mu. l. i. onibus. j. t. sec. i. ones
ribz q. honori inherēt vt. ff. de va. mu. l. sextū. §. numerus.
Munus publicū. aucte. nam dat. mūtus vt. C. de cu. l.
nullus. li. r. Mun. ff. de r. h. §. l. fi. pupill. §. munus. s. z.
ff. e. athlete. §. tutela. s. z. nō est publicum munus. vt ibi s.
vtilitate l. z. aucte. sic vt h. s. z. vtilitate publicū est scdario
qz expedit reipub. rē. ut. s. de his q. sunt sui vel al. iu. §. fi.
j. t. s. ff. e. spadonē. §. q. accepit. et. l. n. tm. §. nō oia. s. z. l. z.
ibi gñaliter remissionē publicorum muneruz habuit. tm. ex
gñali remissione nō o. tinetur tutela vel cura fauore pupillo
rum. et aduorum. sicut et alias. de generali dicto quedam

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including some illegible characters and fragments of text.

Handwritten marginal notes at the bottom of the left column, providing additional commentary or references.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including some illegible characters and fragments of text.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including some illegible characters and fragments of text.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including some illegible characters and fragments of text.

exapiunt vt ff. de le. ij. v. p. r. e. s. felicissimo. et. ff. de p. c. u. p. o. p. i. R. et. ff. de li. le. l. aurelio. s. gayus.

A Non profunt. et hoc dico ad excusationem
Profunt. s. p. r. i. adoptiuo. vt h. et. ff. de va. mu. l. sextum.
s. adoptiu. maxime hodie. cum nichil ad patrem adoptiuu
transeat vt. s. de adop. s. sed hodie. ac.

Natali. l. z adopti
uo n. p. h. n. vt. s. p. r. i. o.
R. et. ff. m. s. i. b. i. p. u. n. d. a.
d. a. t. i. v. e. l. d. i. c. i. m. a. d. o. p.
t. i. o. n. e. n. a. t. u. r. a. l. i. p. a. t. r. i. i. d.
e. s. t. a. u. o. v. e. l. p. a. u. o.
Profunt. s. z. ar. r. o. s.
g. a. t. i. c. u. t. r. a. s. e. a. n. t. i. f. a. m. i.
l. i. a. v. t. s. d. e. a. d. o. p. s. l. z.
h. o. d. i. e. i. f. i. s. e. t. s. s. e. e. t.
f. m. s. f. i. e. t. m. e. t. i. o. i. l. l. i. u. s.
n. o. u. i. i. u. t. e. t. p. u. n. d. a. b. i. s.
i. b. i. n. a. t. a. l. i. p. a. t. r. i. a. c.

Itez nepotes p. r. i. s.
apparet q. e. o. m. o. r. t. u. o.
t. i. m. p. r. o. f. u. n. t. e. o. a. t. v. i. u. o.
n. o. p. s. u. n. t. v. t. h. c. i. d. i. c. i. t.
e. t. i. n. l. o. c. u. z. p. r. i. s. C. d. e.
h. i. s. q. n. u. o. l. i. l. i. j. e. t. e.
d. e. h. i. s. q. n. u. o. l. i. l. i. j. i. j.
l. i. j. s. z. n. u. n. q. u. i. d. o. m. e. s.
l. o. c. o. v. n. i. u. s. o. p. u. t. a. n. t. u. r.
R. z. q. u. i. d. a. m. q. n. o. n. s. z.
o. t. r. a. d. i. c. u. n. t. l. e. g. e. s. e. x. p. l.
l. e. n. a. m. l. o. c. o. v. n. i. u. s. n. u. s.
m. e. r. a. n. t. q. t. e. u. n. q. z. s. u. n. t.
v. t. i. n. g. r. e. c. a. l. e. g. e. ff. e. o.
l. i. j. s. q. u. o. t. e. u. n. q. z. n. a. z.
e. t. i. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. l. o. c. o. v. n. i.
u. s. c. o. m. p. u. t. a. n. t. u. r. v. t. j. s.
s. h. e. r. e. q. u. e. a. b. i. n. t. e. s. t. a.
s. c. u. m. f. i. l. i. u. s.
Profunt. q. z. n. s. u. n. t.
i. n. p. t. a. t. e. s. u. a. v. t. s. d. e.
p. a. p. o. s. f. i. l. i. s. r. o. n. o. n. e.
b. o. n. a. v. t. s. e. i. p. n. d. i. c. i. t.
e. m. s. e. m. a. c. i. p. a. t. o. v. n. d. e.
d. i. c. a. s. n. o. n. p. s. u. n. t. a. u. o. m. e.
n. o. q. z. a. l. i. j. p. s. u. n. t. v. t. C.
d. e. m. i. l. i. l. v. e. t. l. f. i.

Supstites. i. v. i. u. i. • h. Defundi. idem et in non nati
licet conceptis. qz quo ad hunc casum no sunt p. natis vt. ff.
e. l. ij. s. qui autem in ventre.

Qui in acie. s. z. p. r. i. n. c. i. p. i. s. v. t. s. d. e. a. d. o. p. s. f. e. m. i. n. a. m.
Per g. h. a. z. n. o. m. o. r. t. u. u. i. v. i. u. e. p. g. h. a. m. u. t. ff. a. d. l. a. c. q. l. q.
a. d. o. e. s. h. i. q. u. i. s. i. n. c. o. l. l. u. d. a. t. i. o. e. e. t. e. c. o. n. t. q. s. f. i. n. g. i. t. u. r. m. o. r. t. u. s.
u. s. q. u. i. v. i. u. i. t. p. v. i. t. u. p. e. r. i. u. m. v. t. d. e. p. o. r. t. a. t. i. v. t. d. e. o. t. r. a. t. a. l. i. j.
s. i. e. t. s. p. e. m. f. i. e. t. ff. d. e. d. o. n. a. i. n. t. e. r. v. i. e. t. v. t. l. c. u. m. h. i. c. s. f. i.
h. d. o. n. a. t. o. r. a. l. s. f. i. s. u. u. s. v. b. i. s. e. r. u. u. s. v. i. u. i. t. e. t. p. m. o. r. t. u. o. r. e. p. u.
t. a. t. q. a. d. i. u. s. c. i. u. i. l. e. ff. d. e. r. e. i. u. r. q. s. a. t. t. i. n. e. t. e. t. l. s. e. r. u. i. t. u. t. e.
Et in semestribz. i. i. s. e. x. m. e. s. i. b. z. q. b. u. s. d. a. b. a. t. o. p. a. m. s. t. u. d. i. o.
n. a. a. l. i. j. s. s. e. x. m. e. s. i. b. u. s. d. a. b. a. t. o. p. a. m. i. m. p. a. t. o. r. e. s. b. e. l. l. o. e. t. s. t. u. d. i. o.
v. t. ff. d. e. o. r. i. i. u. r. l. i. j. s. e. x. h. i. s. i. n. p. n. v. l. t. i. m. e. c. a. r. t. e. v. e. l. d. i. c. q.
e. r. a. t. l. i. b. r. i. i. n. i. l. l. i. s. s. e. x. m. e. s. i. b. u. s. o. p. o. s. i. t. q. s. i. n. i. d. e. r. e. c. i. d. i. t.
Administrat. q. s. r. p. c. u. r. f. i. s. c. i. e. t. f. a. a. d. h. u. c. s. s. d. e. c. u. r. a. t.
Itez qui absunt. vel abfulturi sunt. vt. ff. l. s. i. t. e. l. o. c. a.
d. e. p. c. u. r. l. f. i. l. i. u. s. f. a. m. i. l. i. a. s. s. f. i. a. c.

Exculant. s. p. r. i. m. u. m. R. loquit qn eo exite in absentia
reipub. ca fuit dat. tutor vel curator q casu ppetuo exculat
si p. r. x. anos militauerat vel opleuerat milicie spaciū. et nō

ignominiose submissus e. alias q. q. q. quinquenū missus est. pu
ta qz infirmus nullā hz excusatio nē. qui post. v. ānos hz an
nū. q. post octo an. hz bienniū. q. post. xij. hz triennium. qui
p. r. x. hz q. d. r. i. e. n. n. i. u. q. u. i. p. o. s. t. x. p. e. x. c. u. s. a. t. o. e. z. p. p. e. t. u. ā. h. z. v. t.
d. i. c. t. u. e. t. ff. e. l. z. e. t. f. i. m. i. l. i. t. e. s. s. i. j. i. j. i. i. j. e. t. v. e. t. s. q. u. a. n. z.
q. v. l. q. z. a. d. s. q. u. a. m. q. u. i. d. a. m. i. n. n. e. c. e. s. s. a. t. i. o. s. a. c. f. l. o.

Quatinus reipub. ca absunt
et interea curator loco eo
rum datur. q. si reuerfi fue
rint recipiūt onus tutele
nam nec anni hnt vacatio
nem. vt papinianus rñso.
rum li. v. scripsit. Na hoc
spaciū habēt ad nouas tu
telas vocati. Et q. p. t. a. t. e. z.
aliquā hnt se excusare pos
sunt vt diuus mar. r. e. s. e. r. i.
p. h. i. t. s. e. d. s. u. s. c. e. p. t. a. m. t. u. t. e. l. a.
d. e. s. e. r. e. r. e. n. o. n. p. n. t. **I**tem
p. p. t. e. r. l. i. t. e. m. q. u. a. m. c. u. m. p. u.
p. i. l. l. o. v. e. l. a. d. u. l. t. o. t. u. t. o. r. v. e. l.
c. u. r. a. t. o. r. h. a. b. z. e. x. c. u. s. a. r. i. n. e.
m. o. p. t. m. i. f. i. f. o. r. t. e. d. e. o. m. i. b. z.
b. o. n. i. s. v. e. l. d. e. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e.
o. t. r. o. u. e. r. f. i. a. f. i. a. t. **I**tem tria
o. n. e. r. a. t. u. t. e. l. e. n. o. a. f. f. e. c. t. a. t. e.
v. e. l. c. u. r. e. p. s. t. a. n. t. v. a. c. a. t. o. e. z.
q. u. a. m. d. i. u. a. d. m. i. n. i. s. t. r. a. t. e. u. t.
t. n. p. l. u. r. i. u. p. u. p. i. l. l. o. r. u. t. u. t. e. l. a.
v. e. l. c. u. r. a. e. o. r. u. d. e. m. b. o. n. o. r. u.
u. e. l. u. t. i. f. r. a. t. z. p. v. n. a. o. p. u. t. e. t.
Sed p. p. t. e. r. p. a. u. p. e. r. t. a. t. e. m.

leuissime vt hic. j. tē nō q. s. z. tria onera. tres em possz hre a
tū p. vna oputanē. puta frat. vt sequitur. nō em numer9
pupilloz. p. l. e. s. t. u. t. e. l. a. s. f. a. c. i. t. s. e. d. p. r. i. m. o. n. i. o. z. s. e. p. a. t. i. o. v. t. ff.
e. t. r. i. a. e. t. l. i. s. i. s. j. t. e. q. d. i. c. n. a. f. f. e. d. i. d. i. s. z. o. p. a. z.
e. t. h. i. c. a. f. f. e. c. t. a. s. s. e. t. e. a. s. h. r. e. a. r. f. f. h. i. q. s. c. a. u. e. l. l. i. j. s. f. i. n. p. d. e. s. s. e. t.
q. z. n. o. n. v. i. d. e. n. t. e. n. e. r. o. s. e. e. t. v. t. a. l. i. a. s. q. d. a. t. a. o. p. a. r. e. i. p. u. b. c. a. a. b.
e. s. t. v. t. ff. e. x. q. c. a. u. m. a. l. e. t. q. d. a. t. a. e. t. f. a. f. f. h. i. q. s. c. a. u. e. l. l. i. j. s. f. i.
h. i. t. i. n. e. t. ff. a. d. l. c. o. r. n. e. l. d. e. f. a. l. l. v. p. o. r. i. s. i. j. t. e. s. t. t. r. i. a. o. n. e. r. a. i. n.
d. o. m. o. v. n. a. e. s. s. u. f. f. i. c. i. t. v. t. f. i. p. t. v. e. l. f. i. l. i. j. g. e. r. a. t. o. m. n. e. s. e. x. c. u. s. e. n. t.
h. n. o. o. p. u. t. e. n. t. n. e. c. a. d. a. l. i. u. t. u. t. o. r. e. t. e. n. e. a. n. t. v. t. ff. e. l. d. i. j. i. m. u. s.
s. f. i. e. t. ff. d. e. r. i. t. u. n. u. p. h. i. q. s. t. u. t. o. r. j. t. e. h. o. n. e. r. a. r. i. u. s. s. n. o. i. e. n. o.
o. p. u. t. a. t. v. t. ff. e. l. s. p. a. d. o. n. e. s. f. i. c. i. u. i. t. a. t. i. s. e. t. l. i. s. q. s. t. u. t. o. r. a. c. f. i. j. m.
Imparem. id est si non habeat tantum in bonis quan
tum et pupillus cui datur tutor. vt ff. e. l. i. p. a. u. p. e. r. t. a. s.
a. l. i. a. s. a. u. t. e. m. d. i. c. i. t. u. r. p. a. u. p. e. r. q. u. i. n. o. n. h. a. b. e. t. q. u. i. n. q. u. a. g. i. n. t. a.
a. u. r. e. o. s. i. n. b. o. n. i. s. v. t. ff. d. e. a. c. c. u. s. a. n. o. n. n. u. l. l. i. v. e. l. d. i. c. v. e. r. i. u. s.
e. u. m. e. s. s. e. h. i. c. p. a. u. p. e. r. e. m. e. t. i. m. p. a. r. e. m. o. n. e. r. i. q. u. i. s. i. c. l. a. b. o. r. i. b. u. s.
e. s. t. i. m. p. l. i. c. i. t. u. s. p. r. o. p. t. e. r. p. a. u. p. e. r. t. a. t. e. m. u. t. t. u. t. e. l. e. s. u. p. e. r. e. s. s. e. n. o.
p. o. s. s. i. t. c. u. f. o. r. t. e. i. a. g. r. o. t. o. t. a. d. i. e. e. s. s. e. o. p. t. e. a. t. n. e. c. e. m. p. l. a. c. z. p. z.
m. a. e. x. p. o. s. i. t. i. o. c. u. s. i. s. m. u. n. u. s. m. a. g. i. s. o. b. s. e. q. o. p. s. o. n. e. q. i. n. a. l. i. q. u. a.

prope quodlibet unum p. r. e. g. a. d. p. p. a. d. e. g. u. s. s. i. f. f. i. l. i. u. s.

Jan

90

U. s. M. o. r. t. u. u. i. v. i. u. e. p. g. h. a. m. u. t. ff. a. d. l. a. c. q. l. q.

U. s. d. d. i. f. a. r. t. o. a. u. d. f. a. r. t. i. b. u. s. v. t. l. i. b. r. i. e. t. d. i. c. i. t. u. r. e. t. s. i. p. a. u. i.

U. s. f. i. l. i. u. s. f. a. m. i. l. i. a. s. s. f. i. a. c.

p. o. l. a. b. u. s. t. u. t. o. r. e. m.

p. o. l. a. b. u. s. t. u. t. o. r. e. m.

ay. l. e. t. p. o. n. a.

U. s. d. i. c. i. t. u. r. e. t. s. i. p. a. u. i.

70 Sapiens melioris ydriy e quid puly xdyij di anoy talidit

erogatoe dicitur. vñ pauptas talis n̄ nocet. dūmodo possit
supesse tutele vt. ff. de mu. et ho. cura. §. inops a. §. u. i. §. fi.

Docere. id est probare. accur.
Ute p̄t aduersa. vt si e surdus vel mutus. vel p̄teta va
lidudie detēt vt. C. q̄ mor. l. i. q̄ morbus. put durauerit ex
culat. s. futor nō excusat. s. m̄tem curator datur fm jo. vt

ff. e. l. n̄ solum. §. fi. et
se. duabus. l. v. q̄ ad
§. sūt autē. p̄d q̄dam
ex sup̄dictis etiam si ve
limt non admittunt. vt
surdus et mutus vt. ff.
de tute. l. i. §. p̄. et. §. fi.
quare dic. q̄ quan
tum ad eos improprie
ponitur excusatio vt
j. e. §. minores

Rescit. hoc si sim
plices sint vel rudes
aliud si sint sagaces in
negocijs. tunc em̄ non
excusantur vt subicit.
quis cē. vt. ff. e. atle
the. §. pen. et fi. Et no
ta sc̄atur ad aliqua ad
mitti ad que nō recipi
tur. illiteratus vt. C.
de postu. l. ij. et i. auē.
de iudi. §. i. et notatur
melioris d̄ditōnis esse
sapiēs q̄ stultus. ac.

Ute si p̄ter. vt qz
sic dixit. ideo eum do
tutorem vt debitis sup
ponatur. et a pupillo
veperetur. Et nota q̄ tri
bus casibus excusat ini
micia. vt si ideo de
dit vt dictum ē vt hic
te et q̄n̄ iteruenit p̄
testm̄. jte fm̄ quosbz
etiam q̄n̄ ante testm̄. si
tamē fuit capitale cer
tamen. in q̄rto casu nō
vt si ante testm̄ facta
fuit et non capitalis.
quia videtur remississe
ex quo in testō dedit tu
torem vt. ff. e. atlethe
§. dat remissionem p̄
ut est ibi in litera p̄
vt j. e. §. inimiciae.

Promiserant. licet
alias hnt excusationes
vt h. et. ff. de tutelis. l. ex snia. i. fi. et l. vbi p̄misit. vel se sic
iactauit. Quid at si i testō se tutore sc̄p̄t. Rē. non erit tutor
nisi vel euidenter ydoneus apear. vel p̄t eū s̄firmauerit. vt in
dicta. l. ex snia. et. ff. ad. l. corne. fal. v̄rori. §. i. accur.
Ignotus. s. is excusat qui ibi domiciliū nō hz vbi dat
est vt. ff. e. l. fi. in fi. capitales accipe. vel quia accusabat
Si capitales. eū de aliq̄ crimie q̄ igēbat penā capi
tus status vel qz ih̄diabat morti ipi fm̄ azo Et nota h̄ fieri
aliq̄d rōne inimiciae q̄ non fieret alias. sic. ff. de arbi. n̄ di
stiguem. §. cū q̄dā. et. l. l. z. at. et. ff. de lib. cau. si p̄t. nā in
mic̄ iudex eē n̄ p̄t. vt. ff. de p̄cū. l. filiuffa. et. l. vel exilio
Tutela. l. datia vel l̄ma. si at testaria. dic vt. s. in glo.

excusationē tribui taz di
uifres q̄ p se diu9 marc9
rescripfit h̄ q̄s imparem se
oneri miuncto possit doce
re

Item p̄ter adūsam
valitudinem p̄ter quam
nec suis quidē negocijs i
teresse p̄t excusatio locus

Ute eū q̄ literas ne
scit ee excusandū diu9 pi
us rescripfit q̄uis r̄ impe
riti literaz possunt ad ad
ministratiōem negociō
rum sufficere

Ute si p̄t
inimiciam aliquēz testō
tutorem pater dederit h̄
ipm̄ p̄stat ei excusationez
Sicut p̄ otrariū non excu
sanē. qui se tutelam patri
pupilloz ad ministraturōf
pmiserant

Ute esse aut
admittēdā excusatōz ei9
q̄ hoc solo vti q̄ ignotus
patri pupilloz sit diuifra
tres rescripserunt

Ute
propter inimiciās quas
quis cum patre pupilloz
vel aduozum exercuit si
capitales fuerit nec recō
ciliatio interuenit a tute
la vel cura solēt excusare.

Ute is qui stat9 sui cō

vt qz rē. **Ute** et pupilloz. vt qz p̄t pupilloz q̄nqz di
nt hūc quē dat mō tutore suū suū fuisse vel libtū. iste ei sūt
qōnes de statu. vt j. de acc. §. p̄iudiciales. et est rō qz mor
tus accusatiōnē h̄ qō filat. vt. ff. q̄ me. cā. isti. §. i. jde ē econ
tra. sed hic mouet questionem status ip̄s pupillis vt. ff. e.
atlethe. §. amplius. Accur sius.

trouerhas a pupilloz p̄e
passus est excusat a tutela

Ute maior septuagita
annis a tutela r̄ cura se p̄t
excusare

Ute mor autem
xxv. annis olim quidez ex
culabat. a nostra aut ostō
ne phibent ad tutelā vel
curā aspirare adeo ut nec
excusatōe opus fiat. q̄ cō
stōne cauet vt nec pupil
l9 ad legitimaz tutelā vo
cetur nec aduultus cū erat
in ciuile eos q̄ alieno auxi
lio i reb9 suis ad ministrā
dis egere noscuntur r̄ s̄b
alijs reguntur aliozum tu
telā vel curā subire

Ute
et in milite obseruandum
est vt nec volens ad tute
le onus admittat

Utez
rome. gramatici rethores
et medici. et qui in patria
sua hanc artem exercēt. r̄
itra numez sunt a tutela
et cura habent vacatōem

Ute aut vult se excusa
re h̄ p̄les habeat excusatō
nes et de quibusdā non p̄
bauerit alijs vti intra tē
pora ostituta nō phibetur

Ute autem excusare se

Ute septuaginta
ta. l. iam opletis vt. ff.
de iure. immuni. l. iij.
et ad tre. q̄ filiū et filia

§. i. alias non esset ma
ior. vt. ff. de mio. l. iij.
§. minorem. sed i alio
personali publico mu
nere statuitur tempus

l. v. alias. l. x. annorum
vt. C. q̄ etate. l. fi. li. p.
Et nota rōne senectus
tis aliq̄ fieri q̄ alias nō
fierent vt h̄. et. ff. de
iure. immū. l. semper. i
Rē. et. C. de postu. p̄
uidendum.

Ute fiat. sed in larga
significatione. etiam q̄
prohibentur excusans
tur. vt. ff. de postu. l. i.
i. §. pen. et j. e. §. pe
nult. et fi. et facit ad
hoc. ff. de re. iud. l. eius
est nolle. accur sius.

Ute constōne. C. de les
gi. tu. l. fi. et fa. s. de
fidu. tute. §. fi. accur si
k **Ute** subire. facit ad
hoc in aut. §. san. epi.
§. i. et. ff. de ed. en. l. fi
v̄nus ex ar. §. p̄. alias

Ute et i milite fi
i. m̄ milicia ex̄te. sec9
in veterano. quod dic
vt diximus. s. e. §. jtez
qui reipublice ad hoc
autem q̄ aliquis sit mi
les vj. sunt necessaria
vt diximus in aut. de
man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

vt hic. et. C. q̄ da. tu.
pos. l. militum. n̄ a con
militone detur vt. ff.
e. p̄ter magistratum
§. fi. Aliud i celesti mi
lite. vt in c̄ico. q̄ admittit v̄s̄ ad q̄rtū ḡdum. vt in aut. de
san. epi. §. p̄s̄ bro. quā hēs. C. de epi. et cle. sup. l. ḡn̄r.
n̄ **Ute** rome gramatici. i. m̄gri de ḡmatica. et idez dicas de
sequentiibus et adiunge his sophistas. i. dyaleticos. ita vt
oēs qui docēt triuim excusat. vt hic. et. ff. e. h̄ duas. §. i. et
h̄ si doceat rome vbi ē cūis patria vt. ff. ad muniē. roma. c.
h̄. jte si i patria sua vt h̄ subicit. jte optz q̄ sit intra numez
habeat em̄ q̄libet ciuitas nūm fm̄ q̄tatem. et sophistas
et ḡmaticos et dyaleticos. rethores et phisicos siue medi
cos. ita tñ q̄ nulla vltra. r̄ h̄et q̄bus h̄ac imunitatē daret
vt. ff. e. h̄ duas. §. fi. s̄z aliud vidē i his q̄ docēt q̄druiū vt
mūicā astronomiā r̄ geomet̄az et arismet̄icā. nā nō vidēt

si quis p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

Ute p̄t aduultus
de man. p̄m. §. fi. et. ff. de
m̄. v̄les. et ita ip̄so
iure non tenet dato.

grom...
7
dur...

h're excusatōez vt ff e Geomet. Quid de leguz doctoribus
nō excusanē mī romē vt ff e s3 reprobari s fi et s penul
vel mī in oīliū pncipis sint assumpti vt ff e iur pītos vlt
numerae vel eē pīaz suā nemo excusat. vel mī sint multum
disciplinati vt ff e s3 reprobari s amplibz itē pīhos q do
cēt in natālibz oītat excusatōez h're vt ff e s3 reprobari

Intra tpa
dūmō i mīdo oēs pro
pohuerit h'm qsdam al
non pōt vt ff e scire
optet s scire autē vel
qđ verus est h'm jo
dic q illis qđ ibi dicit
q hīs est ei qui se non
excusauit s3 q omnes
pūs non pphuit verū
est q ad non noīatas
qz optet q adhuc p
ponat si non ē lapsū tē
pus vt ff e ppter
litē s i et ff de excep
nemo et ff de trasac
hi s h pīoz oē e de
mof tel oītra ma Sed
ibi ab mīdo duas pro
ponere non potuit qz
hībi esset cōtrarius

volunt nō appellāt sed in
tra l dies otīnuos ex q co
gnouerūt se eē tutores ul
curatores datos se excusa
re debēt cuiuscunqz gnis
fint i qlitercunqz dati fu
erint tutores si itra cētē
mum lapidem sunt ab eo
locovbi tutores dati sunt
Si hō vlt cētēmu lapidē
habitāt dīnumeratōe fca
xx milīū diurnoz a apli
xxx dieruz qđ tñ ut dice
bat sceuola sic d3 opura
ri ne minus sint q l dies

Datus autez tutor ad
vniuersum patrimonium
dat9 eē credit9 cui tute
lam alicuius gessit inuie9
curator eiusdem fieri non

Qui cām repete debēt se excusare intra illos xxx dies
l diez l d3 dari terminus infra quē se excusent Vel die
excusare se debēt. zueas ne fallatis in hac oputatōe si em
in **Cōputari cas** p cētū miliaria abest vel minus tm h3
dies qnqginta si aut abest vlt etā p vñū miliarū h3 p q
bullibz p miliar vñā diē et sic p centū miliaribz h3 qnqz

dies cum qnques p
faciāt centū itez forte
p vñū diē qz vltra est
p miliarium vñū vel
parum plus item xxx
dies habet a sic habz
xxxvj dies et ita est i
deteriori conditione q
remocior est sed tñ ut
subicit ita est faciēda
computatio ne sint mī
nus q l dies et sic ap
paret q mī p xvj di
etas vel plus hie sit vl
tra centesimum miliarū
um nō pdest adiectio
xxx dierum vt ff e ff
e scire s aliud autem
n **Datus** patrimonii
um fact ff e ppter li
tem s fi s3 q s qui
da tuto pos s certe
Sohue vt ibi accur h9
o **Qus** tutelam opel
litur quali sufficiat ei
tantum seruisse vt C
de neg s tutor
p **Mo** cogēdū facit
ad B C e ti curator
s3 oītra ē ad hunc s
C e libtōs s fi Sed
speciale est in liberto

opellit intm ut licz pē qui
testō tutorem dederit ad
iecerit se eundē curatores
dare tñ inuitum eū curaz
suscipe nō cogendū diu9
seuer9 a anthonin9 rescri
pserūt **Itē** rescripserunt
maritum vxori sue curato
rem datū excusare se pos
se s3 se imisceat **Si** q s
at fals allegatōibz excu
satōez ut ele meruerit nō
est liberatus onere tutele

De suspectis tutoribus

Sciendum ē suspe
cti crimen ex lege
xii tabularū descendere
Datū est autem ius re
mouēdi tutores suspectos

vt non excusetur licet tutor fuerit Accurhus
Item maritum idem de sponso vt ff e l i s fi
Bue curatores s pcurator pē esse vt C de pcur l ma
ritus id at nō pōit h tutorē qz aliq vter nō est pupilla vt
s s nupē in pñ ac pte pōit nā a si vellet nō admittē
Excusare improz tur vt C q da tu pos l maritus et
est rō qz ppter affectū oīa sibi remittit Et h hū va si datuf
sit curator postq fuit sponfus vel maritus si vero pūs fuit
tutor vel curator nō possz postea esse marit9 vt C d mē die
ma p totū ti **Itē** h marit9 q p mīrimonium fuit dat9 cura
tor i grās forte alium d3 petē substitui vt C e aplissimi et
t **Amisceat** s3 h ali9 s de pdictis q excusatōez
hnt se imiscuit nō possz se excusare vt C h ex fal alle l ij
v **Si** q s fals vbi vitas fuit mutata nā falsū nichil aliud
est q imutatio vītatis vt i aut s fi istru in pñ col vj ac
Onē imo ex tpe dātōnis tenet vt C h ex fal alle l i
m fi et fa ad hūc s ff de re iudi diu9 et de excep qui ag
nitis et C h ex fal m p totū ti **Quid** ē h est iniusta excusa
tio s3 non fca vel gtiola Rñderi pē adhuc idē vt non teneat
in mmoz p iudiciū vt C h ex fal alle l i **Quid** si ignoranti
am Rē idem vt C h ex fal alle l vl s3 alias snia gtiola tene
at vt ff ad tre suo iūto cū pīoz

Sciendū suspecti i hui9 criminis accusatio s de suspe
cto Vel simplicis crimē suspecti i suspiciōnis
Ex lege Ex quo est legitimū crimē nunqd mīcti
bet q accusabit Rē pē dici q sic vt ff de pua dēlic l fi et
de mu et ho Rē pto s fi q s ali9 oē ff e l iij s p s3 illd pē
itelligi qñ sine accusatore res pcedit aliud ē h cū accusatore

Vno p...
q hie...
l. i. vno

Ex p...
palm...
de app...

De tēp...
et re...
et C de decur...
l. ij. li. x.

In r...
de iudi...

De p...
de admi...
tu h at...
et C q mī...
nō pos...
sup hūis...
li m

De p...
de iudic...
i s iij

De m...
de m...
et ho Rē pto...
s fi q s ali9...
oē ff e l iij...
s p s3 illd pē

adage
mūte

qz curaz
le m9 pū
di vteroz
pē

hū aliqz
mū pē m9
pē mūte

ab p l iij

ut dictū est. s. q̄ erit p̄ pena talionis. cū accusator nō sit tutor ut remoueat. R. ifamia ut q̄. e. g. suspect. jte qz qnqz erat puniendus vltra remotionem. ut. j. e. g. si quis presens. a **Rome** sic in aut. de defen. cui. g. non habente. coll. in. b **Pretori**. et illi cui a p̄tore madata ē iurisdictio ut. ff. e. l. i. g. n. s. dicunt qdā q̄tū ad agnitōez nō q̄tū ad remotōez et dicunt tñ esse spāle in legato a p̄consule ut ipe possit remouere nō sic in legato a p̄fisi de. sed cognoscere tā tum potest. c **Prefidibz**. sub hoc vocabulo continet p̄ cōsul. ut. ff. d. of. p̄. l. i. d **Et legato**. i. dele. gato a p̄consule s. b non hz ordinariam iurē dictionez ergo remouē n̄ p̄t ut. ff. ad t̄pill. l. i. g. suspecti q̄ est ostra sed dicunt quidaz nomen p̄fidis ibi gna. le esse. ut. ff. dele. ut sic oem delegatum cōprehendat ut. ff. de of. p̄. l. i. s. v. verus est i. b. le gato duo esse spālia vñ ē ut de b. crimine possit agnoscere et dif finire ut hic. et. ff. e. l. i. g. i. et. g. cui ac. n. ff. de of. eius cui man. est iurispic. l. agnitio. jte et aliud ut d. oi. crimie agnoscat. licet non p̄ nunciet ut. ff. de offi. p̄co. solent. restat er / go ut p̄ aliū delegatū hoc fieri non possit nisi per istum et pretoris ut. s. proxi. dixi. e **Ostendimus. ut. s. proxi. et. ff. de suspe. tuto. l. i. g. ostendimus** f **Tutores. i. omnis**

gnis tutores. siue sint testarij siue dati. n̄ aut omnes. i. boni et mali. qz boni etiā si paupes sint nō remouentur ut. j. e. g. vl. **Pomit ḡ gna** singloz tutoz. et n̄ singla sub gnibz posita seu singla genenz sic et alias q̄. g. mo. v. m. s. s. et cap. et q̄. b. fideiul. i. p̄. et. ff. de pecu. q̄tū bonis. g. peculiū. et. ff. de iusti. et. iu. l. i. g. ius n̄ tale. s. nūq̄ eadē suat in qlibet alio curatore. puta furiosi l. pdigi. R. sic. ut. ff. e. l. i. g. nō g **Alterius. puta** datij. tñ. et. g. s. et quis h **Dicēdū. l. i.** ut possit accusari et remoueri. s. certe imo vis det. debē curator adiugi tā p̄ono q̄ cuilibz hmo. nō autēz remoueri ut. ff. e. l. i. si tutor q̄ ē huic q̄ R. illud ē q̄ hliū. non p̄ceptū. sic et al. ff. de nup. l. vidue. cū odemat⁹ ob do i **Parcendum.** s. qliter p̄ctur. lum stati fit ifamis. ut j. e. g. suspectus at. R. qz ca n̄ expmit i snia ut. ff. e. hee. m l **Cōsequens. p̄blica.** iō dic q̄. qz n̄ cuilibz p̄n. i. R. ac. indistincte de ea accusare pmittit. ut stati p̄bat. p̄blica at dr q̄ si populica. i. cuilibz de p̄lo opetes. ut j. b. publi. ius. t **Procedūt. ec impudice.** et fa. ad b. C. e. pie. g. i. ac. tatis. g. si. et. ff. e. l. fi. et. ff. e. l. i. g. s̄ns. et. ff. de p̄cura. l. feis. s. g. ff. d. re. iu. l. ij. cū suis. s. So. B. spāle. jte i eo qz

due quatuor...

dic m̄ez admitti ē ostra. ff. de i. litē iur. videam⁹. g. s. nec. s. z ēte si iuraret ilitez p̄ filio plus m̄i omittit. qz q̄h ēēt iudex q̄ si filij noie accusaret. cuz maḡ fit iudicis arbitrio utz. fit su spect⁹ iudicandus vel non. s. z nō sic sacm̄ ē i arbitrio iudicil maxime iure nouo. v̄m qz refrenat v̄m quosqz postq̄ est p̄ stitū. ut in aut. de iudi. g. optet. col. vj. vel licz postea taret raro vel parum minus it de eo qz iuravit m **Depensaz.** id est magnam n **Egrediētis.** quod fecit calpharina. ut. ff. de postu. l. i. g. serum o **Continere. subau.** di posse. p **Cam. s. feminam.** q **Impuberes. necel** lariorum. l. pentum. q fa. ff. de i. litē iur. l. vis deamus. g. adolescens r **Suspectus. sic. j. e. g. nouissime** s **Ex h. de. scz bona** t **Remoueri. qz forte** in alijs tutelis male sit h̄satus. ut. ff. e. l. i. g. fi autem. q̄ dic remo ueri. sed non accusa s ri. ut. ff. e. l. hee. in fi. q̄ huic est ostra. vel ibi non p̄nt accusari suspe di ex verbis. p̄. j. ta. sed ex snia sic vt h̄ dici tur. vel dic q̄ anq̄ ges rat ex dolo tñ accusat suspectus ut. C. e. l. i. i. p̄ culpa non. et q̄ d. de in dicta. l. hee. b. verū est quando ob ignauā fecerunt. i. administra uerunt. Postq̄ h̄o ces perit gerere et p̄pter dolum et p̄pter culpā potest accusari suspe s aus. ut j. p̄. g. r **Suspectus. ob do**

lū exp̄tuz i snia puta sic. remoueo te qz in dolo tali fuisti. **Famosus. excepto p̄ono.** ut. e. g. ostendimus. i. fi. g. et. ff. e. l. i. g. ostendimus. s. qd si remouet simpliciter non exp̄resso dolo ut culpa. videt qz sp̄ remaneat itegre fame. ut. ff. e. l. i. g. i. fi. et. l. hee. g. qd ergo. p̄t tñ distigui utz. accusat⁹ fu erit ob dolum an ob culpā. aut ob vtrūqz. i. p̄mo fit famosus. i scdo nō eque. i. tercio intelligit sp̄ ob culpā. nisi i otrarium probez. pene em̄ non sit augende. sed demoliende. ut. ff. d. penis. l. penul. et. ff. de excep. rei iudi. l. fi. ex test. et. ff. d. li. et postu. l. cum quidam. et. ff. e. l. i. i. i. j. et. i. j. R. **Ob culpā. l. leuem** vel leuissimā. secus si p̄pter latam. qz tūc videt ifamis ut. ff. e. l. i. impuberibz. g. si fraus. et ē ratio qz dolo opat ut. ff. si m̄oz. fal. mo. dixerit. l. i. g. s. actio. et. ff. de p̄cat. l. i. i. g. e. a. qz. ff. de positi. l. qd verna. n̄ in duo b⁹ casibz. p̄m⁹ in crimibz publicis ut. ff. ad. l. cor. d. sic. l. i. lege. s. c̄s in sacri delatōe i litē ut. ff. de in litē iur. l. i. in actōibz. g. s. iudex i fi. h̄is ei casibz lata culpa dolo n̄ opat vel dic v̄m ago. et de lata ec̄ intelligi ut sicut in p̄ditōe p̄sone dolo nō opat ut dictū ē. sic i p̄ditōe fame non fiat ifamis nec ob. dicta. l. ff. e. impuberibz. qz de dolo intelligit ut j.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including references to legal texts and commentary.

Handwritten note: Tunc dicitur...

statim dicā in glo. 7. n̄ h̄ter in fi. nat̄ ob culpā leuē
 a **Non** eque. i. nō h̄ter fit famosus dā. sicut ille q̄ remoue
 tur ob doli. h̄ter tñ infamis & facto. h̄ter et alias quis fit famo
 sus de feo solo vt i oditōibz ex turpi cā descēdentibz vt. ff.
 de acc. et ob. l. cessat. i. tē m̄dictis ex famosa h̄ter cā venēti
 b9. vt. ff. de vi et viar. l. neqz vñ vi. Sed vidē q̄ v̄t ex culpa
 leui quis fit infamis vt
 ff. de his q̄ no. infam.
 l. liberoz. §. notatur.
 q̄ est huic cōtra. in eo
 q̄ dicit ibi ignorātiā
 suē non excusare ab in
 famiā. §. certe p̄t dici
 q̄ iuris ignorantia fit
 lata culpa. quod sic p̄
 bo. qz oēs debent scite
 iura. exceptis paucis
 l. mulieribz minoribus
 et militibz vt. ff. de iurē
 et fa. igno. l. reglā. et
 C. de le. et. o. l. leges.
 et C. de iur. et fa. ig.
 l. ostōnes. ergo si q̄s
 ignorat est in culpa la
 ta euz culpa lata h̄ter
 ignorare q̄s oīes sci
 unt. vt. ff. de h̄. sig. l.
 late culpe. non ē §. m̄
 r̄ū si ē infamis. vt. ff.
 e. l. impubertibz. §. fi.
 Vel verius fm̄ azo. la
 ta culpa non infamat
 p̄ finiam dānatā s̄z ip̄o
 feo. h̄ter h̄ter tale factum
 vt in deā. l. liberoz. §.
 notatur. et sic h̄ter tres
 casus vbi lata culpa n̄
 comparatur dolo. vnus
 hic. duo in glo. sup̄i
 ori. scilicet leuē zē.
 b **Si** quis aut̄. inter
 dicit. ar. vt donec p̄t
 latus accusat̄ q̄ debe
 at administrare ecclia
 stica bō. et facit ad b̄
 C. de sen. pal. l. fi. et
 ff. e. impubertibz. C.
 e. l. eū quem vt suspe
 et. ff. §. sol. q̄si forte
 §. i. c. **Quo** ad. i. donec. d. **Suspecta**. id est incepta
 e. Decesserit. accusatōe p̄dēte. remoueat̄ intenditur. s̄z
 b **Extinguunt̄**. qz non nisi ab eas ex quo mortuus est ve
 re remotus est. et q̄s h̄ter h̄ter tutela morte tutoris finiat
 idem ē. sic quocunqz alio modo finita tutela fit. vt. ff. e. l. p.
 §. Decernat̄. p̄ iudicē. ac. sonē. s̄z et multa iudici potit
 b **Si** q̄s tutor. vt i possessi. vt. ff. de ar. l. non distingue
 m̄. §. h̄ter arbit. et fa. ff. e. impubertibz. §. fi. s̄z tñ subauditur
 i **Si** q̄s alius ē tutoris i textu. al̄ nō ē. vt. ff. e. l. impubertibz
 s̄z alij dicūt e. l. pupilli. vt ita administratio tutori auferat̄.
 h **Mittat̄**. cā custodie n̄ vt ex eis alā. sed vt cautum fit pu
 pillō h̄ter male gessit tutor. s̄z s̄z suo vt. ff. vbi pu. edu. l. fi. i. fi.
Si quis p̄ns tutor. /gat alimenta posse discerni. i. dari
 m̄ Decerni. puta si ne/ q̄s seq̄t. h̄ter p̄ mendaciū zē. fit
 n̄ **Mendaciū**. q̄s h̄ter dicat p̄ mendaciū. imo v̄t s̄z tñ h̄ter
 dicat. nūq̄d s̄z suo alē tenet h̄ter nō vt. ff. vbi pu. edu. l. ij. §. fi.
Remittendū. s̄z nō remouendū. vt. ff. e. l. tutor. §. tutor

eque **Si** q̄s at̄ suspectus
 postulat̄. quoad cognitō
 eius finiat̄ interdictū ei
 administratio vt papinia
 no visum est. s̄z si suspecti
 cognitio suspecta fuit po
 steaqz tutor vel curator d
 cesserit extinguit̄ suspecti
 cognitio. **Si** q̄s tutor co
 piā sui nō faciat vt alimē
 ta pupillo decernat̄ caue
 tur in eplā diuoruz seueri
 et antonomi. vt i possessio
 nem bonoz eius pupillus
 mitat̄ et q̄ mora deterio
 ra futura sūt dato curato
 re distrabi iubētur. ergo
 vt suspectus remoueri po
 terit q̄ non prestat alimē
 ta. Sed si quis p̄ns negat
 p̄pter inopiā alimēta pos
 se decerni. si hoc p̄ menda
 ciū dicat. remittendū eum
 esse ad p̄fectū vrbis puni
 enduz placuit. sicut ille re
 mittit̄ q̄ data pecunia m̄
 sterium tutele acquisierit
 vel redemerit **Libertus**

Placuit. B̄ ideo qz maior pena imponēt̄ q̄ remotio. vt
 ff. de of. p̄. vr. l. i. §. i. tē solēt. s̄z ordinez. vt. ff. de tute
 q **Remittit̄**. l. puniendum. s̄z in eos. Et nō h̄ter ar. q̄t eos
 doctores q̄ pecunia sibi data acq̄rit̄ scolares vt. ff. de offi.
 p̄. vr. l. i. §. i. tē solēt. et i auf. vt ea q̄ d̄nt̄ in h̄nuata. §. i. col. v.
Remittunt̄. ob b̄ etiā mgrat̄ accusari p̄t. vt. C. de lib.

et eoz lib. libtr. et fa.
 C. e. l. i. et. ij. al. ff. e.
 s **Novissi** libert̄
 me. i. i vltia pte huius
 ti. sic. ff. de m̄sti. l. no
 uissime. naz et ibi in vt
 tima parte tractatus
 sui vulpian9 ponit no
 uissime. accursius.
Crassandi. i. aiandi
 ad delinquendum. sic
 ff. de pen. l. capitaliuz
 §. crassatores. inde
 crassoz. rif. i. nitor ad
Prestat malum
 fa. ff. e. l. suspectus. et
 l. qz satisfatio. et fa.
 vt ar. ad questionē ta
 le. si emi libz. a ante
 q̄ solam p̄cium cōpe
 tiā alienū vel viciosum
 q̄ non teneat solue p̄a
 um qz expedit potius
 non soluere q̄ caucio
 nē de reddēdo in cām
 euicōnis vel ricij reci
 pere quibus consonat
 ff. de compensat. l. ij.
 alias. in. p̄. l. ex dicit. q̄
 non debet se quis com
 mittere fragilitati cau
 tionis. ff. ad tre. l. co
 §. i. idē q̄rit. et. C. in
 q̄. ca. int̄ re. l. fi. et. C.
 vt vnicuiqz liceat. l. ij.
Suspe alias. j.
 et. nā tutorem susper
 dum nō facultates p̄
 ue sed fraudulenta vel
 callida cōsatio i rebus
 pupillaribus commē
 dat heres vero solis
 facultatibus paruis fit

qz si fraudulenter tutelaz
 filioz vel nepotū patroni
 gessisse p̄betur. ad p̄fectū
 vrbis remittit̄ puniendus.
Novissime at̄ sciendū est
 eos q̄ fraudulenter tutelaz
 vel curam administrat̄ et
 si satis offerant remouen
 dos esse a tutela quia satis
 datio tutoris p̄posituz ma
 liuolum non mutat. s̄z diu
 cius crassandi in re famili
 ari facultatē prestat. **Su**
 spectum enim eum puta
 mus qui moribus talis est
 ut suspect9 fit. **Enimue**
 ro tutor uel curator q̄uis
 pauper fit. fidelis tamē
 diligens remouendus non
 est quasi suspectus

Explicit lib̄ p̄mus. Incip
Sc̄s De rerū diuisione

Sup̄iore libro d
 iur̄ p̄sonaz ex
 posuim9. mō vi
 deamus de re
 bus q̄ vel in nostrop̄mo
 nio. vel extra p̄rimonium

specus habetur creditoribus vt hic. et. ff. de p̄uic. credi.
 l. si creditores. p̄ **Remouendus** nō ē. imo vidēt̄ q̄ sic. vt
 C. de tu. et. eu. q̄ satis n̄ da. l. ij. q̄ ē huic q̄t So. ibi n̄ repel
 lit̄ p̄t paupertatē. s̄z qz nō sact̄ dabit. h̄ter sact̄ dedit. postz tñ
 iste se excusare q̄s dic vt dixi. s. ti. i. §. h̄ter p̄t paupertatē. ē
 tñ huic curator adiugend9 vt. s. d̄ cur. §. m̄ dū. et. C. e. l.
 pietatis. et. C. de pi. tu. l. i. **Ex** q̄ dicit̄ ē s̄ p̄sonis sequi
 z **De** rerū diuisione h̄ter icas tur de rebz vt p̄misit. s. d̄ iur̄
 na. ge. et. c. §. fi. de q̄bz dic̄ vsqz ad ti. s̄ ob. Et i b̄ medio s̄z
 q̄ lit̄ acq̄runt̄ res iure nat̄ali vt. §. singlōz vsqz ad ti. de vsu
 ca. **Itē** q̄lter i iure ciuili. vt ab m̄de m̄ antea. itē qualis iure
 singlar̄ vsqz ad ti. de testamētis. **Itē** qualiter per vniuersi
 tatem vt ex testō vel intestato. vel simili modo vt a ti. de te
 sta. vsqz ad ti. de obligatōibus. accursius

Sup̄iore de iur̄ p̄sonarum. ab illo ti. s̄ iu. p̄. vsqz ad
 a **Modo**. sicut p̄misim9. s. s̄ iure na. §. fi. h̄ter
 b **P̄rimonium**. s̄z aptitudine. apte emz sunt esse in